

ULUKIŞLA MÜDÂFAA-İ HUKUK-I MİLLİYE CEMİYETİ
KARAR DEFTERİNİN
TRANSKRİPSİYONU VE DEĞERLENDİRİLMESİ
Emre ÖZİZMİRLİLER
(Yüksek Lisans Tezi)
Eskişehir, 2017

**ULUKIŞLA MÜDÂFAA-İ HUKUK-I MİLLİYE
CEMİYETİ KARAR DEFTERİNİN
TRANSKRİPSİYONU VE DEĞERLENDİRİLMESİ**

Emre ÖZİZMİRLİLER

**T.C.
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü**

**Tarih Anabilim Dalı
T.C. Tarihi Bilim Dalı
YÜKSEK LİSANS TEZİ**

**Eskişehir
2017**

T.C.
ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Emre ÖZİZMİRLİLER tarafından hazırlanan “Ulukışla Müdâfaa-i Hukuk-ı Milliye Cemiyeti Karar Defterinin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi” başlıklı bu çalışma ..... tarihinde Eskişehir Osmangazi Sosyal Bilimler Enstitüsü Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliğinin ilgili maddesi uyarınca yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak, Jürimiz tarafından Tarih Anabilim / T.C. Tarihi Bilim Dalında Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan .....

Üye .....

Üye .....

Üye .....

Üye .....

ONAY

.../ .../ 2017

(İmza)

Prof.Dr.Hasan Hüseyin ADALIOĞLU

Enstitü Müdürü

...../...../2017

ETİK İLKE VE KURALLARA UYGUNLUK BEYANNAMESİ

Bu tezin/projenin Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Bilimsel Araştırmalar ve Yayın Etiği Yönergesi hükümlerine göre hazırlandığını; bana ait, özgün bir çalışma olduğunu; çalışmanın hazırlık, veri toplama, analiz ve bilgilerin sunumu aşamalarında bilimsel etik ilke ve kurallara uygun davrandığımı; bu çalışma kapsamında elde edilen tüm veri ve bilgiler için kaynak gösterdiğimi ve bu kaynaklara kaynakçada yer verdiğimi; bu çalışmanın Eskişehir Osmangazi Üniversitesi tarafından kullanılan bilimsel intihal tespit programıyla taranmasını kabul ettiğimi ve hiçbir şekilde intihal içermediğini beyan ederim. Yaptığım bu beyana aykırı bir durumun saptanması halinde ortaya çıkacak tüm ahlaki ve hukuki sonuçlara razı olduğumu bildiririm.

Emre ÖZİZMİRLİLER

ÖZET

ULUKIŞLA MÜDÂFAA-İ HUKUK-I MİLLİYE CEMİYETİ KARAR DEFTERİNİN TRANSKRİPSİYONU VE DEĞERLENDİRİLMESİ

ÖZİzMİRLİLER, Emre

Yüksek Lisans-2017

Tarih Anabilim Dalı

T.C. Tarihi Bilim Dalı

Danışman: Prof. Dr. Mesut ERŞAN

I. Dünya Savaşı'nın galip devletlerinin Osmanlı Devleti ile imzaladıkları Mondros Mütarekesini uygulama şekilleri Türkiye'yi yok etme çabalarını gözler önüne sermiştir. İşgallerin ve azınlık saldırılarının başlaması Türk Milletine kendi olanaklarıyla direnmekten başka bir çare bırakmamıştır. İşgalcilerin ve azınlıkların saldırısına uğrayan bölgelerdeki halkın canının ve namusunun korunması Müdâfaa-i Hukuk-ı Milliye Cemiyetleri ve Kuvâ-yı Milliye tarafından sağlanmıştır.

Güney Cephesinde teşkilatlanan ve işgal güçlerine karşı önemli başarılar kazanan Kuvâ-yı Milliyelerden biri de Ulukışla Kuvâ-yı Milliyesidir. Ulukışla Kuvâ-yı Milliyesinin gerek kendi bölgesi gerekse işgale uğrayan ve zor durumda olan bölgeler için almış olduğu kararların yazıldığı ve faaliyetlerinin takip edildiği defter Milli Mücadele için önemli ve birinci elden bir kaynak niteliği taşımaktadır.

Tez konumuzu oluşturan bölüm, *Ulukışla Müdâfaa-i Hukuk-ı Milliye Cemiyeti Karar Defterinin* 7-66. varaklarıdır. Bu varaklar arasında 103 karar bulunmaktadır. Milli Mücadele Döneminde Ulukışla kazasında Kuvâ-yı Milliye ile ilgili yaşanan gelişmelerin ve kararların yer aldığı defter, dönemin siyasi, askeri ve sosyo-ekonomik yönlerine ışık tutmakla birlikte Ulukışla Müdâfaa-i Hukuk-ı Milliye Cemiyeti ve Ulukışla Kuvâ-yı Milliye örgütünün Milli Mücadele Dönemi içindeki yeri ve önemi hakkında fikir vermektedir.

Bu çalışma, Milli Mücadele Döneminde önemli bir işlev gören Ulukışla kazasına ait Ulukışla Müdâfaa-i Hukuk-ı Milliye Cemiyeti Karar Defterinin transkribe edilmesi ve değerlendirilmesi amacı ile yapılmıştır.

Defter bugünkü alfabe ile yazılmış ve bu yazım sırasında basit transkripsiyon kuralları uygulanmıştır. Transkripsiyonu yapılan metinler, tarihsel bakış açısı ile değerlendirilmiştir. Ulukışla Müdâfaa-i Hukuk-ı Milliye Cemiyeti Karar Defteri şekil ve içerik yönünden incelenmiş; ayrıca kararlar konularına göre tasnif edilmiştir. Konuyu tamamlamak için Kuvâ-yı Milliye ve Milli Mücadele Döneminde Niğde, Ulukışla ve havalisine ait kısa tarihsel bilgi verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Milli Mücadele, Müdâfaa-i Hukuk-ı Milliye Cemiyeti, Kuvâ-yı Milliye, Ulukışla, Niğde.

ABSTRACT

TRANSCRIPTION AND EVALUATION OF ULUKIŞLA MÜDÂFAA-İ HUKUK-I MİLLİYE CEMİYETİ DECISION BOOK

ÖZİzMİRLİLER, Emre

Master's Degree – 2017

Department of History

Field of History of T.R.

Adviser: Prof. Dr.Mesut ERŞAN

The way the victorious states have put the articles of the Mondros Treaty, signed with the Ottoman Empire after Word War I, into action reveals their desire to diminish (do away with) Turkey. The invasions and minority riots had rendered the Turkish Nation with no choice but to “resist”/ defend itself on its own. Müdâfaa-i Hukuk-ı Milliye Cemiyeti and Kuvâ-yı Milliye helped the locals defend their lives and integrity in those regions which had been under invader or minority attack.

Ulukışla Kuvâ-yı Milliye a line of the Kuvâ-yı Milliye, had organised itself in the Southern Front and won many battles against the invaders. The book in which the decisions made by Ulukışla Kuvâ-yı Milliye concerning its own region along with the order regions under seige had been recorded and its activities had been followed up retains its importance as a first hand source.

The main cahapter that our dissertation is concerned with in volves pages 7 through 66. Among these leaves are found 103 decisions. The book which holds the preceding and decisions concerning Kuvâ-yı Milliye the Ulukışla incedent, enlightens the political, military and socio-economic aspects of the era as well as present us with a Picture of the place and importance of the Ulukışla Kuvâ-yı Milliye organization in the National Salvation period.

The book has been written in the current alphabet basic transcription methods have been applied during the process. The transcribed texts have been evaluated with a historical point of view. Ulukışla Müdâfaa-i Hukuk-ı Milliye Cemiyeti Decision Book has been apprased interms of from and content and the decisions have been sorted/classified under topical categories. To wrap up/ To complement the issue, a

brief historical summary, pertaining to the locals in Niğde, Ulukışla and the like in the Turkish National Forces (Kuvâ-yı Milliye) and National Struggle periods, has also been included.

Key Words: National Struggle, The Society of Defence of the National Rights (Müdâfaa-i Hukuk-ı Milliye Cemiyeti), Turkish National Forces (Kuvâ-yı Milliye), Ulukışla, Niğde.

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	viii
ABSTRACT.....	x
EKLER LİSTESİ	xiv
KISALTMALAR LİSTESİ.....	xv
ÖNSÖZ	xvi
GİRİŞ	1

1. BÖLÜM

ANA HATLARI İLE MÜDÂFAA-İ HUKUK-I MİLLİYE CEMİYETLERİ VE KUVÂ-YI MİLLİYE

1.1. MÜDÂFAA-İ HUKUK-I MİLLİYE CEMİYETİ KAVRAMI VE KUVÂ-YI MİLLİYE’NİN TANIMI	4
1.2. MÜDÂFAA-İ HUKUK-I MİLLİYE CEMİYETLERİNİN VE KUVÂ-YI MİLLİYE’NİN OLUŞUMU	8
1.3. MÜDÂFAA-İ HUKUK-I MİLLİYE CEMİYETLERİNİN VE KUVÂ-YI MİLLİYE’NİN YAPISI VE ÖZELLİKLERİ.....	11
1.4. NİĞDE’DE MÜDÂFAA-İ HUKUK-I MİLLİYE CEMİYETİ’NİN VE KUVÂ-YI MİLLİYE’NİN FAALİYETLERİ	14
1.5. ULUKIŞLA’DA MÜDÂFAA-İ HUKUK-I MİLLİYE CEMİYETİ’NİN VE KUVÂ-YI MİLLİYE’NİN FAALİYETLERİ	16

2. BÖLÜM

ULUKIŞLA MÜDÂFAA-İ HUKUK-I MİLLİYE CEMİYETİ KARAR DEFTERİNİN TANITIMI

2.1. DEFTERİN FİZİKSEL ÖZELLİKLERİ	23
2.2. DEFTERDEKİ KARARLARIN İÇERİK OLARAK DEĞERLENDİRİLMESİ	24

3. BÖLÜM

ULUKIŞLA MÜDÂFAA-İ HUKUK-I MİLLİYE CEMİYETİ KARAR DEFTERİNİN TRANSKRİPSİYONU

3.1. ULUKIŞLA MÜDÂFAA-İ HUKUK-I MİLLİYE CEMİYETİ KARAR DEFTERİNİN TRANSKRİPSİYONU VE DEĞERLENDİRİLMESİ	28
--	----

SONUÇ	129
KAYNAKÇA	130
EKLER	132

EKLER LİSTESİ

Ek 1: Ulukışla Müdâfaa-i Hukuk-ı Milliye Cemiyeti Karar Defteri 7-66.Varakları
..... 132-233

KISALTMALAR LİSTESİ

Bkz.	: Bakınız
C.	: Cilt
çev.	: Çeviren
Ed.	: Editör
s.	: Sayfa
ss	: Sayfa sayısı (Sayfalar arası)
S.	: Sayı
UMHMCKD	: Ulukışla Müdâfaa-i Hukuk-ı Milliye Cemiyeti Karar Defteri

ÖNSÖZ

Milli Mücadele yıllarında Niğde'ye bağlı bir kaza olan Ulukışla, İtilaf Devletleri tarafından Anadolu'nun çeşitli yerlerinde yapılan işgal hareketlerine karşı tepkisiz kalmamıştır. Bölgede teşkilatlanan Müdâfaa-i Hukuk-ı Milliye Cemiyeti ve Kuvâ-yı Milliye stratejik bir konuma sahip olan Ulukışla'nın işgale uğramasını engellediği gibi Güney Cephesine verdiği destek ile de önemli bir rol oynamıştır. Yapılan bütün faaliyetler ve alınan kararlar bir deftere yazılarak kayıt altına alınmıştır.

Cumhuriyet Müzesi envanterine Ulukışla Kuvâ-yı Milliye Defteri adı ile kaydedilen defter, incelendikten sonra adının Ulukışla Müdâfaa-i Hukuk-ı Milliye Cemiyeti Karar Defteri olması gerektiğine kanaat getirilmiştir. Ulukışla Müdâfaa-i Hukuk-ı Milliye Cemiyeti Karar Defterinin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi adını verdiğimiz tez çalışmamız üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde Ana Hatları ile Müdâfaa-i Hukuk kavramı ile Kuvâ-yı Milliye tabiri ve Milli Mücadele Dönemi'nde Niğde ile Ulukışla'daki Müdâfaa-i Hukuk-ı Milliye Cemiyeti'nin ve Kuvâ-yı Milliye'nin faaliyetleri açıklanmaya çalışılmıştır. İkinci bölümde, Ulukışla Müdâfaa-i Hukuk-ı Milliye Cemiyeti Karar Defterinin şekil ve içerik yönünden değerlendirilmesi yapılmış, ayrıca kararlar konularına göre sınıflandırılmıştır. Üçüncü bölümde ise, defterin transkripsiyonu ile birlikte kararların değerlendirilmesi açıklama dipnotları ile yapılmıştır. Metin içerisinde okunamayan yerler üç nokta (...), boş bırakılan yerler (Boş) şeklinde, çevirisinden emin olunamayan kelimeler ise yanlarına (?) işareti konulmak sûretiyle gösterilmiştir.

Çalışmanın; “Müdâfaa-i Hukuk-ı Milliye Cemiyetleri ve Kuvâ-yı Milliye” olgusunun, bugünün ve geleceğin kuşaklarınca, daha iyi anlaşılmasına yönelik çabalara bir nebze olsun katkıda bulunması umulmaktadır.

Çalışmam sırasında her daim kapısını açık bulduğum, kıymetli vaktini ve emeğini esirgmeden sunan değerli hocam ve tez danışmanım Prof.Dr.Mesut ERŞAN'a, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü'nün her biri birbirinden değerli hocalarıma, personelinin akademik ve kişisel gelişimi konusunda sonsuz desteklerini sunan Öğ.Yb. Cem KELEŞ'e, akademik bir çalışma yapma hevesimi destekleyerek beni cesaretlendiren, meslekî gelişimime büyük katkı sağlayan, birçok konuda bilgilerinden ve tecrübelerinden faydalandığım

Öğ.Bnb.Alparslan TORUN'a, tez konumu belirlemedeki yardımlarından dolayı Öğ.Bnb.Gökhan ATMACA'ya, defterin akademik bir çalışmaya sunulmasını sağlayan Murat SEZEN'e, Niğde ile Ulukışla'nın Milli Mücadele Dönemi'ndeki yerinin, öneminin ve şehitlerinin kamuyouna duyurulması için insanüstü bir çaba gösteren Niğdeli değerli gazeteci Ağâh Özsunay TÜRKER'e, yapılan resmi yazışmalar ve verilen izin neticesinde defterin dijital fotoğraf makinesi ile görüntülerini almamı sağlayan konuksever Cumhuriyet Müzesi Müdürlüğüne, bir evlat olarak her daim kendilerine minnettar olacağım değerli aileme, yüksek lisans yapmam için beni teşvik eden yaptığı telkinlerle çalışma hevesimi arttıran, en zor zamanlarımda bana destek vererek moral motivasyonumu arttıran sabırlı, anlayışlı, fedakar ve özverili sevgili eşime, ismini saymakla bitiremeyeceğim değerli dostlarıma şükran ve minnet duygularımı arz eder, sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Emre ÖZİZMİRLİLER

GİRİŞ

XIX. yüzyılın ikinci yarısında İtalya ve Almanya birliklerinin kurulmasıyla iki yeni milli devletin doğması, Avrupa'da Viyana Kongresi (1815) ile oluşan statükoyu bozmuştur.¹ Özellikle Fransa'nın 1870 yılında Prusya'ya yenilmesinin ardından Avrupa'da ve bütün dünyada yeni bir dönem açılmıştır. Bu yeni dönemin Avrupa içi özelliklerinden birincisi, İtalya ve Almanya'nın ulusal birliklerinin kurulması üzerine Avrupa'nın batı yarısındaki milliyetçi akımlar başarıya ulaşmış, buradaki sınırlar milliyet ilkesine uygun bir biçimde çizilmiştir. Ancak, Avrupa'nın doğu yarısında durum başkadır. Ulusal sınırlarına kavuşamamış çeşitli toplulukların içinde yaşadıkları devletlere karşı giriştikleri çabalar, 1870 sonrası Avrupasında devamlı bir karışıklık kaynağı olacak ve işin içine büyük devletlerin kışkırtmaları da karışınca, Birinci Dünya Savaşına giden günlerde uluslar arası ilişkileri olumsuz yönde etkileyecektir. Özelliklerden ikincisi, çeşitli ulusların kaynaştığı Balkanlar bölgesinde Avusturya- Rusya geçimsizliğidir. Rusya'nın Panslavist politikasının yanında Karadeniz'in kuzey kıyılarına yerleştikten sonra "Akdeniz'e açılma" politikası yalnız Osmanlı İmparatorluğu'nun değil, aynı zamanda Avusturya-Macaristan'ın da toprak bütünlüğünü tehdit etmeye başlamıştır. Özelliklerden üçüncüsü, ulusal birliğini kurmasıyla birlikte ortaya çıkan güçlü Almanya ile devamlı olarak 1870 yenilgisinin acısını ve Alsace-Lorraine'i almaya çalışan Fransa arasındaki rekabettir. Dördüncü özellik ise, Avrupa devletleri arasındaki bloklaşmalardır. Bu bloklaşmaları başlatan, Bismarck'tır. Alman Şansölyesinin amacı, Avrupa devletlerini kendi yanına çekerek Fransa'yı Avrupa'da siyasal ve askeri bakımlardan yalnız bırakmak ve böylece Almanya'ya karşı bir intikam savaşını açmasını önlemektir.² Bu bloklaşmalar Almanya, Avusturya- Macaristan ve İtalya'yı içine alan Üçlü İttifak ile İngiltere, Fransa ve Rusya'yı içine alan Üçlü İtilaf şeklinde oluşmuştur. İki taraf arasında gittikçe artan gerginlik silahlanma yarışına dönüşen rekabet 1914 yılında Birinci Dünya Savaşı'nın başlamasına neden olmuştur.

İttifak Devletleri'nin yanında Birinci Dünya Savaşı'na katılan Osmanlı Devleti müttefiklerinin İtilaf Devletlerine yenilmesi ile birlikte yenik sayılmış ve savaşın sonunda şartları çok ağır olan bir antlaşmaya imza atarak kendi sonunu getirmiştir. Limni Adası'nın Mondros Limanı'nda Bahriye Nazırı Hüseyin Rauf Bey

¹Ali İhsan Gencer, Sabahattin Özel, *Türk İnkılâp Tarihi*, Der Yayınları, İstanbul, 2005, s.45.

²A.Halûk Ülman, *I.Dünya Savaşı'na Giden Yol ve Savaş*, İmge Kitabevi, 3.Baskı, Ankara, 2002, s. 129, 130,133, 135, 141, 143.

(Orbay) başkanlığındaki heyet ile İngilizlerin Akdeniz filosu kumandanı Amiral Calthorpe arasında imzalanan 30 Ekim 1918 tarihli Mondros Mütarekesi³ ile Osmanlı Devleti'nin Birinci Dünya Savaşı'ndaki yenilgisi tescil edilmiştir. Aslında Osmanlı Devleti, Birinci Dünya Savaşı öncesinde sömürgeci devletler arasında nüfuz bölgeleri halinde paylaşılmıştır.⁴ Mütareke hükümleri galip devletlere nüfuz bölgelerini işgal etme hakkı verdiği gibi azınlıklara da kendi bağımsız devletlerini kurmak için harekete geçme imkânı sağlamıştır. Bu durum devletin asıl unsuru olan Türklerin bağımsızlığının ellerinden alınmasına ve yaşama alanları daraltılarak Anadolu Türklüğünün öldürülmesine yol açacak bir planın parçası olarak düşünülmüştür.

Galip devletlerin mütareke şartlarını çiğneyerek işgal hareketine girişmeleri ve azınlıkların taşkın hareketleri, milletin bağrında yaralar açmaya başlamıştır. İstanbul Hükümeti'nin durum karşısında herhangi bir girişimde bulunmaması Türk halkında işgallere karşı tepkisel nitelikli bir direniş hareketinin doğmasına neden olmuştur.

İşgale karşı direniş hareketinin coğrafi ve sosyal anlamda birbirinden farklı iki kaynağı sözkonusudur. Birinci kaynak yurt çapında, çok defa birbirinden habersiz olarak ortaya çıkan mahalli teşkilatlardır. Eşraf, okumuşlar, memur, ulema, toprak sahipleri gibi bölgenin ileri gelenleri tarafından bu teşkilatlar Mondros Mütarekesi'nin imzalanmasından kısa zaman sonra kendilerini göstermeye başlamıştır. Bu teşkilatlar Müdâfaa-i Hukuk Cemiyeti adı altında faaliyet göstermiştir. İkinci kaynağı ise, İstanbul'da ve yurt içinde bulunan üst ve orta rütbede subaylar ile sivil idarecilerden oluşturmaktadır.⁵

---

³Mondros Mütarekesinin metni için bkz.Fahri Belen, *Türk Kurtuluş Savaşı*, Yeditepe Yayınevi, 1.Baskı, Ed. Nihal Metin, İstanbul, Kasım, 2014, s. 41-43. Sabahattin Selek, *Milli Mücadele*, C.I, Örgün Yayınları, İstanbul, 2002, s. 37, 38.

⁴Fransız Nüfuz Bölgesi, Anadolu'da İngiliz bölgesinin kuzeyine düşen İzmir-Turgutlu-Afyon demiryolu ile Manisa-Soma-Bandırma ve Bursa-Mudanya demiryollarının geçtiği bölge, Ereğli'den Trabzon'a kadar Karadeniz sahilleri, Ergani'ye kadar uzanan bölge ile Suriye ve Lübnan; Rus Nüfuz Bölgesi, Bugünkü idari taksimatımıza göre yirmi vilayeti içine alan bütün Doğu Anadolu; İngiliz Nüfuz Bölgesi, İzmir-Aydın Demiryolu hattı boyunca uzanan ve Afyonkarahisarı'na kadar varan şerit ile Eğridir, Beyşehir, Burdur göllerini kapsayan bölge ile bütün Arabistan Yarımadası; Alman Nüfuz Bölgesi, Anadolu ve Bağdat deiryollarının iki tarafını içine alan ve İstanbul'dan Bağdat'a kadar uzanan bölge, Avusturya Nüfuz Bölgesi, Almanya ve İngiltere'nin Anadolu'daki nüfuz bölgelerinin güneyine ve İtalyan nüfuz bölgesinin doğusuna rastlayan bir bölge, İtalyan Nüfuz Bölgesi, Güneybatı Anadolu'da sınırları henüz tam kesin olmayan bir bölge bırakılmıştır. Bkz. *Selek, Milli Mücadele*, C.I, s.10.

⁵Kemal H.Karpat, *Kısa Türkiye Tarihi 1800-2012*, Timaş Yayınları, İstanbul, 2013, s.114.

15 Mayıs 1919 tarihi bu direniş hareketlerinde bir dönüm noktası teşkil etmektedir. Çünkü bu tarih İzmir'in Yunanlılar tarafından işgal edildiği tarihtir. Bu tarihten itibaren direnme fikri güçlenmeye başlamış, 19 Mayıs 1919 tarihinde Samsun'a ayak basan Mustafa Kemal tam bağımsızlık, millî egemenlik, millî hakimiyet ve millî irade fikrinin meşalesini yakmıştır. Mustafa Kemal'i ileriye atan etkenlerden biri de milletde gördüğü uyanmadır ki buna millî intibah/millî uyanış demiştir.⁶

İzmir ve çevresinde silahı ile direnenlere Kuvâ-yı Milliye adı verilmiştir. Sonra bu ad bütün millî hareketleri kapsamıştır. Kuvâ-yı Milliye'yi isyancı ve çeteci olarak gören İstanbul Hükümeti Anadolu'daki her hareketi Kuvâ-yı Milliye olarak adlandırmıştır. İzmir'in Yunanlılar tarafından işgalinden bir süre sonra kurulan Kuvâ-yı Milliye devletin isteği dışında, halkın padişaha bağlı, hükümet tarafından işgallerin geçici olduğu telkinlerinin yapıldığı ve her türlü direnmenin sakıncalı sayıldığı güç şartlar içinde meydana gelmiştir.

---

⁶Belen, *Türk Kurtuluş Savaşı*, s.77.

1. BÖLÜM

ANA HATLARI İLE MÜDÂFAA-İ HUKUK-I MİLLİYE CEMİYETİ VE KUVÂ-YI MİLLİYE

1.1. MÜDÂFAA-İ HUKUK KAVRAMI VE KUVÂ-YI MİLLİYE’NİN TANIMI

Mondros Mütarekenamesi’nin uygulanma tarzı, galip devletlerin Türkiye’yi yok etme çabalarını açıkça göstermiştir. Bunlara karşı Osmanlı padişahının ve Osmanlı Hükümeti’nin boyun eğmesi, memleketi çok karanlık bir yöne sürüklemiştir. İşgallerin başlaması ve işgal edilen yerlerde Türklere esir muamelesi yapılması, azınlıkların alabildiğine şımartılması, İtilaf devletlerinin ve Yunanlıların Rum çetelerini silahlandırması sonucunda Rum çetelerinin, Karadeniz ve Ege bölgesinde Türklere saldırması,⁷ Türk Milletine kendi olanaklarıyla direnmekten başka bir çare bırakmamıştır. İşgalcilerin ve azınlıkların saldırısına uğrayan bölgelerdeki halkın canının ve namusunun korunması Müdâfaa-i Hukuk Cemiyetleri ile Kuvâ-yı Milliye tarafından olmuştur.

“Hakların Savunulması” anlamına gelen Müdâfaa-i Hukuk kavramı Mondros Mütarekesi neticesinde bütün ülke ve millet varlığının tehlikeye düştüğü günlerde kurulan millî cemiyetler tarafından tekrardan kullanılmaya başlanan bir kavram olmuştur.⁸

Müdâfaa-i Hukuk, bir milletin hayat hakkının sembolüdür. Müdâfaa-i Hukuk, hakları, hürriyetleri, her türlü maddi ve manevi değerleri ellerinden alınmak istenen bir cemiyetin mücadele azmi ve kararlılığıdır.⁹

Mustafa Kemal Paşa, Müdâfaa-i Hukuk kavramı ile ilgili şunları söylemiştir: *“Milletin vahdetini vücuda getiren ve İstanbul’un içinde bulunduğu şeraite rağmen bu vahdeti, dahilde ve hariçte göstermeye müteveccih bir maksat için yapılan teşkilat ise yalnız Kuvve-i Milliye efradından ibaret değildir. Bilakis, bütün memlekete ve memleketin en ücra köşelerinde bile vücuda gelmiş doğrudan doğruya kanuni ve medeni bir teşkilattır ki, ona “Müdâfaa-i Hukuk” teşkilatı diyoruz. Onda silah*

⁷Belen, *Türk Kurtuluş Savaşı*, s.66.

⁸ Müdâfaa-i Hukuk kavramının kullanımları için bkz.Bayram Sakallı, *Milli Mücadele’nin Sosyal Tarihi*, İz Yayıncılık, İstanbul, 1997, s. 141, 142, 143.

⁹ Sakallı, *Milli Mücadele’nin Sosyal Tarihi*, s.157.

mevzu-u bahis değildir. Belki medeni, içtimai ve umumi nokta-i nazardan siyasi bir cemiyet demektir. Ve bu cemiyetin her vilayet ve müstakil livada, biliyorsunuz ki, heyet-i merkeziyeleri vardı. İşte heyet-i merkeziyede merci bulamayan ordu da, bittabi bir taraftan himaye edilmek, sevk ve idare edilmek lüzumunu duyuyordu; ve bu suretle Müdâfaa-i Hukuk teşkilatı, kuvve-i müsellehayı içine almış oluyordu."¹⁰

Mustafa Kemal Paşa'nın bu sözlerinden Müdâfaa-i Hukuk teşkilatının bütün Anadolu'da hatta Anadolu'nun en ücra köşelerinde örgütsel ve yönetsel işlevinin olduğu, direniş yöntemi olarak silahı değil, mitingler düzenlemek ve propaganda faaliyetlerinde bulunmak gibi yöntemleri benimsediğini, Kuvâ-yı Milliye'nin ise silahlı direniş birlikleri olduğu ve Müdâfaa-i Hukuk Cemiyetlerinin Kuvâ-yı Milliye birliklerini oluşturduğu, örgütlediği sevk ve idare ettiğini ayrıca Kuvâ-yı Milliye'nin ihtiyaçlarını karşılamak için faaliyetlerde bulunduğunu değerlendirebiliriz.

Mustafa Kemal Paşa, Müdâfaa-i Hukuk Cemiyetlerini toplumu harekete geçirmek için bir araç ve kendi komutası altındaki Türk milliyetçi subaylarının hareketlerine yasal bir otorite kaynağı olarak görmüştür.¹¹

Müdâfaa-i Hukuk tabiriyle verilen mücadelenin haklılığı, milletin ve devletin hukukunun savunulmasının esas gaye olduğu ısrarla ve özellikle belirtilmek istenmiş, memleket dahilindeki muhaliflere ve yabancılar ile, dost- düşman herkese verilmesi istenen mesaj bu olmuştur. Bunun da tesirli ve teşkilatlı yapıldığı merciler Müdâfaa-i Hukuk Cemiyetleri olmuştur.¹²

Memleketin her tarafındaki Milli Cemiyetleri bir çatı altında toplamak, Mustafa Kemal Paşa'nın esas düşüncelerinden biri olmuştur. Bu düşüncesini Sivas Kongresi'nde alınan kararlarla hukuki olarak gerçekleştirmiştir.¹³ Sivas Kongresi'nde benzer amaçlar güden tüm ulusal ve yurtsever örgütler, Anadolu ve Rumeli Müdâfaa-i Hukuk-ı Milliye Cemiyeti adı altında birleştirilmiştir.¹⁴ Kuvâ-yı Milliye, kuvvetler, güçler, tâkatlar anlamına gelen Kuvâ[y]¹⁵ kelimesi ile din ve millete âit, milletle ilgili, ulusal anlamına gelen Milliyye¹⁶ kelimesinin bir araya gelmesiyle

¹⁰ Enver Ziya Karal, *Atatürk'ten Düşünceler*, ODTÜ Yayıncılık, Ankara, 2011, s.18, 19.

¹¹ Andrew Mango, *Atatürk*, Remzi Kitabevi, 4.Basım, İstanbul, 2006, s.275.

¹² Sakallı, *Milli Mücadele'nin Sosyal Tarihi*, s.147.

¹³ Sakallı, *Milli Mücadele'nin Sosyal Tarihi*, s.368.

¹⁴ Salâhi R.Sonyel, *Türk Kurtuluş Savaşı ve Dış Politika I*, Türk Tarih Kurumu Basımevi, 3.Baskı, Ankara, 1995, s.137.

¹⁵ Ferit Develioğlu, *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat*, Aydın Kitabevi Yayınları, Ankara, 2003, s.531.

¹⁶ Develioğlu, *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat*, s.648.

oluşmuş ve millî (ulusal) kuvvet manasındadır.¹⁷ Kuvâ-yı milliye tabiri tarihimizde “millî kuvvetler” düzenli olmayan silâhlı birlikler ve kuvvetler için kullanılan bir tabir olarak göze çarpmaktadır. Kuvâ-yı Milliye adını verdiğimiz bu kuvvetler, düşmana karşı ülkenin korunması ve savunmasının pekiştirilmesi, birlik ve beraberliğin sağlanmasını hedeflemişlerdir. Bu yüzden de, vatanın işgali karşısında halkın malının, canının, dininin, ırz ve namusunun korunması, kısaca ülkeye karşı olabilecek her türlü saldırıya karşı eski askerî komutan ve askerler ile bunlara katılan askerlerin kendi aralarında oluşturdukları savunma birliklerine “kuva-yı milliye” denilmektedir.¹⁸

Başka bir ayrıntılı tanıma göre Kuvâ-yı Milliye, Mondros Ateşkesi sonrasında İstanbul’daki merkezi Hükûmetin gücünü yitirmesi, Anadolu’nun idari, mali, sosyal sorunlarına ve işgalcilerin yarattıkları olumsuzluklara bir çözüm getirememesi sonucu yaşanan felaketlerin karşısında, Anadolu insanının aralarında güç birliği etmesi ile oluşan ve ilk kurşunla başlayıp, 23 Nisan 1920’de hukuksal bir nitelik kazanarak devam eden, daha sonra da Türkiye Cumhuriyeti’ni kuran maddi ve manevi gücün adıdır.¹⁹

Kuvâ-yı Milliye’nin, “milliyetçi kurullara, gönüllü milis kuvvetlerine verilen ad” olarak da tanımı yapılmıştır.²⁰

Milli Mücadele içinde Kuvâ-yı Milliye kavramını iki ayrı yönden ele alan Şevket Süreyya Aydemir’e göre, birinci yön teşkilat fikri, ikinci yön ise bir Halk Hareketi oluşudur. Bir teşkilat fikri olarak Kuvâ-yı Milliye, ilk formülünü Erzurum Kongresi Beyannamesinin “Kuvâ-yı Milliye’yi amil ve irade-i milliyeyi hâkim kılmak esastır.” maddesi ile bulmuştur. Teşkilat fikri çeşitli gelişmeler sonunda, Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükümeti şekline ulaşmıştır. Halk Hareketi, çeşitli saldırılar, can ve yurt tehlikeleri karşısında halkın, kendi içinden beliren bir savunma çabası olmuştur. Bu çaba, yersel veya bölgesel davranışlar, silahlanmalar, gruplaşmalar ve direnişler şeklinde, 1919 Haziran’ı ile 1920 sonları arasında, Milli Mücadele’nin anılarına karışmıştır.²¹

¹⁷Develioğlu, *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat*, s.531.

¹⁸Yücel Özkaya, “Kuva-yı Milliye”, *Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi*, C.VIII, Sayı:24, Temmuz 1992. s.451.

¹⁹Mustafa Albayrak, *Milli Mücadele’de Batı Anadolu Kongreleri*, Atatürk Araştırma Merkezi, Ankara, 1998, s.63.

²⁰Belen, *Türk Kurtuluş Savaşı*, s.103.

²¹Şevket Süreyya Aydemir, *Tek Adam*, C.II, Remzi Kitabevi, İstanbul, 2011, s.141.

Kuvâ-yı Milliye'nin halkın maneviyatından doğan bir ruh hali olarak da tanımlandığı görülmektedir. Millî istiklâl davasına atılmış olan Türk Milletini bu dava devam ettiği süre, bu istiklâle inanan ve onu gerçekleştirmek için hesapsız fedakârlığı göze alan bir ruh haleti sarsıyordu. Bu ruh haletine “Kuvayı Milliye Ruhu” diyoruz. Bu ruh, Millî Mücadele devrinde bütün memlekette ve millette aynı derecede hâkimdi. O, memleketin her yerinde ve her köşesinde her fırsatta kendini gösteriyordu. Bu ruhun, kendisini gösterdiği en büyük sahne ise Birinci Büyük Millet Meclisi idi. Bütün dünya tarihinde millet meclisleri arasında milletin kaderinde en küçük noktalara kadar bu şekilde hâkimiyet ve iktidara el koymuş başka bir meclis gösterilemez.²²

Kuvayı Milliye Ruhu, yüksek bir siyasi olgunluk seviyesine gelmiş bir milletin, bu siyasî kudretini en azametli ve göz kamaştırıcı bir şekilde kullanmasından başka bir şey değildir. Bu kullanışta her çeşit ferdî endişe ve iktidar sıfıra indirilmiş ve her yetki en büyük bir sorumlulukla karşı karşıya konulmuştur.²³

Mustafa Kemal Paşa'nın Kuvâ-yı Milliye'yi birkaç farklı şekilde tanımladığını görüyoruz. Bir tanımına göre; “*İstanbul'da hükümet-i merkeziye vardı ve bütün kuvve oraya merbut idi. Hükümet-i merkeziye düşmanların şiddetli çemberi içinde idi, sıkı bir siyasi çember vardı. İşte böyle bir çember içinde vatani müdafaa edecek, milletin ve devletin istiklalini muhafaza edecek kuvve-i umumiye, millete emrediyordu. Bu tarzda yapılan emirler vesait-i millet ve devlet, vezâif-i asliyesini ifa edemiyordu ve edemedi. Bu vesait-i müdafaaanın birincisi olan ordu, ordu namını muhafaza ve bu namı izhar etmekle beraber, bittabi vazife-i asliyesini ifadan mahrumdu. İşte bunun içindir ki, vatani müdafaa ve muhafazadan ibaret olan vazife-i asliye doğrudan doğruya milletin kesin kendisine teveccüh etmiş bulunuyordu. Millet, orduya kendi içinde teslim ettiği efradını düşman tecavüzüne maruz kalan mıntıkların müdafaaasına, düşman tasallutuna uğrayan kardeşlerinin hayatının müdafaaasına memur etmeye mecbur olmuştur. İşte buna kuvve-i millîye diyoruz. Ve bütün kainat da böyle diyor.*”²⁴

Mustafa Kemal Paşa'nın bir başka Kuvâ-yı Milliye tanımı ise oldukça dikkat çekicidir. Ona göre “Kuvâ-yı Milliye, namuslu bir adamın yatağının altındaki silaha

²²Samet Ağaoglu, *Kuvayı Milliye Ruhu*, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul, 2011, s.31.

²³Ağaoglu, *Kuvayı Milliye Ruhu*, s.31.

²⁴Karal, *Atatürk'ten Düşünceler*, s.18.

benzer. Namusunu kurtarma umudunu yitirdiği zaman, hiç olmazsa çekip kendini vurabilir.”²⁵ Bu sözden Mustafa Kemal Paşa'nın Kuvâ-yı Milliye'yi milletin namusunun koruyucusu, işgallere karşı direnişin simgesi ve vatanın bütünlüğünün korunmasını sağlayan bir oluşum olarak gördüğünü söyleyebiliriz.

1.2. MÜDÂFAA-İ HUKUK- I MİLLİYE CEMİYETLERİ'NİN VE KUVÂ-YI MİLLİYE'NİN OLUŞUMU

Balkan Savaşı günlerinde, Trakya bölgesinin, Balkan devletleri- bilhassa Bulgarlar – tarafından işgali tehlikesine karşı “Müdâfaa-i Milliye” ismiyle savunma cemiyetleri kurulurken; I.Dünya Savaşı sonunda doğu-batı, kuzey ve güney bölgelerini (yine yabancıların ve bunların destekledikleri Rum-Pontus ve Ermeni çetelerinin işgaline karşı) savunma amacıyla Müdâfaa-i Hukuk Cemiyetleri teşkil edilmiştir.²⁶ Başka bir deyişle, Mondros Mütarekesi'nin imzalanmasından kısa bir süre sonra işgallere karşı direniş hareketi olarak kendilerini göstermeye başlamışlardır.

Mondros Mütarekesi'nin ağır şartları ve uygulanma şekli kendi toprağı üzerinde tam bağımsız olarak yaşamak isteyen Türk milletini kaynaştırmıştır. Kaynaşan ve tek bir ölkü etrafında kenetlenen Türk milleti direniş fikrini her yere yayarak mahalli ve bölgesel Müdâfaa-i Hukuk ve Redd-i İlhak teşkilatları oluşturmuştur.

Yunanlıların İzmir'i işgali Türk milletinde büyük bir uyanışın ve başta İzmir olmak üzere güçlü bir direnişin başlamasına neden olmuştur. Kazım Özalp'in birkaç genç subayla yaptığı görüşmede söylediğı şu sözler bazı tarihçiler tarafından İstiklal Muharebesini doğuran davet olarak değerlendirilmiştir. “Mukavemet edilmelidir, silâhli olan silâhını alsın, asker, jandarma ne varsa tepelere çıkıp muharebe edelim. Ben beraber bulunurum.”²⁷

Kuvâ-yı Milliye'nin oluşumunda ve Milli Mücadele'nin halkın geniş bir kesimince desteklenmesinde ve halkın faal olarak harekete katılmasında İzmir'in

---

²⁵Rezzan Ünalp, “Kuvayimillie, Türk İstiklal Harbi ve Bağımsızlık Önderi Olarak Mustafa Kemal(ATATÜRK)”, *Askeri Tarih Araştırmaları Dergisi*, Yıl:9, Sayı:18, Genelkurmay Basımevi, Ankara, Ağustos 2011, s.73.

²⁶ Sakallı, *Milli Mücadele'nin Sosyal Tarihi*, s.145.

²⁷Gotthard Jaeschke, *Kurtuluş Savaşı İle İlgili İngiliz Belgeleri*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, çev. Cemal Köprülü, Ankara, 1971, s.79.

işgalinin büyük bir etkisi olmuştur. Mondros Mütarekesi'nin imzalanması ve arkasından yaşanan gelişmeler geleceğe yönelik olarak karamsar bir hava yaratmaya başlamıştır. Türk milletinin büyük bir bölümü ümidini yitirmiştir. Osmanlı İmparatorluğu yenilmiş, başkenti işgal edilmiş, ülke parçalanmış, yoksullaşmış, nüfusu azalmış, maneviyatı kırılmıştır. Yenik ve şevki kırılmış Türk halkı, galiplerin hemen hemen bütün isteklerini kabule hazır görüntü sergilemiştir. Bu görüntü İtilaf donanmasının koruyuculuğu altında bir Yunan ordusunun Mayıs 1919'da İzmir'e çıkmasıyla değişmeye başlamıştır. Yabancı ulusların yaşadığı uzak illerin elden çıkması sineye çekilebilirdi; hatta başkentin işgaline bile katlanılabilirdi; çünkü işgalciler nihayet yenilmez Batı'nın muzaffer büyük devletleriydi ve askerleri er veya geç geldikleri yerlere döneceklerdi. Fakat komşu ve eski bir tâbi ulusun Türk Anadolu'nun kalbine itilmesi katlanılamaz bir tehlike-ve utanç- olarak değerlendirilmiştir.²⁸

Mustafa Kemal'in Samsun'a çıkışının²⁹ ve Milli Mücadele'yi başlatmasının sebepleri arasında Yunanistan'ın emperyalist emellerini durdurma gayesi de vardı. Yunanlar, İtilaf devletlerinin onayını alarak İngiliz muhriplerinin himayesinde 15 Mayıs 1919'da İzmir'i ve bir müddet sonra da civarını işgal etmişlerdi. Bununla da yetinmeyen Yunanlar, Ege'nin diğer bölgelerini de işgale başlamışlardı. Daha önce, Hukuk-ı Osmaniye Cemiyeti ile İzmir, Aydın, Manisa, Muğla, Denizli, Balıkesir ve ilçe ileri gelenleri Yunan işgalini önlemek için bazı kararlar almışlarsa da bunda muvaffak olamamışlardı. İşgali önlemek için kurulmuş olan Redd-i İlhak ve Müdâfaa-i Hukuk cemiyetleri de bir başarı elde edememişlerdi. İstanbul hükümeti işgalin geçici olacağı düşüncesiyle belki de İtalyanların bu bölgeye ve Boğazlara doğru yayılmasını önlemek isteyen İngilizlerin sözüne inanarak halktan ve askerî birliklerden Yunanlara karşı koymamasını istemişti. Fakat bu tavsiyeye uymayan Yarbay Ali Çetinkaya ve Manyaslı Albay Bekir Sami kumandasındaki birlikler, Yunan askeri ile 26 Mayıs'ta Ayvalık'ta örgütlü bir çarpışmaya girişmişlerdir. Bunu 30 Mayıs'ta Ödemiş'te bulunan yedek subay müfrezesi ile Yunanlar arasındaki

---

²⁸Bernard Lewis, *Modern Türkiye'nin Doğuşu*, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Tarih Kurumu Yayınları, çev. Metin Kıratlı, Ankara, 2000, s.241.

²⁹Mustafa Kemal Atatürk, 19 Mayıs 1919 tarihinde Samsun'a ayak bastığı günün gecesinde Alaşehir'in Ulu Camisinde yapılan kalabalık bir toplantıda Kuvâ-yı Milliye kurulması kararlaştırılmıştır. Bkz. Zeki Sarıhan, *Kurtuluş Savaşı Günlüğü I*, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 1994, s.256.

çatışma takip etmiştir.³⁰ Bu sıralarda Aydın'da bulunan 57. Fırka kumandanı Şefik Bey, Harbiye Nezareti'ne bir rapor göndererek Yunanlara karşı Kuvâ-yı Milliye birlikleri oluşturulmasını teklif etmiştir. Kuvâ-yı Milliye tabiri ilk defa burada kullanılmıştır. Böylece, ilk derli toplu cephe Aydın'da kurulmuştur.³¹

Batı Cephesinde çarpışan müfrezeler ve bu gaye ile Anadolu ve Rumeli Müdâfaa-i Hukuk Cemiyeti'nin kurduğu silahlı müfrezeler Kuvâ-yı Milliye'yi teşkil etmiştir.³²

Güney'deki Kuvâ-yı Milliye ise 9 Kasım 1918'de İngilizlerin İskenderun'u, Fransızların 2 Aralık 1918'de Dört Yol'a asker çıkarması, 17 Aralık 1918'de Mersin'i, 26 Aralık 1918'e kadar Adana ili, Toroslar bölgesinde Pozantı'ya kadar, İngilizler'in 3 Ocak 1919'da Antep'i işgal etmesi üzerine 21 Ocak 1919'da Mersin, Tarsus, Osmaniye bölgelerinde Kilikya (Adana) Millî Mukavemet Cephesinin kurulması ve mücadeleye başlaması ile olmuştur. Güney'deki Kuvâ-yı Milliye teşkilatlarından biri olarak vücut bulan Ulukışla Kuvâ-yı Milliyesi, özellikle Çiftahan'daki Fransızlara karşı girişilen saldırılarda, Gülek Boğazı'nın kontrol edilmesini sağlayarak Pozantı'daki Fransız birliklerinin şehre hapsolünmasında ve Pozantı kuşatmalarında önemli görevler üstlenmiştir.³³

Tasvir-i Efkâr gazetesi başyazarı Velit Ebuzziya'nın Sivas'ta bulunan Mustafa Kemal Paşa'ya 13 Ekim 1919 tarihinde Kuvâ-yı Milliye ile ilgili sorduğu sorular ve Mustafa Kemal Paşa'nın bu sorulara verdiği yanıtlar konunun daha iyi anlaşılması bakımından önem arz etmektedir. Velit Ebuzziya'nın Kuvâ-yı Milliye ile ilgili sorduğu sorular ve Mustafa Kemal Paşa'nın bu sorulara verdiği cevaplar şu şekildedir.³⁴

1. Kuvâ-yı Milliye'nin vücuda gelmesinin ilk sebepleri nelerdir?

Cevap: Millet in maruz kaldığı muamelât-ı hakşikenane

³⁰ Ödemiş Kaymakamı Bekir Sami Bey, 29 Mayıs 1919 tarihinde İtilaf Devletleri'nin yüksek komiserlerine bir tel yazı çekerek "Artık kalem değil, silah konuşuyor! Silah patlarsa göreceğiniz sonuç pek acı olacaktır." diyerek silahlı direnişin başladığını beyan etmiştir. Bkz. Sarıhan, *Kurtuluş Savaşı Günlüğü I*, s.287.

³¹ Karpat, *Kısa Türkiye Tarihi*, s.116. Şefik Bey 23 Mayıs 1919 tarihinde Savaş Bakanlığına gönderdiği raporunda şu sözleri söylemiştir: "Durumun düzeltilmesi için bir an önce Kuvâ-yı Milliye teşkilatı kurulması en iyi yoldur." Bkz. Sarıhan, *Kurtuluş Savaşı Günlüğü I*, s.270.

³² Karpat, *Kısa Türkiye Tarihi*, s.122.

³³ Bkz. Aydemir, *Tek Adam*, C.II, s.166, 167, 171, 172.

³⁴ Atatürk'ün *Söylev ve Demeçleri-III (Açıklamalı Dizin İle)*, C.III, Atatürk Araştırma Merkezi, Ankara, 2006, s.6-7-8.

2. Teşkilat-ı Milliye ne vakit başladı?

Cevap: Akebi mütarekede ve vatanın her tarafında hemen aynı zamanda.

3. Teşkilat-ı Milliye'nin başlıca erkânı kimlerdir?

Cevap: Teşkilat-ı Milliye'nin erkânı masuniyet ve istiklâli vatan için kalpleri çırpınan milletin umum güzide evlâtlarıdır.

4. Kuvâ-yı Milliye'nin ikinci, üçüncü derecede uzviyetleri içinde bazı ittihatçılar vardır deniliyor, ne dereceye kadar doğrudur?

Cevap: Cemiyetimizde ittihatçı olarak kimse mevcut değildir. İttihatçılık tarihe karışmıştır. Hükümeti merkeziyenin, garbın hatayı siyasisi onların ihyasına sebebiyet vermediği takdirde millet bunun ihyasını derhatır bile etmeyecektir. Buna dair Heyeti Temsiliyenin bir beyannamesi bu gece Matbuat Cemiyeti Riyasetine keşide edilecektir.

5. İttihatçıların Kuvâ-yı Milliye üzerine tesir etmesi kabilmidir?

Cevap: Kuvâ-yı Milliyemizin hâkimi müessiri ancak millet ve makasıdı aliyei milliyedir. Başka hiçbir fert veya cemaat müessir olamaz.

6. İntihâbattan sonra Kuvâ-yı Milliye ne şekilde kalacaktır?

Cevap: Kuvâ-yı Milliye'nin şekli atisi, meclisi millî, emniyet ve serbesti ile vazifei teşriye ve murakabesini ifaya muvaffak olduktan sonra bir kongre ile tayin edilecektir. Bu husus nizamnamemizin son maddesinde musarrahtır.

General Milne'nin, Ali Fuat Paşa ve Refet Bey'in asker toplamasına karşı Osmanlı Devleti Erkan-ı Harbiye Reisi Cevad Paşa'ya buna engel olması konusunda verdiği emre karşılık Cevad Paşa 21 Ekim 1919 tarihinde şu cevabı vermiştir: "Kuvâ-yı Milliye Yunan işgalinin neticesidir."³⁵

1.3. MÜDÂFAA-İ HUKUK-I MİLLİYE CEMİYETLERİNİN VE KUVÂ-YI MİLLİYE'NİN YAPISI VE ÖZELLİKLERİ

³⁵Gotthard Jaeschke, *Türk Kurtuluş Savaşı Kronolojisi*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 1970, s.72.

Müdâfaa-i Hukuk Cemiyetleri memleketin kaderini halka dayanan bir teşkilat ile gerçekleştirmek fikrinden doğmuştur.³⁶ Bu fikirden doğduğu için millî iradenin bir sonucudur.

Müdâfaa-i Hukuk beyanname ve programlarında ferdi haklardan ziyade millet hakları ileri sürülmüş, bunların teslimi ve tanınması istenmiştir.³⁷

Müdâfaa-i Hukuk-ı Milliye Cemiyetlerinin tek amacı, temsil ettikleri bölgelerin tarih, coğrafya ve nüfus bakımından Türklere ait olduğunu ispat etmek ve Osmanlı topluluğundan ayrılmamayı sağlamaktır. İlk kuruluşlarında hakların müdâfaasını silahla yapmayı düşünmemişlerdir. İlmi araştırmalarla, istatistiklerle, büyük devletlere haklı olabileceklerini gösterdiklerini sanmışlardır. Propaganda ve yayın faaliyetlerini bunun için yeterli görmüşlerdir. Ancak işgallerin fiilen başlaması, Müdâfaa-i Hukukun kuvvete dayandığı gerçeğini bu Osmanlı idealistlerine anlatabilmiştir.³⁸

Müdâfaa-i Hukuk Cemiyetleri, yerel Müslüman orta sınıfın ileri gelenleri, terhis edilmiş subaylar ve öğretmenlerden oluşan çeşitli grupların teşebbüsü ile örgütlenmiştir.³⁹ Başka bir araştırmacıya göre, Müdâfaa-i Hukuk-ı Milliye Cemiyetlerinde rol oynayan sosyal gruplar, sivil memurlar ve bürokratlar, askerler (subaylar), din adamları, eşraf, halk ve köylüler olmak üzere beş grupta toplanmıştır.⁴⁰

Kuva-yı Milliye'yi örgütleyenler genelde terhis edilmiş olan Osmanlı birliklerinin subayları, İzmir işgalinden sonra içerilere çekilip direnişe karar veren subaylar ile İttihat ve Terakki yönetimi döneminde tayin edilen ve milliyetçi ideolojiyi benimsemiş olan kaymakamlarla, mutasarrıflar ve yönetiminde yer almış Ermeni tehciri dolayısıyla ya da savaş suçlusu olarak suçlanıp tutuklanma ihtimali bulunan yöneticiler olmuştur.⁴¹ Kuva-yı Milliye umumî olarak mahalli teşkilatla idare edilmiştir. Nitekim millî kuvvetler Müdâfaa-i Hukuk Cemiyeti'nin Heyet-i İdare ve Heyet-i Merkeziyeleri tarafından teşkil olunmuştur. Millî kuvvetler sabit ve seyyar olmak üzere iki türlüdür. Bunlardan seyyar kuvvetler, silâh altında vazife

³⁶ Karpat, *Kısa Türkiye Tarihi*, s.144.

³⁷ Sakallı, *Milli Mücadele'nin Sosyal Tarihi*, s.156.

³⁸ Selek, *Milli Mücadele*, C.I, s.47.

³⁹ Karpat, *Kısa Türkiye Tarihi*, s.183.

⁴⁰ Sakallı, *Milli Mücadele'nin Sosyal Tarihi*, s.288, 300, 309, 321, 332.

⁴¹ Adnan Sofuoğlu, "Mondros Mütarekesi Sonrası Türkiye'nin İşgaline Karşı Milli Direniş: Kuvâ-yı Milliye (1918-1921)", *Türkler*, C.15, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara, 2002, s.626.

gören efraddan maada bütün milletin fertlerinin eli silah tutan gençlerinden teşkil olunmuştur. Millî kuvvetler yalnız kendi mıntıklarında değil icap eden diğer mıntikalara da geçmiştir. Sabit kuvvetler ise seyyar kuvvetleri teşkil edenlerin maadasından teşekkül etmiştir. Bunlar her türlü şarta karşı müdafaa tertibatı almıştır. Bu kuvvetlerin ihtiyaçları zenginler tarafından ve ordunun muaveneti ile temin olunmuştur.⁴²

Millî kuvvetleri teşkil edecek her fert Kur'an'a el basarak mal ve can üzerine yemin etmiştir. Efradın piyadelerine yevmiye yarımşar lira ve süvarilerine yetmiş beş kuruş, zabitanlara yemeklerinden başka yirmi lira, ayrıca önemli hizmetleri ve fedakârlıkları halinde ikramiye de verilmiştir. Bu miktarları Heyet-i Temsiliye ve Heyet-i İdare icab-ı hale göre değiştirmiştir.⁴³

Ancak Kuva-yı Milliye nizamî bir ordu değildir. Tümen, alay, tabur, bölük teşkilâtları yoktur. Millî kuvvetlerin insan kaynağı dağda gezen eşkiya ve zeybekler, asker kaçakları, hapisneden çıkarılan mahkûm ve zanlılar, bir nevi askere alma şeklinde köylerden kasabalardan toplanan kimseler, gerçekten millî ve vatanî duygularla, başka gaye gözetmeksizin mücadeleye katılan gönüllü ve adamlarıyla birlikte müfreze oluşturularak mücadeleye katılan mülk sahipleridir.⁴⁴

Bölgelere göre çete⁴⁵ veya çeşitli isimlerle anılan Kuva-yı Milliye birliklerinin bir umumî kumandanı, ayrıca da cephe kumandanları vardır. Kuva-yı Milliye iki oymağa ayrılmıştır. Birincisine müfreze, diğerine de posta denilmiştir. Müfrezeler 50 kişilik olup komutanlarına müfreze kumandanı; postalar ise 15 kişiden mürekkep olup komutanlarına postabaşı adı verilmiştir.⁴⁶

Çeşitli isimlerle anılan millî kuvvetlerin komutanları genelde efeler ve eşkiya reisleri, komitacılar, sivil kumandanlar ve subaylardan oluşmuştur.⁴⁷

⁴²Sofuoğlu, "Kuvâ-yı Milliye", *Türkler*, C.15, s.626.

⁴³Sofuoğlu, "Kuvâ-yı Milliye", *Türkler*, C.15, s.626.

⁴⁴Sofuoğlu, "Kuvâ-yı Milliye", *Türkler*, C.15, s.626.

⁴⁵Genel bir merkeze bağlı olmayan ve genel bir otorite tanımayan çetelerin, çeteci Kuvâ-yı Milliyecilerin disiplinsiz davranışları Kuvâ-yı Milliye'nin en önemli iç sorunlarından biri olmuştur. Enver Behnan Şapolyo "Kuvâ-yı Milliye" isimli eserinde Kuvâ-yı Milliyeciyi şöyle tarif eder: "Kuvâ-yı Milliyeci, yalnız millî vicdanından emir alan, mücadelesinde yılmadan hayatını istihkar eden, ferdi menfaatlerden tamamıyla uzak, millî bir aşkla içi yanan, emperyalistlere ateş püskürten, cesur, yiğit, milliyetçi ve halkçı bir kuvveti temsil ediyordu. Kuvâ-yı Milliyeciler, hürriyet ve istiklâl için Milli Mücadele'ye giriştiler." Bkz. Aydemir, *Tek Adam*, s.161, 162.

⁴⁶Sofuoğlu, "Kuvâ-yı Milliye", *Türkler*, C.15, s.626.

⁴⁷Sofuoğlu, "Kuvâ-yı Milliye", *Türkler*, C.15, s.627.

Kuva-yı Milliye'nin muharebe taktiği, imkân ve şartlar gereği bir yere bağlı kalmamak şartıyla mahdut sayıda müfrezelerle bir ve müteaddit baskınlar yapılarak düşman mevzilerinde karışıklıklar yaratmak ve en ziyade başarı elde edilen yerde baskını tamamlamaktır.⁴⁸

Cephelerde, milis kuvvetlerinin kullandıkları silahların önemli bir kısmı ordunun levazım depolarından karşılanmıştır. Bu arada halkın elindeki silahlar da toplanarak cepheye gönderilmiştir. Silah ve teçhizat temin etmenin yanında, yiyecek giyecek ve nakit ihtiyaçlarının karşılanması için de Müdâfaa-i Hukuk Cemiyetleri faaliyetlerde bulunmuştur.⁴⁹

1.4. NİĞDE'DE MÜDÂFAA-İ HUKUK-I MİLLİYE CEMİYETİ VE KUVÂ-YI MİLLİYE'NİN FAALİYETLERİ

Niğde, Mondros sonrasında işgale uğramayan nadir şehirlerden biridir. Kahraman Niğde halkı; Adana, Pozantı ve Ulukışla istikametine doğru ilerleyen Fransızlara karşı kahramanca mücadele vererek onları Niğde'ye sokmamıştır. Niğdelilerin cephelerdeki bu kahramanca direnişleri Niğde'nin işgal edilmesini önlemiştir.⁵⁰

Niğde'deki ilk teşkilatlanmanın Muhittin Bey⁵¹ tarafından tesis edildiği görülmektedir. Muhittin Bey'in Niğde'yi mahallelere taksim ederek, her bir mahalleye bir lider tayin edip teşkilatlandırmayı gerçekleştirdiği bilinmektedir. Yine Fransızların Pozantı'yı işgal etmeleri üzerine buradan gelen çok sayıdaki muhacirin Niğde'ye gelerek bu teşkilatlanmaya katıldığı ifade edilmektedir.⁵²

Başından beri Milli Mücadeleye destek olan Niğde, Sivas Kongresi'ne de delegeler göndererek katılmıştır. Mustafa Soylu (**öğretmen**), Halit Hami (**Mengi**) (**tüccar Belediye Başkanı**), Dellalzade Hacı Osman Efendi (**Nevşehir**) Sivas

⁴⁸Sofuoğlu, "Kuvâ-yı Milliye", *Türkler*, C.15, s.627.

⁴⁹Hasan Babacan, "Isparta Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti'nin Cephe Gerisi Faaliyetleri", *SDÜ Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, S.31, Nisan 2014, s.48.

⁵⁰*Niğde'de Milli Mücadele*, T.C. Niğde Valiliği, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Ed.Mehmet Öncel Koç, Niğde, 2009, s.17.

⁵¹Osmanlı Meclisi Mebusanı Niğde Milletvekili.

⁵²*Niğde'de Milli Mücadele*, s.17.

Kongresi'ne katılan Niğde delegeleridir. Ratıpzade Mustafa Bey ayrıca Sivas Kongresi'nde Heyeti Temsiliye'ye yeni eklenen altı üyeden biridir.⁵³

Niğde, İzmir'de Yunanlılara ilk kurşunun atıldığı andan itibaren kurtuluş savaşına iştirak etmiştir. İzmir'in işgali sırasında ilk kurşunun atılmasına müteakip Yunanlılar bunun öcünü almak için yaylım ateşi açmıştır. Yunan askerine kahramanca karşı koyan ve şehit olmaktan çekinmeyen İzmir Askerlik Dairesi Başkanı Albay Süleyman Fethi Bey Niğdelidir. Yine İzmir'in işgali bütün yurttaki olduğu gibi Niğde ve çevresinde tepkilere yol açmış ve protesto mitingleri düzenlenmiştir. Bu mitingle ilgili olarak, Bor hükümet meydanına siyah bayrak çekilerek halkın protestosunu dile getirdiği anlatılmaktadır.⁵⁴

Padişah Vahdettin'e çekilen bir telgraf, Niğde'nin Milli Mücadele'de yer aldığı göstergesi olması bakımından oldukça önemlidir. Birinci Dönem Niğde Milletvekili Mustafa Hilmi (*Soydan*) ve sekiz arkadaşının çektiği telgrafta; *"Damat Ferid Paşa'yı sadarete geçirirsen Niğde halkı senden alaka ve irtibatını kesecektir."* ibaresi yer almaktadır. Padişahın dinlememesi üzerine de Niğde halkının padişahla bağı keserek memleketin idaresini ele alanlarla birlikte hareket ettikleri vurgulanmaktadır.⁵⁵

26/27 Ocak 1920 tarihinde Niğde Müdâfaa-i Hukuk-ı Milliye Heyeti, Kahramanmaraş ve çevresinde Fransız ve Ermeniler tarafından yapılan mezalim hakkında İstanbul'daki İtilaf Devletleri temsilcilerine heyet başkanı Muhittin Bey imzalı şu protesto telgrafını çekmiştir. *"Fransızlar ile Ermeniler, Kahramanmaraş'ta toplar, mitralyözler ve Mösyö Wilson'un manevi yardımıyla Müslümanları yok etmektedir. Hakkaniyet ve medeniyet âleminin bu kadar zulüm yapacağına ve bunca vaatlerin buz üzerine yazılmış yalanlardan ibaret olduğuna ihtimal verilmiyordu. Ne yazık ki dünya yeni baştan kan içinde kalacak ve bu mezbahanın kasapları da İtilaf Devletlerinin ileri gelenleri olacaktır."*⁵⁶

I. Dönem Niğde Milletvekili Mustafa Hilmi (*Soydan*); Niğde'de teşekkül eden Kuvâ-yı Milliye Heyetine yardım topladığını Pozantı ve Gülek Boğazlarına asker sevk ettiğini belirtmektedir. Yine Mustafa Hilmi, Sinan Paşa ve arkadaşlarını

⁵³Niğde'de Milli Mücadele, s.18.

⁵⁴Niğde'de Milli Mücadele, s.18

⁵⁵Niğde'de Milli Mücadele, s.18, 19.

⁵⁶Askeri Tarih Belgeleri Dergisi, Genelkurmay Personel Başkanlığı, Askeri Tarih ve Stratejik Etüt (ATASE) Daire Başkanlığı Yayınları, Yıl:61, Sayı:128, Ankara, Ocak 2012, s.60-62.

isim değiştirerek Adana'ya gönderdiklerini ve orada gizli teşkilatlar kurdurduğunu ifade etmektedir. Kurtuluş Savaşı'nın ilk uçaklarından birisinin Niğde halkından elde edilen bağışlarla alındığı ve bu uçağa Niğde isminin verildiği bilinmektedir.⁵⁷

Niğde'de Kuvâ-yı Milliye teşkilatının henüz yeni kurulup tüm teşkilatlanmayı gerçekleştirmemesi zerine Pozantı'ya girmiş olan 100 kadar milis kuvvetinin ihtiyaçları (*şeker, pastırma, zeytin, sigara, un ekmek v.b.*) Bor esnafı ve halkı tarafından sağlanmıştır. Toplanan yardımlar önce Ulukişla'ya oradan da Pozantı'ya sevk edilmiştir.⁵⁸

Yine Niğde'de bulunan 11. Piyade tümenini Pozantı'nın işgali zerine Niğde, Bor, Nevşehir ve Ürgüp'ten gelen müfrezeleri birleştirerek önce Ulukişla'ya, oradan da Pozantı'ya sevk ederek bir cephe açtıkları görülmektedir.⁵⁹

1.5. ULUKIşLA'DA MÜDÂFAA-İ HUKUK-I MİLLİYE CEMİYETİ'NİN VE KUVÂ-YI MİLLİYE'NİN FAALİYETLERİ

Sivas Kongresinde, Fransız işgaline karşı alınması gereken tedbirler görüşülüp karara bağlanmıştır.⁶⁰ Kongrede, şarkî Anadolu Müdâfaa-i Hukuk Cemiyeti'nin adı Anadolu ve Rumeli Müdâfaa-i Hukuk Cemiyeti olmuştur.⁶¹ Anadolu ve Rumeli Müdâfaa-i Hukuk Cemiyeti, Güney Cephesi ile ilgili olarak bir takım kararlar almıştır. Öncelikle işgal bölgesi e ayrılmıştır.⁶²

Birinci bölge, Develi, Ulukişla, Lamas ayı ile Bahçecik Kozan, Osmaniye hattı arasındaki bölge. Bu bölgenin sorumluluğu XX. Kolordu ile bölge içindeki Müdâfaa-i Hukuk Cemiyetlerine verilmiştir.

Maraş vilayetinin dahil olduğu ikinci bölgenin idaresi Sivas'ta bulunan III. Kolordu tarafından yapılacaktır.

⁵⁷Nięde'de Milli Mücadele, s.19.

⁵⁸Nięde'de Milli Mücadele, s.20.

⁵⁹Nięde'de Milli Mücadele, s.20

⁶⁰Yařar Akbıyık, *Milli Mücadele'de Güney Cephesi Maraş*, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Atatürk Araştırma Merkezi, Ankara, 1999, s.155, 156.

⁶¹Mustafa Kemal Atatürk, *Nutuk (1919-1927)*, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Atatürk Araştırma Merkezi, Ankara, 1997, s.60.

⁶²Akbıyık, *Milli Mücadele'de Güney Cephesi Maraş*, s.155, 156.

Üçüncü Bölge, ikinci bölgenin doğusundan İran sınırına kadar uzanan arazidir. Buranın kontrolü de XIII. Kolorduya ve bölge içindeki Müdâfaa-i Hukuk Cemiyetlerine verilmiştir.⁶³

Buna göre her kolordu kendisine verilen bölgeyi, ikinci derecede bölgelere ayıracak, her bölge için en yakın yerde birer teşkilat merkezi kuracaktır. Bu merkezler muhabere ve cephane üssü olacaktır. Diğer taraftan bölgenin durumu incelenecek ve işlerin güvenli yürütülmesi sağlanacaktır. Teşkilat gizli tutulacak ve teşkilatın güvenliği için müfrezeler ve emniyet kuvvetleri oluşturulacaktır. Bu mıntikalara gönderilecek kişiler son derece fedakâr ve dürüst subay ve siviller olacaktır.⁶⁴

Fransızlar, Toroslardaki Pozantı ile birlikte Akköprü'yü, Çiftehan'ı da işgal etmiştir. Çiftehan'da hem demiryolu istasyonu, hem de kaplıca vardır. Buralarda Fransız müfrezeleri bulunurken eski Çiftehan'daki karakolda da Türk askerleri bulunmaktadır. Buradaki bir bölük Türk askeri, Adana yolunu gözü altında tutmaktadır.⁶⁵

Bu gelişmeler yaşanırken 23 Eylül 1919 tarihinde Heyet-i Temsiliye Niğde'de bulunan 11.Tümen Kumandanlığına "Ulukışla ve Bor Rumlarının Adana'daki İngiliz Kumandanlığı'na başvurması üzerine İstanbul'daki İngiliz Siyasi Temsilciliği'nin "Ne vakit ihtilali andırır bir hareket olursa o zaman işgal edersiniz" yollu cevap verdiği öğrenildiğinden On Birinci Tümen Kumandanlığına verilecek cevapta, asayışı bozacak hiçbir harekete meydan verilmemekle birlikte milleti esarete sokacak her türlü yabancı saldırısına silahla karşılık verileceğinin düşmana anlatılması" kararını bildirmiştir.⁶⁶ Burada gözden kaçırılmaması gereken iki nokta olduğu değerlendirilebilir. Birinci nokta, İstanbul'daki İngiliz Siyasi Temsilciliği'nin ihtilal ile kastettiği şeyin bölgedeki azınlıklara karşı yapılacak herhangi bir hareketten ziyade daha önce yapılan ve gelecekte yapılması planlanan işgallere karşı geniş bir halk hareketiyle tepki verilirse bölgenin işgalinin gündeme geleceğidir. Aslında İngiliz Siyasi Temsilciliği ihtilal kelimesini kullanarak Kuvâ-yı Milliye hareketinin haklılığını ortaya koymaktadır. İhtilal, geniş halk hareketiyle mevcut

⁶³Akbıyık, *Milli Mücadele'de Güney Cephesi Maraş*, s.156.

⁶⁴Akbıyık, *Milli Mücadele'de Güney Cephesi Maraş*, s.156, 157.

⁶⁵Hasan İzzettin Dinamo, *Kutsal İsyân Milli Kurtuluş Savaşı'nın Gerçek Hikayesi*, Tekin Yayınevi, C.IV, Ankara, 1970, s.516.

⁶⁶Sarıhan, *Kurtuluş Savaşı Günlüğü II*, s.125, 126.

durumdan memnun olmayan halkın bunu değiştirmek için girişmiş olduğu her türlü eylem demek olduğuna göre işgallerden rahatsızlık duyan Anadolu halkının işgalcilere karşı harekete geçerek bağımsızlığı için mücadele vermesi gayet doğaldır ve ihtilalin ruhuna da uygun bir davranıştır. İkinci nokta ise, Temsil Kurulu'nun işgale uğramamış bölgelerin halkına sağduyu çağrısı yapmasıdır. Temsil Kurulu böylelikle İtilaf Devletleri'nin Mondros Mütarekesi'nin 7. Maddesine⁶⁷ dayanarak işgalleri genişletmesine mani olmak istemiştir. Bütün bunlara rağmen herhangi bir yabancı saldırısı ya da işgal girişimi karşısında da halka silahlı direniş çağrısında bulunularak hiçbir şekilde işgallerin kabul edilemeyeceğini beyan etmiştir.

Mustafa Kemal, Harbiye Nazırı Cemal Paşa'ya Amasya'dan gönderdiği 23.10.1919 tarihli yazıda, Adana şehri içinde Ermenilerin silahlandırıldığı ve Müslümanlarla çatışmaya sevk edildikleri ve Müslümanlar arasında büyük bir heyecan ve galeyana olduğu ve bu heyecanın Ulukışla çevresine kadar yayıldığının, o bölgeden gizli olarak bildirildiğini belirtmektedir.⁶⁸

Mustafa Kemal, Antep, Urfa ve Maraş'tan İngilizlerin ekilerek, Fransızların buraları işgale başlaması üzerine bütün yurt çapında vilayetlere ve Heyet-i Merkeziye İdarelerine 6 Kasım 1919 tarihli bir tamim göndermiştir. Tamimde Maraş, Antep ve Urfa'nın İngilizlerin geri çekilmesi ile Fransızlar tarafından işgal edildiği, İstanbul Hükümeti'nin bu hareketi İtilaf Devletleri nezdinde protesto ettiğini adı geçen bölge ahalisinde düzenlediği mitinglerle Osmanlı vatanının ayrılmaz bir parçası olduklarını dünyaya ilan etmeye başladıklarını bildirmiştir. Ayrıca, bütün Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti heyetleri ve idareleri ile belediye başkanlarının, Osmanlı Devleti'nin bir parçası olan bu yerlerin haksız olarak Fransızlar tarafından işgal edildiğini telgraflarla İtilaf Devletleri elçiliklerine, Avrupa ve Amerikan kamuoyuna duyurulmasını, bu hususta protestolarda bulunulmasını ve haksızlığın düzeltilmesinin kararlı bir dille istenilmesini bildirmiştir. İngiliz kaynaklarına göre kendilerine Türkiye'nin çeşitli il ve ilçelerinden 81 protesto telgrafi gelmiştir. Bunlardan biri de 10 Kasım 1919 tarihinde Ulukışla'dan gönderilmiş olan protesto telgrafıdır.⁶⁹

---

⁶⁷Mondros Mütarekesi'nin 7. Maddesine göre; Müttefikler, emniyetlerini tehdit edecek bir durumun olması halinde, herhangi bir stratejik noktayı işgal hakkını ellerinde bulunduracaklardır. Bkz. Belen, *Türk Kurtuluş Savaşı*, s.41

⁶⁸řerife Yorulmaz, “Çukurova'da Kuva-yı Milliye Yapılanmasının Temel zellikleri”, *Ankara Üniversites Türk İnkılâp Tarihi Enstitüsü Atatürk Yolu Dergisi*, S.35-36, Mayıs-Kasım 2005, s.348.

⁶⁹Akbıyık, *Milli Mücadele'de Güney Cephesi Maraş*, s.82, 83, 84.

1919 yılının Aralık ayında Ulukışla istasyonuna Orta Anadolu'dan buğday yüklü vagonlar gelmiştir. Bu istasyonda kesilip kalan buğday vagonlarını alıp güvenle Adana'ya götürmek üzere Ulukışla'ya bir tren dolusu Fransız askeri gelmiştir. Asker treni, Ulukışla'ya geçerken eski Çiftehan'daki Türk garnizonu, bunu Ulukışla sorumlularına bildirmiştir. Sözde buğday vagonlarını götürmeye gelen Fransız gücünün bir işgal gücü olduğu kuşkusu Ulukışla Müdâfaa-i Hukuk Derneği'nin liderliğindeki Ulukışla ulusal güçlerini hemen davrandırmış, silahını alıp fişekliğini takan istasyonla dolaylarını kuşatıvermiştir. Bunu gören Fransız kumandanı, hemen Kuvâ-yı Milliyecilerle bağlantı kurarak amaçlarının işgal olmadığını, buğday vagonlarını alıp götürmeye geldiklerini bildirmiştir. Gerçektende koruyucu olarak gelen kalabalık Fransız askerleri, kendilerine özgü buğday yüklü vagonları alarak çarçabuk gitmiştir.⁷⁰ Ulukışla Kuvâ-yı Milliyesinin⁷¹ bu kerte uyanık olmasının nedenleri vardır. İtalyanlar, Konya'yı işgal ettikten sonra, Konya'ya uzanan demiryolu istasyonlarını da Fransızlar işgal etmek hevesine kapılmışlardır. Başlarında birer subay bulunan altışar erlik asker grupları Ulukışla, Ereğli, Karaman demiryolu istasyonlarına yerleşmiştir.⁷² Ulukışla Müdâfaa-i Hukuk Derneği, 14 Aralık 1919'da istasyonu işgal eden Fransızlara bir kesin uyarı vererek hemen Ulukışla'yı bırakıp gitmelerini istemiştir. Fransızlar, gitmemek için diretince onları yük arabalarına bindirerek Fransızların işgalindeki Çiftehan karakoluna sürmüştür. Böylece onları ulusal egemenliğin dimdik ayakta durduğu Ulukışla sınırlarından dışarı atmış olmuştur. Fransız kumandanlığı, bunu İstanbul hükümeti katında protesto etmiştir. O da Fransızları kovan Ulukışla Müdâfaa-i Hukukçuları için kovuşturma açılmasını bildirmiştir. O zaman Ulukışla Kaymakamı olan Tayyar Bey, İstanbul hükümeti yanlısı olduğundan Müdâfaa-i Hukukçular, hemen Sivas'ta bulunan temsil kuruluna durumu bildirmiştir. Bunun etkisi hemen görülmüştür. Niğde'deki 11.Tümen'den Üsteğmen Tahsin Bey, kasabaya gelerek Ulukışla

⁷⁰Dinamo, *Kutsal İsyân*, C.IV, s.516.

⁷¹Ulukışla Kuvâ-yı Milliyesi Pozantı'nın batı sırtlarındadır. 22- 24 Mart 1920 tarihleri arasında İstihkam Teğmen Cemal Efendi, Çiftehan civarındaki Ulukışla Müfrezesine gönderilmiştir. Niğde'den gelen Yusuf Efendi Müfrezisi ile 9 Nisan 1920 tarihinde irtibat sağlayarak demir yollarını tahrip etmiş, Gülek Boğazı'nı ulaşıma kapatmış ve Pozantı kuşatmasına katılmıştır. Pozantı Kuşatması birlikleri Ulukışla, Gülek ve Kamışlı ahalisinden oluşmuştur. Ulukışla ve Gülek müfrezeleri, cepheleri karşısındaki düşman siperlerine gösteri taarruzu yapmakla görevlendirilmiştir. 126'ncı Alay bölgeye Ulukışla'dan 31 silah ve 10.000 cephane vermiştir. Ele geçirilen esirlerin bir kısmının Ulukışla'ya yerleştirilmesi emredilmiştir. Bkz. *Kuvâ-yı Milliye Komutanı Tekelioğlu Sinan Bey'in Günlüğü*, Genelkurmay Başkanlığı, Askeri Tarih ve Stratejik Etüt (ATASE) Daire Başkanlığı Yayınları, Ankara, 2012, s.7, 15, 24, 33, 97, 156, 159.

⁷²Dinamo, *Kutsal İsyân*, C.IV, s.516.

hükümet konağını askerle çevirmiştir. Kendisi Kaymakam Tayyar Beyin odasına girip kovuşturma evrakını istemiş; alıp Kaymakamın gözü önünde yırtarak atmıştır. Sonra, İstanbul hükümeti yanlısı Kaymakamı tutuklatarak Niğde'ye göndermiştir.⁷³ Ulukışla'nın istasyona yerleşen Fransız ekibini kovduğunu işiten Karaman'la Ereğli yurtseverleri de onları örnek alarak oralardaki Fransızları Kuvâ-yı Milliye topraklarından sürüp atmıştır. Adana bölgesinde gittikçe şiddetlenen Fransız, Ermeni zulümüyle buna karşı saldırıya geçen Kuvâ-yı Milliye'nin, onu destekleyen geniş halk yığınlarının heyecanı, Niğde, Ulukışla, Bor, Arapsun gibi şehirlerle kasabaları da ulusal duyguların kasırgasına kaptırmıştır. Bu yerlerden toplanan silahlı bir atlı kolu, Nevşehir'den yola çıkarak Niğde, Ulukışla, Ereğli, Aksaray kasaba ve şehirlerini dolaşarak bir gösteri yapmıştır. Bir gün, bu atlılar, Ulukışla'da bulunduğu sırada istasyonda duran İstanbul-Adana trenine yaptığı silahlı davranışa silahsız Ulukışla halkı da katılarak ürkütücü bir rol oynamıştır. Bunun nedeni vardır. Bu trende İstanbul hükümetinin Adana valiliğine atadığı Celal Bey vardır. Halk, bu adamı, onun koruyucularını yuhalamış, aşağılamış, bağırarak, çağırarak, demir gibi Kuvâ-yı Milliye ruhu taşıdığını bir kez daha göstermiştir. Orta Anadolu'nun kapısı olan Ulukışla tekin bir yer değildir. Burası Orta Anadolu'nun bekçisi olmak gibi şerefli bir görevi olduğunu bilmenin sıcak mutluluğunu duymuştur. Fransızların Adana'yı, Çiftehan'ı ele geçirdikten sonra, Orta Anadolu'ya doğru bir gezintiye çıkmak ister gibi göründükleri sırada, ilk işgal edilme üzüntüsünü duyan şehir, Ulukışla olmuştur. Yiğit istihkâm subayı Üsteğmen Cemal Bey (Efe) Koçak Boğazındaki demiryolu köprüsünü yıkım kalıpları yerleştirerek havaya uçurmuştur. Böylece, düşman trenleri, bu sınırdaki boşluğa çarparak duraklamıştır.⁷⁴ Ulukışla Müdâfaa-i Hukuk örgütü, hemen beş yüz kişilik bir sivil güç toplayarak Çiftehan sınırına gönderilmiştir. Bu gücün kumandanları Ulukışlalı Deli Ağa (Hüseyin Ağa) ile Şevki (Alpagut) Bey idi. Bu sırada Niğde'deki 11. Tümenin istihkâm subayları, bu bölgeye akın ederek Cemal Efe'yle birlikte bütün öbür köprüleri de atmaya hazırlamıştır.⁷⁵ Yalnız, tünellerin atılmasına herhalde Ankara razı olmamış olacaktı ki, Ulukışla'ya gelen 126. Tümen kumandanı Rüştü Bey, sabotajcılarının başında bulunan milis kumandanlarından Şevki (Alpagut) Bey'e telefonla tünellerin atılmasından

⁷³Dinamo, *Kutsal İsyân*, C.IV, s.517.

⁷⁴19 Mart 1920 tarihinde Mustafa Kemal'in emri üzerine Ulukışla'daki demiryolu uçurularak Anadolu'nun Çukurova ile ilişkisi kesilmiştir. Bkz. Sarıhan, *Kurtuluş Savaşı Günlüğü II*, s.438. Ayrıca bkz. Amaç düşmanın Anadolu içlerine kuvvet sevk etmesini engellemektir. Gencer, Özel, *Türk İnkılap Tarihi*, s.124, 125.

⁷⁵Dinamo, *Kutsal İsyân*, C.IV, s.517, 518.

vazgeçmelerini bildirmiştir. Böylece bir daha yapılması çok zor olan birçok köprü ile tünel yıkılmaktan kurtulmuştur. Bu sırada Çiftehan'daki Fransız garnizonunun pek zayıf olduğunu bildiren 11. Tümen, buraya Kuvâ-yı Milliye'nin bir baskın yapmasını istemiştir. Baskına karar verilmiştir. Ulukışla Kuvâ-yı Milliyesi gruplara ayrılarak Koçak Boğazında, Çiftehan'ın karşısına düşen İlifkin-Ardıçlı köyü altında, Muradiye, Çanakçı köyleri yöresinde yer almıştır. Güzel bir biçimde yapılan baskın başarıya ulaşmıştır: Fransız askerleri, Çiftehan kaplıcalarıyla Çiftehan demiryolu istasyonundan kaçırılmıştır. Milis kumandanı Şevki Bey Ulukışla Müdâfaa-i Hukuk merkezine şöyle bir zafer telgrafı çekmiştir. "Bimennehütaala Çiftehan'a girdik." Buralardan Fransızları kaçırarak ulusal milisler, Akköprü'ye dayanmıştır. Oraya vardıklarında Akköprü tünelinin içinde karargâh kurmuş bir Fransız istihkâm bölüğünün, Ulukışla'ya giden demiryolunu söktüğünü görmüştür. Apansızın yaptıkları bir baskında bu zararlı işçilerin kimisini öldürüp, kimisini de Pozantı yönünde kaçırmıştır. Orta Anadolu Kuvâyı Milliye milisleri, şimdi Kilikya'nın (Adana) kapısı olan Pozantı'daki çok güçlü Fransız taburuyla karşı karşıya gelmişlerdir. İşte, bundan sonra, Fransız tabur kumandanı Mesnil'in dinmez başarısızlıkları da başlamıştır. Artık, Pozantı'daki emperyalist güç, temelli bir baskı altına alınarak büsbütün kuşatılmış, türlü saldırılar, karşı saldırılar sonucunda Fransızların durumu bunalımlı bir noktaya gelip dayanmıştır. Ulukışla'nın hemen bütün şehirli ve köylü erkekleri milis bölüklerine katılarak Binbaşı Mesnil'in taburuna birkaç kurşun atmıştır. Bu sıralarda Kuvayı Milliye'ye katılan Yüzbaşı Saffet Bey (General Saffet Pozantı) büyük yararlılıklar göstererek Fransızlara kan kusturmuş, kolundan yaralanmıştır. Pozantı kuşatmasına giden basamaklarda Ulukışlalı bölük kumandanı Yakup Gökşen ile istihkâm subayı Üsteğmen Cemal Bey (Efe), Gülek Boğazı'ndaki Kadirhan'da türeyen Fransız garnizon yavrusuna bir baskın yapmıştır. Bu sırada bir yiğit milis karakolun kapısından içeri dalarak Fransızların teslim olmasını istediye de hemen oracıkta öldürülmüştür. Bu, Pozantı'nın Annasa köyünden Abdurrahman'dı. Bu sırada hanın damına çıkarılan bir çocuk, çatıyı tutuşturmuş, dışarı dökülen Fransızlar teker teker öldürülmüştür.⁷⁶

Fransızların, Pozantı çevresinde sıralanan mevzilerine bir sıra saldırılar yapılmıştır. İlk önce Çataltepe'deki Fransız mevzisine yapılan saldırıdan bir sonuç alınamamıştır. Ulukışlalı Hacı İbrahimoğlu, Mehmet Sarı burada şehit düşmüştür.

⁷⁶Dinamo, *Kutsal İsyân*, C.IV, s.518, 519.

İkinci olarak Kocatepe'ye saldırmıştır. Bu saldırıda Ulukışlalılardan başka Niğdeli ve Hançerlili milisler de yer almıştır. Fransız mevzileri darmadağın edilmiştir. Sağ kalan Fransızlar kaçmaya başlamıştır. Ölen Fransız askerlerinin öteberisini yağmalamak için siperlerinden fırlayan milisler harıl harıl soygun yaparlarken kaçan Fransız askerleri arasındaki Ermeniler, gizli bir yoldan apansızın meydana çıkarak dalgın milislerin üzerine çullanmıştır. Her savaşta görülen bu soygun hırsı yüzünden ele geçirilmiş olan Kocatepe elden çıkmıştır. İşte, Yüzbaşı Saffet Bey, burada kolundan yaralanmıştır. Milisler, durup dururken burada şehitler vermiştir. Fransızlar kaçtığı sırada bir Fransız ağır makineli tüfeğini ele geçiren Ulukışla milislerinden Hüseyin Çavuş, bu makineli tüfeği işleterek savunmaya başlamışsa da en sonra Fransız saldırı dalgası onu da şehitler arasına katmıştır. Önemli şehitler arasında Gökbezi Ahmet Çavuş'la kardeşi de vardır.⁷⁷ Kuşatma süresince Gökbez'de yerleşerek Beledik Boğazıyla demiryolunu kontrol eden Ulukışlalı Çoban İbrahim'in milisleri, Pozantı kuşatmasını günden güne şiddetlendirerek üst üste kahramanlıklar göstermiştir.⁷⁸

Başta Niğde halkı olmak üzere Ulukışla halkı baştan sona kadar Milli Mücadelenin içinde aktif bir rol oynamıştır. Ülkemizin birçok bölgesinde övgüye değer kahramanlıklar sergilenmiştir. Özellikle Adana ve Pozantı cephelerinde Niğde'de bulunan 11. Tümenin başarısı asla göz ardı edilemez. Niğde, Adana ve Pozantı cephelerini hem asker, hem mühimmat, hem de erzak olarak takviye etmiştir. Ulukışla ise jeostratejik önemi nedeniyle Fransızlar tarafından ele geçirilmesi öncelikli bölgelerden biri olmuştur. Anadolu'daki tren hatlarının son noktası olan Ulukışla bölgedeki Kuvâ-yı Milliye'nin yaptığı faaliyetlerle Fransızları bölgeden kovduğu gibi diğer bölgelere lojistik desteğin sağlanmasında önemli bir köprü görevi görmüştür.

---

⁷⁷Dinamo, *Kutsal İsyân*, C.IV, s.519, 520.

⁷⁸Dinamo, *Kutsal İsyân*, C.IV, s.520.

2. BÖLÜM

ULUKIŞLA MÜDÂFAA-İ HUKUK-I MİLLİYE CEMİYETİ KARAR DEFTERİNİN TANITIMI

2.1. DEFTERİN FİZİKSEL ÖZELLİKLERİ

Tez konumuzu oluşturan bölüm, *Ulukışla Müdâfaa-i Hukuk-ı Milliye Cemiyeti Karar Defterinin* 7-66. varaklarıdır. Bu varaklar arasında 103 karar bulunmaktadır. Defter, Cumhuriyet Müzesi (II.T.B.M.M.) Arşivi'nde 5294 envanter numarası ve Ulukışla Kuvâ-yı Milliye Defteri adı ile kayıtlı bulunmaktadır.⁷⁹ Defter Müzeye 21.12.1999 tarihinde Sümer Ünal tarafından bağışlanmıştır.

Ulukışla Kuvâ-yı Milliye Defteri olarak kayıtlara geçen ama asıl adının Ulukışla Müdâfaa-i Hukuk-ı Milliye Cemiyeti Karar Defteri olmasına kanaat getirilen defter, iki ayrı defterden oluşmaktadır. Birinci defter tamamen Osmanlıcadır. Defter, 1 Teşrin-i evvel 1335 (1 Ekim 1919) - 4 Ağustos 1336 (4 Ağustos 1920) tarihleri arasındaki Ulukışla'daki Kuvâ-yı Milliye teşkilatının aldığı kararları ve yaptığı faaliyetleri içermektedir. Defter varak usulü numaralandırılmıştır. Varak numaraları orijinal olup sonradan numaralandırılma yapılmamıştır. İlk varak numarası "7", son varak numarası "66" dır. Varaklardan bazılarının en üst orta kesiminde Osmanlıca "bih" yazılıdır.⁸⁰ "Bih" yazısı "Bismillahirrahmanirrahim" anlamındadır. Defter oldukça yıpranmış olup sayfalarının bazıları kopuk ve eksiktir.⁸¹ Toplam 51 varaktan oluşmaktadır.

İkinci defter ise, sayfa usulüne göre numaralandırılmıştır. Sayfa numaraları orijinal olmayıp daha sonra kırmızı tükenmez kalem ile yazılmak suretiyle verilmiştir. İlk sayfa numarası "5", son sayfa numarası ise "156" dır. İkinci Defter de birinci defter gibi oldukça yıpranmış olup sayfalarından bazıları eksik ve kopuktur. Toplam 76 varaktan oluşmaktadır. İkinci defterdeki kayıtlar Cumhuriyet Halk Fırkası Heyeti'nin 30 Teşrin-i evvel 1340 (30 Ekim 1924) – 14.01.1933 tarihleri arasında aldığı kararları kapsamaktadır. 10.11.1928 tarihine kadar alınan kararlar Osmanlıca

⁷⁹Defterin müzedeki yeri: Depo 50 7/B Kutu 16 Sıra 2'dir. Dipnotlarda Ulukışla Müdâfaa-i Hukuk-ı Milliye Cemiyeti Karar Defterinden *UMHMCKD* olarak bahsedilecektir.

⁸⁰*UMHMCKD*, Varak Numarası: 41, 48, 49, 58, 59, 63, 64, 65.

⁸¹*UMHMCKD*, Eksik Varak Numaraları: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 27, 28.

yazılmıştır. Tam bir tarih verilememesine rağmen Nisan 1929 tarihinden itibaren kararların ilk kez Latin harfleri ile yazılmış olduğu değerlendirilmektedir.

Ulukışla Müdâfaa-i Hukuk-ı Milliye Cemiyeti Karar Defteri 16 x 20 cm ebadında olup herhangi bir kabı ve koruyucu unsuru bulunmamaktadır. Müzede bir zarfın içinde muhafaza edilmektedir. Zarfın üstünde herhangi bir etiketleme yoktur. Sadece zarfın üstünde *Ulukışla Kuvâ-yı Milliye Defteri* yazmaktadır. Bazı sayfalarda mürekkep lekeleri ve rutubetlenmenin etkileri görülmektedir. Rutubetlenme, mürekkep akıntısı görülen sayfalarda fiziki bir yıpranma ve sararma söz konusudur.⁸² Rutubetlenme, mürekkep akıntısından ve fiziki yıpranmadan ötürü okuma zorlukları yaşanmıştır.

Ulukışla Müdâfaa-i Hukuk-ı Milliye Cemiyeti Karar Defterinde yer alan kararlar, rika yazı ile yazılmıştır. Genel olarak özensiz yazılmış olan ve satır aralığı ile satır sayısı aynı olmayan kararlar incelendiğinde, üzeri çizilerek yeniden yazılan kelime veya satırlara rastlanılmaktadır. Bu durum okumayı güçleştirmektedir. Bunun dışında üzeri çizilerek iptal edilen kararların olduğu da tespit edilmiştir.⁸³

Kararların yazı karakterleri incelendiğinde farklı kâtipler tarafından tutulduğu tespit edilmiştir. Kararların mutlaka azalar tarafından imzalandığı imza atılmadığı zaman ise isimlerinin altlarına mühürlerinin basıldığı görülmüştür.⁸⁴

Tezimizin konusunu oluşturan *Ulukışla Müdâfaa-i Hukuk-ı Milliye Cemiyeti Karar Defterinin* dijital görüntüsü Cumhuriyet Müzesinde bulunmamaktadır. Tarafımda dilekçe ile yapılan müracaat sonucunda gerekli iznin verilmesine müteakip defterin dijital fotoğraf makinası ile sorumlu personelin nezaretinde fotoğraflaması yapılmıştır. Fotoğraflamış olduğum görüntülerin bir kopyası Cumhuriyet Müzesi'nin sorumlu personeline teslim edilmiştir.

2.2. DEFTERDEKİ KARARLARIN İÇERİK OLARAK DEĞERLENDİRİLMESİ

Tez konumuzu oluşturan bölüm, *Ulukışla Müdâfaa-i Hukuk-ı Milliye Cemiyeti Karar Defterinin* 7-66. varaklarıdır. Bu varaklar arasında 103 karar

⁸²UMHMCKD, Varak Numarası:7, 30, 33, 37, 42, 44, 46, 48, 54, 65, 66.

⁸³UMHMCKD, Varak/ Karar Numarası:7 /12, 10, 24, 27/62, 33/55 (İlk üç satırı), 45/21.

⁸⁴UMHMCKD, Varak Numarası: 10, 24, 42, 51, 52, 54, 55, 56, 57.

bulunmaktadır. Alınan kararlar 1 Teşrin-i evvel 1335 (1 Ekim 1919) - 4 Ağustos 1336 (4 Ağustos 1920) tarihleri arasındaki Ulukışla Müdâfaa-i Hukuk-ı Milliye Cemiyeti ile Ulukışla Kuvâ-yı Milliyesi'nin faaliyetlerini içermektedir. Defterin yedinci varaktan başlaması yukarıda verilen tarih aralıklarından öncesine ait kararların alınmış olabileceğini göstermektedir. Kararların değerlendirilmesi dipnot kullanılarak yapılacaktır.

Defterde alınan kararlar sınıflandırılmaya tabî tutulduğunda üç ana başlık altında toplamak mümkün olabilir.

1. Askerî Kararlar: Silahlı bir direniş için gerekli olan silahın, cephanenin ve teçhizatın temin edilmesi ve temin edilen bu malzemelerin ihtiyaç duyulan yerlere güvenli bir şekilde sevkinin sağlanması, halktan gönüllü Kuvâ-yı Milliye birliklerinin meydana getirilmesi, gerektiğinde savunma cephelerinin oluşturulması, oluşturulan cephelerin idaresinin yürütülmesi, cephede bulunanların temel ve diğer ihtiyaçlarının karşılanması, başarı gösterenlerin taltif edilmesi, cephede çarpışanların ailelerinin temel ihtiyaçlarının giderilmesi ve cephe gerisi hizmetlerin yürütülmesi gibi konuları kapsadığı görülmektedir.⁸⁵ Alınmış olan askeri kararlar içinde bölgeye karşı girişilecek herhangi bir işgal hareketine karşı silahlı direniş için gerekli olacak teçhizat ve mühimmat hakkında alınan kararlar ayrı önem taşımaktadır. Bu bakımdan 1 Teşrin-i evvel 1335 (1 Ekim 1919) – 26 Nisan 1920 tarihleri arasındaki zaman zarfında Kaza Merkez İdare Heyetince merkezi Bor'da bulunan 126. Alayın I. Tabur Kumandanlığından toplam 590 adet tüfenk, 70.781 adet fişenk, 20 adet kasatura, 20 adet kayış, 20 adet ağız kapağı ve 80 sandık cephaneye (sandıkların içindeki cephaneye ve bir sandıkta ne kadar cephaneye olduğu hakkında herhangi bir bilgi tespit edilememiştir. Buna karşın sandıkların içindeki cephanenin fişenklerden ibaret olduğu değerlendirilmektedir. Fakat bir sandıkta kaç adet fişenk olduğu konusunda bir değerlendirme yapmak zordur.) alınmıştır. Söz konusu teçhizat ve mühimmat ihtiyaç duyulan köylere ve cephelere gönderilmiştir. 590 adet tüfenkden 133 adedi, 70.781 adet fişenkden 7.965 adedi ve 20 adet kasatura, 20 adet kayış, 20 adet ağız kapağı emaneten ve talep olduğunda derhal geri verilmek üzere depodan alınmıştır. Niğde'den 250 adet mavuzer tufengi teslim alınmıştır. Ayrıca Ulukışla Müdâfaa-i

---

⁸⁵UMHMCKD, Varak/Karar Numarası: 7/11, 8/11, 9, 10-10/14, 13/24, 22/50, 23, 24/53, 25/54-55-57-58, 26/58-59-60-61, 29/65-66, 30/67-68-69, 32/73-74, 33/76-77-78, 34/79-81-82, 36/86, 39/93, 40/96, 41/9, 43/15-16-17, 44/18-19-20, 45/21, 46/25, 49/39, 51/44-46, 54/56-57-62-63-67, 59/76, 63/88.

Hukuk-ı Milliye Cemiyeti tarafından Pozantı Cephesinde bulunan Anahşâ Köyü'ne 14 aded tüfenk ve 100 aded fişenk verilmesine karar verilmiştir.

2. İdarî ve Cezaî Kararlar: Kuvâ-yi Milliye'nin işleyişi, iç yönetimi, toplanma zamanları, kimlerin toplantıya katılacağı, toplantıya mazeretsiz katılmayan ya da toplantı başladıktan sonra katılacaklara nakdî para cezasının ne şekilde uygulanacağını tespit edilmesi, Kuvâ-yi Milliye hareketine katılmak isteyenler hakkında istihbaratî bilgi edinilmesi, önemli görevlere tayinlerin yapılması (toplanan yardım paralarının muhafazası için bir vergi memuru ve sorumluların, kaza mektebine öğretmen, bölük kumandalarının, yardım toplamak için muvazzaf bir tahsildar, mevki kumandalarının, kazanın ehemmiyetine uygun kişileri tayin etmek), cemiyete üye kaydı için tahkikat yapılması, belediye yönetiminin değiştirilmesi, şehre giriş çıkışların kontrolünün yapılması, şehre gelen gidenlerin takibinin yapılması, istifa etmek isteyen üyelerin istifalarının oylanması, cemiyete üye seçimi yapılması, heyet-i idare seçiminin yapılması, hangi köylerden kimlerin sorumlu olacağı, hangi heyetlerin oluşturulacağı ve üyelerinin kimlerden oluşacağı, teşkilat yapısını, yönetim ve organizasyon şemasını oluşturmak, kimlerin kime bağlı oldukları ve çevresindeki bölgeler ile ilişkileri konularını kapsamaktadır.⁸⁶

3. İçtimaî ve Malî Kararlar: Verilecek konferanslarla halkın bilinçlendirilmesi, İzmir'in işgalinde şehit olan Müslümanlar için mevlüt okutulması, bölgedeki öğretmen ihtiyacının karşılanarak bölgedeki eğitimin devamlılığını, aşayışı sağlama ve ahlaksızlığı önleme, Ulukışla'dan olası bir göçün önüne geçme, nakdî ve aynî yardım toplama ve dağıtma, devlet görevlilerinden gönüllü kesintiler yapma, cephede fedakârlıkları görülenlere mükâfat verilmesi, ulaşım, kırtasiye ve temel ihtiyaçlara kaynak yaratma, yapılan harcamaların en ince ayrıntısına kadar kayıt altına alınmasını içermektedir.⁸⁷ Ulukışla Müdâfaa-i Hukuk-ı Milliye Cemiyeti'nin 17 Teşrin-i evvel 1335 (17 Ekim 1919) – 4 Ağustos 1920 tarihleri arasında cemiyetin veznesinden toplam 115.161.20 kuruş harcama yaptığı tespit edilmiştir. Cemiyetin veznesinden tütün, sigara ve sigara kağıdı için toplam 17.706.20 kuruş, erzak (şeker,

⁸⁶UMHMCKD, Varak/Karar Numarası: 7/13, 11/16, 16/21-22-23, 13/26-27, 22/49, 23/51, 24/52, 25/56, 29/65, 31/70-72, 32/75, 34/80-81, 35/83-84-85, 36/86-87, 37/88, 38/90-91-92, 40/96-97, 41/7, 43/14-15-16, 44/19, 45/24, 46, 50/41, 51/47-48, 58/74, 64/91-93, 65/96, 66/103.

⁸⁷UMHMCKD, Varak/Karar Numarası: 10/15, 11/17-18-19-20, 12/21, 13/25-28, 23/51, 26/64, 31/71, 35/84, 37/89, 38/90, 39/94-95, 40/5, 41/6-8, 42/10-11-12-13, 45/22-23, 46/25, 47/27-28-29-30, 48/31-32-33-34-35, 49/36-37-38, 50/40-42-43, 51/45-49-50-51-52, 53/53-54-55, 54/56-58-59-60-61-64-65-66, 57/68-69-70, 58/71-72-73-75, 59/77, 60/77-78-80, 61/81-82-83-84, 62/84-85-86-87, 63/89-90, 64/92-93-94, 65/95-97-98-99-100-101-102.

yağ, soğan, tuz, çay, peynir, ekmek, pastırma, süt, yoğurt ve zeytin) için toplam 12.899.40 kuruş, kırtasiye (zarf, yazı kağıdı, kağıt, kalem, mürekkep, gazete aboneliği, risale temini, telgraf) için toplam 3.016.10 kuruş, ulaşım ve nakliye için toplam 7.329 kuruş, Ulukışla Müdâfaa-i Hukuk-ı Milliye Cemiyeti'ne ve Kuvâ-yı Milliye'ye hizmet edenlere (Görev alanların kişilerin zarurî ihtiyaçları, cephede gidenlerin geride bıraktıkları ailelerinin ihtiyaçları, cephede başarı gösterenlere verilen mükafat, cemiyet üyelerine ödenen maaş için) toplam 30.132.50 kuruş, giysi gön, yemeni, kaput, urgan için 10.901 kuruş, odun ve gaz yağı bedeli olarak 585 kuruş, diğer harcamalar başlığında (dirhem bağı, sabun, kiler ücreti, kilit parası, iki aded bayrak, şehit ailesine iki aded gülün bedeli, tüfenk tamiri için zeytinyağı, hastanedeki hastaların ve yaralıların bir takım ihtiyaçları, sargı bezi ve kefen için) toplam 1.592 kuruş harcama yapılmıştır. Ayrıca Kuvâ-yı Milliye veznesinden cemiyete götürülmesi için 30.000 kuruşun çıkışı yapılmıştır.

Cemiyetin veznesine nakdî yardım parası olarak toplam 15.900 kuruş ile satış yoluyla (canlı hayvan ve derisi ile patates satışından elde edilen) toplam 13.322 kuruş girişi olmuştur. Ayrıca İzmir ianesi için toplanılan yetmiş küsür lira da cemiyetin veznesinde muhafaza edilmiştir. İzmir için toplanılan yardımın İzmir'e ulaştırılıp ulaştırılmadığına dair bir kayıta rastlanılamamıştır.

3. BÖLÜM

ULUKIŞLA MÜDÂFAA-İ HUKUK-I MİLLİYE CEMİYETİ

KARAR DEFTERİ TRANSKİRİPSİYONU

3.1. ULUKIŞLA MÜDÂFAA-İ HUKUK-I MİLLİYE CEMİYETİ KARAR DEFTERİNİN TRANSKİRİPSİYONU VE DEĞERLENDİRİLMESİ

“7”

11

Horos Karyesine

Fişenk	Ağız Kapağı	Kayış	Kasatura	Tüfenk
2800	15	15	15	15

Ali Hoca

Fişenk	Tüfenk
2000	20

Koçak Karyesi

Tüfenk	Fişenk	Kasatura	Kayış	Ağız Kapağı
20	2000	5	5	5

Tabaklı Karyesi

Tüfenk	Fişenk
5	500

Tekneçukur Karyesi

Tüfenk	Fişenk
5	500

Gümüş Karyesi

Tüfenk	Fişenk
5	500

(...) Bin sekiz yüz fişenk ve yirmi kasatura yirmi kayış yirmi ağız kapağı⁸⁸

⁸⁸Defterin yedinci varaktan başlaması ve ilk altı varağının olmaması 1 Teşrin-i evvel 1335 (1 Ekim 1919) tarihinden önce cemiyetin faaliyete geçtiği ve kararlar almaya başladığı şeklinde değerlendirilebilir. Cemiyetin faaliyete geçtiği tarih olarak 15/9/1335 (15 Eylül 1919) tarihine ulaşılmıştır. Bu tarih o dönemde Ulukışla’da oluşturulan Müdâfaa-i Hukuk Cemiyeti’nde aktif olarak görev alan Ulukışla Müftüsü Mehmed Bahaddin (Öğüt) Efendi’nin 22 Mayıs 1956 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi dilekçe komisyonu yüksek başkanlığına yazdığı bir dilekçede geçmektedir. Dilekçenin aslı Ulukışlalı gazeteci Agâh Özsunay Türker’in kişisel arşivinde yer almaktadır. Cemiyetin 4-11 Eylül 1919 tarihleri arasında yapılan Sivas Kongresi’nden hemen sonra faaliyetlerine başladığı görülmektedir. Yedinci varağın rutubetlenmeden dolayı tahrip ve bir bölümünün kopuk/yıpranmış olması kararın tam ve net bir şekilde okunamamasına neden olmuştur. Köylere gönderilen silah, cephane ve teçhizatın ayrıntılı bir dökümü yapılarak kararın bitirildiği, mühür ve

Fi 1 Teşrîn-i evvel sene 335

Mühür İmza İmza İmza

Hatiboğlu Molla Hüseyin

1455(...) (...) (...) (...) mükerrer kayd eddikleri iptal edilmiştir.⁸⁹

12

126.Alay 1. Tabur Kumandanlığı Deposuna

Karyelere verilmiş olan tüfenklerin cephanelerini yüzer aded iblâğ ve noksan olanlarını ikmal etmek iktiza ettiğinden dört bin aded Alman tüfengine mahsus fişenklerin 126.Alay 1.Tabur Deposuna alındığını mübeyyin mazbatadır.⁹⁰

Fi 2 Teşrîn-i evvel sene 35

Mühür İmza İmza İmza İmza

13

Karar

Heyet-i İdare⁹¹ her sabah saat üçde geceleri saat birde ictimâ' (sayfada kopma olduğu için okunamamıştır.) mukarreratını ittihâza ve bir mazereti vuku'nda resmen ma'lûmât i'tâ'sına mecburdurlar.⁹²

Fi 2 Teşrîn-i evvel sene 35

Mühür İmza İmza İmza İmza

---

imza ile kayıt altına alındığı anlaşılmaktadır. İşgal karşısında silahlı direniş için tedbirlerin alındığı cephanenin bitmesi durumunda süngü hücumu ile göğüs göğüse bir çarpışma yapılacağı değerlendirilmektedir.

⁸⁹Düşülen kayıt karara derkenar yapılmış bir görüntü vermektedir. Düşülen kayıttan ötürü alınan karar, silah, cephane ve teçhizat ile ilgili bir düzeltme kaydı olduğu değerlendirilmektedir.

⁹⁰Kararın üzerine çarpı işareti yapıp sağ üst köşeye "iptal kılındı" notu düşülmüştür.

⁹¹Vilayet, liva ve kaza merkezlerinde oluşturulan Heyet-i İdare ve Heyet-i Merkeziyelerin esas vazifeleri şunlardır: Ahaliyi uyarmak, vatani duyguları coşturmak, teşkilatı takviye etmek ve yaymak, varlığını devam ettirmek ve korumak, emniyetsizliği ve suiistimali önleyici tedbirler alınması şartıyla yardım toplamak, bunları korumak ve dağıtmak, göçü önlemek, arazi ve emlakın ancak Müslümanlar arasında el değiştirmesini sağlamak, Ermenilerle Hristiyanların araziye sahip olmasını engellemek, köylerde ve nahiyelerde yardım sandıkları oluşturmak, millî maksatlar için çalışanların şahıslarına ve ailelerine yardım etmek, millî maksada hizmet eden ve ülkü sahibi öğretmenler celbiyle okullar kurulmasına önem vermek, millî maksada hıyanet edenlerin cezalandırılmalarını sağlamak, silah altına çağırma ve toplama hususlarını yürütmek. Ayrıntılı bilgi için Bkz. *Kuvâ-yı Milliye Komutanı Tekelioğlu Sinan Bey'in Günlüğü*, s.1-3. Heyet-i İdare ve Heyet-i Merkeziyelerin karar alma ve alınan kararların uygulanması için gerekli ortamı yaratmaya çalışan, faaliyetlerin yürütülmesinden sorumlu, yapılan faaliyetleri kontrol eden, birimlerin görevlerini belirleyen, koordinasyonu sağlayan, halkı teşkilatlandırmaya çalışan, sorumluluğu çok fazla olan ve yoğun olarak çalışan en üst birim olduğu değerlendirilmektedir.

⁹²İdare Heyetinin, kendisine bir çalışma programı yaptığı görülmektedir. Bu programa göre günde iki defa zorunlu toplanma kararı almıştır.

Sened sureti

Karar Numrosu

Tarihi

Koçak Karyesi

11

1 Teşrîn-i evvel sene 35

Tüfenk	Fişenk	Kasatura	Kayış	Ağız Kapağı
20	2000	5	5	5
Yalnız yirmidir	Yalnız iki bindir	Yalnız beşdir	Yalnız beşdir	Yalnız beşdir

Ulukışla Ka'zâ Merkez Heyet-i İdaresine ber-vech-i bâlâ yirmi aded tüfenk ve iki bin fişenk ve beş kasatura ve beş kayış ve beş ağız kapağı emâneten ve taleb vuku'nda derhal îade etmek ve her bir noksanını tazmîn eylemek ve hiçbir günâ itiraz etmemek üzere tamamen ve munta'zâman teslim aldığımızı iş bu senedimiz tanzîm ve heyet-i mezkûreye takdim kılındı.⁹³

Fi 2 Teşrîn-i evvel sene 35

Mühür

Mühür

Mühür

Alibeyzade Abdürrezzak

Çolakoğlu Halil

Hatiboğlu Molla Hüseyin

Mühür

Mühür

⁹³Köylere dağıtılan silah, cephan ve teçhizatın eksiksiz, sağlam olarak teslim alındığı ve edildiği düzenlenen el senetleri ile kayıt altına alınmıştır. Böylelikle sınırlı sayıdaki silah, mühimmat, malzemenin takibi ve ihtiyaçlar doğrultusunda etkin bir şekilde kullanılması sağlanmaya çalışılmış, gerektiğinde geri alınabileceği için dikkatli ve özenli kullanılması konusunda da kişiler sorumlu tutulmuştur. Ayrıca silah, mühimmat ve malzemenin de kaybolmasının önüne geçilmek istenmiştir. Koçak köyü Ulukışla- Pozantı yolu güzergahı üzerinde bulunan ve yola hakim olan köylerden biri olduğu için herhangi bir Fransız işgal hareketine karşı mukavemet göstermek için silahlandırılmıştır.

Karar Numrosu

Tarihi

Horos Karyesi

11

11 Teşrîn-i evvel sene 335

Aded	Kasatura	Tüfenk Kayışı	Ağız Kapağı	Fişenk
15	15	15	15	2800

Ber-vech-i...⁹⁴

⁹⁴Karar numarası, karar tarihi, silah, cephan ve teçhizatın aded ve cinsi yazılmasına karşın yazıya dökümü yapılmamış, aded ve cinsi yazılı silah, cephan ve teçhizatın teslim alındığı ve edildiğine dair herhangi bir bilgi olmadığı gibi adı geçen malzemelerin Horos köyüne gidip gitmediğine dair bir yargıya varılamamıştır. Ayrıca kimler tarafından teslim alındığı herhangi bir isim, imza ve mühür olmadığı için tespit edilememiştir. Bu kararın tarihi kronolojik tarih sırasına uymamaktadır. Çünkü bu karardan önceki kararın tarihi 2 Teşrîn-i evvel sene 35 iken sonraki kararın tarihi ise 8 Teşrîn-i evvel sene 35'tir. Bu durum akla tarih yanlışlığından dolayı kararın yazılmadığı ya da iptal edilmesinin unutulmuş olabileceğini getirmektedir. Horos Köyü, Ulukışla- Pozantı yolu güzergahı üzerinde bulunan ve yola hakim olan köylerden biri olduğu için herhangi bir Fransız işgal hareketine karşı mukavemet göstermek için silahlandırılmıştır.

Sened sureti

Aded-i Tüfenk	Aded-i Fişenk
5	500
Yalnız beş tüfenkdir	Yalnız beş yüz fişenkdir

Ka'zâ Merkez İdare-yi Heyetinden ber-vech-i bâlâ yalnız beş aded tüfenk ve beş yüz fişenk emâneten ve taleb vuku'nda derhal îade etmek ve her bir noksanı tazmîn eylemek ve hiçbir günâ itirazâtda bulunmamak ve tamamen ve munta'zâman ve bilâekall teslim aldığımızı mübeyyin iş bu senedimiz heyet-i mezkûreye i'tâ' kılındı.⁹⁵

Fi 8 Teşrîn-i evvel sene 335

Muhtar-ı sâni

Muhtar-ı evvel

Tabaklı İmamı

Yasin Ali

Tekaüd Mustafa

Molla Arif

⁹⁵Tabaklı Köyünün silah ve cephaneye ihtiyacının köyün muhtarları ve köyün imamı tarafından teslim alındığını gösteren bu sened sureti devletin köylerdeki yerel yöneticisi konumunda bulunan muhtarlar ile yine devletin resmi memuru olan imamlardan bazılarının Kuvâ-yı Milliye yanlısı oldukları, bu hareketi destekledikleri ve teşkilatın içinde aktif rol oynadıklarının bir kanıtı olarak değerlendirilebilir. Tabaklı Köyü, Ulukışla- Pozantı yolu güzergahı üzerinde bulunan ve yola hakim olan köylerden biri olduğu için herhangi bir Fransız işgal hareketine karşı mukavemet göstermek için silahlandırılmıştır.

Aded-i Tüfenk	Aded-i Fişenk
5	500
Yalnız beş tüfenkdir	Yalnız beş yüz fişenkdir

Ka'zâ Merkez İdare-yi Heyetinden ber-vech-i bâlâ yalnız tüfenk ve beş yüz fişenk emâneten ve taleb vuku'nda derhal iâde etmek ve her bir noksanını tazmîn eylemek ve hiçbir günâ itirazâtda bulunmamak ve tamamen ve munta'zâman teslim aldığımızı mübeyyin iş bu senedimiz heyet-i mezkûreye i'tâ' kılındı.⁹⁶

Fi 10 Teşrîn-i evvel sene 335

A'zâ

Muhtar-ı sâni

Tekneçukur Muhtar-ı evvel

İsmailoğlu İbrahim

Ahmedoğlu Mustafa

Molla Mehmed

⁹⁶Tekneçukur Köyü Ulukışla- Pozantı yolu güzergahı üzerinde bulunan ve yola hakim olan köylerden biri olduğu için herhangi bir Fransız işgal hareketine karşı mukavemet göstermek için silahlandırılmıştır.

“10”

Ali Hoca Karyesi

Tüfenk Aded	Fişenk Adedi
20	2000
Yalnız yirmi adedir	Yalnız iki bin adedir

Ka'zâ Merkez İdare Heyetinden ber-vech-i bâlâ yalnız yirmi aded mücedded tüfenk ve iki bin aded mavuzer fişengini emâneten ve taleb vuku'nda derhal îade etmek ve her bir noksanını tazmîn etmek ve hiçbir günâ itirazâtda bulunmamak üzere tamamen ve munta'zâman teslim aldığımızı mübeyyin iş bu sened heyet-i mezkûreye i'tâ' kılındı.⁹⁷ Fi 11 Teşrîn-i evvel sene 335

Mühür

Ak Ahmedoğlu Hasan

Mühür

Alioğlu Mustafa Efendi

Mühür

Yakuboğlu Ömer

Mühür

Gözibeyli Ahmed Ağa

Mühür

⁹⁷Bu karar, yazı karakterinden de anlaşılacağı gibi başka bir katip veya üye tarafından kayıt altına alınmıştır. Bu durum kararları yazıya geçirerek kayıt altına alan tek bir kişi olmadığını göstermektedir. Ali Hoca Köyü, Ulukışla- Pozantı yolu güzergahı üzerinde bulunan ve yola hakim olan köylerden biri olduğu için herhangi bir Fransız işgal hareketine karşı mukavemet göstermek için silahlandırılmıştır.

126.Alay 1.Tabur K.

Aded	Sandık
1400	1
Yalnız bin dört yüz adeddir	Yalnız bir sandıktır

Ulukışla'da 126.Alay 1.Tabur Deposundan bir sandık bin dört yüz aded Alman mavuzer fişengi ahz edildiğini mübeyyin mazbata tanzîm ve takdim kılındı.⁹⁸

Fi 11 Teşrîn-i evvel sene 35

İmza

İmza

Aded

15

126.Alay 1.Tabur K. ve Kaimmakamlığına

Karar

İzmir'de şehit olan müslümandan ervâhına ithâf edilmek üzere câmi'de Mevlid-i Nebevi kırâat olacağından saat beşde ve badessalah (...) addedileceğinden mâiyet-i aliyyeleriyle teşrifleri husûsunun teblîği tezekkür kılındı.⁹⁹

Fi 17 Teşrîn-i evvel sene 335

İmza

İmza

İmza

İmza

⁹⁸Ulukışla Mondros Mütarekesi sonrası Filistin ve Suriye cephelerinde bulunan Türk askerinin çekildiği ve silahlarını depoladığı bir merkez olmuştur. Bor ilçesinde bulunan 126. Alay'ın silah deposu da burada bulunmaktadır. Bkz. *Türk İstiklal Harbi IV, Güney Cephesi*, Genelkurmay Başkanlığı Yayınları, Ankara, 1966, s.137.

⁹⁹İzmir'de şehit düşenler için mevlit okutularak bölgeki halkta işgaller hakkında farkındalık yaratılmaya çalışılmıştır. Halka yurdun belirli bölümlerinin işgale uğradığı ve işgale uğrayan bölge halkının işgale karşı direnişe geçtiği hatta esir bir hayat yaşamaktansa bağımsızlığı için mücadele verip şehit olmayı göze aldığı anlatılarak, halkın manevi duygularını harekete geçirmek için çaba harcanmıştır. İşgaller karşısında tepkisiz kalınmaması gerektiği vurgulanarak halk bilinçlendirilmek istenmiştir.

Zeyl 13 Numroya

“11”

Karar

Aded

16

Heyet-i İdare her gün sabah saat üçde ve geceleri saat birde ictimâ' ve mukarreratını ittihâz ve mazeret vuku'nda resmen ma'lûmât i'tâ'sına mecburdurlar.¹⁰⁰

Fi 17 Teşrîn-i evvel sene 335

İmza

İmza

İmza

İmza

17

-Karar-

Tasvîr-i Efkâr gazetesi abone bedeli olan altı yüz seksen guruşun iâne-i milliyeden sarfi ve defter-i mahsûsa mesârif kaydı tezekkür ve tensib kılındı.¹⁰¹

Fi 17 Teşrîn-i evvel sene 335

İmza

İmza

İmza

18

Heyet-i İdare ve he'yât-ı umûmiyyenin sarf edeceği levâzım-ı kırtasiyeden bir top yani 200 kağıdın 125 guruşla mübâyaasına esmânının cem'iyet vezne-i umûmiyyesinden sarfına karar verildi.¹⁰²

Fi 28 Teşrîn-i evvel sene 35

İmza

İmza

İmza

İmza

¹⁰⁰Daha önce alınmış olan 13 numaralı karara bir ek yapılarak İdare Heyeti'nin toplanma saatleri ve usûlü ile ilgili mükerrer bir karar alınmıştır. Toplanma zamanı ve saatleri üyelere hatırlatılarak herkesin saatinde toplantıya iştirak etmelerinin toplantıya katılmayacak olanların ise resmî olarak bilgi vermesi gerektiği kararı alınmıştır.

¹⁰¹Milli Mücadele yıllarında Tasvir-i Efkâr Ulusal Bağımsızlık Savaşı konusunda bilgi vermekten çekinmeyen bir gazetedir. Gazete muhabiri Ruşen Eşref ve fotoğrafçısı Kenan Bey'i Sivas'a göndererek durumu yakından takip etmiştir. Ruşen Bey, Mustafa Kemal Paşa ile Rauf ve Refet Beylerle mülakatlar yapmış ve bunlar gazetede yayınlanmıştır. Ayrıca gazete, İzmir'in işgali konusunda üç aya yakın bir süre “İzmir Kuvâ-yı Milliyesi” başlığı altında, Kuvâ-yı Milliye'nin çalışmalarını ortaya koyan, bir kısmı sansüre uğrayan yazı serisi gazetenin üçüncü sayfasında, 1919 Ekim ve Aralık ayında yayınlanmıştır. Gazete Mustafa Kemal Paşa'nın 20 Ekim 1919 tarihinde “Mühim Bir Beyannamesini” yayınlamıştır. Tasvir-i Efkâr, Kuvâ-yı Milliye hakkında bilgiler verirken Mustafa Kemal Paşa ve arkadaşlarının resimlerini yayınlayan ilk gazetedir. Bkz. Yücel Özkaya, “Milli Mücadelenin Başlangıcında Basın ve Mustafa Kemal Paşa'nın Basınla İlişkileri” *Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi*, S.3, C.I., Ankara, Temmuz 1985, s.876, 877. Bazı gazetelere abone olunarak basın yoluyla ülkenin genel durumu hakkında halka bilgi verilmeye yaşanan gelişmelerden haberdar olunmaya ve halkın aydınlatılmaya çalışılarak bilinçli bir kamuoyu oluşturulma girişiminde bulunulmuştur.

¹⁰²İdare Heyeti ve Genel Heyetlerin sarf edeceği kırtasiye malzemesi için gerekli olan harcama bedelinin cemiyetin genel veznesinden ödenmesine karar verilmiştir.

Numro

19

331
655
54
1041
200
1241
9 fazlası
1250 Yekün

23 Eylül sene 35 tarihinde Der Aliyyede Seryaver-i Hazret-i Şehr-yârîye ve veliahd hazretlerine 267 kelimelelik bir kıt'a ve Der Aliyye vilayetiyle beraber altı suretli ve 254 kelimelelik diğér bir telgrafnâmeye ve Niğde Müdâfaa-i Milliye Riyâsetine 54 kelimelelik diğér bir telgrafnâme ki cem'an 1041 guruşluk üç telgrafnâmeye ve he'yât-ı ve şuaât-ı milliyeye de levâzım-ı kırtasiye olarak 200 guruş ki cem'an 1241 guruşun zîrde esâmîsi muharrer zevâtdan i'tâ' edildikleri îânatdan sarfına karar verildi.¹⁰³

Fi 28 Teşrîn-i evvel sene 35

İmza

İmza

İmza

İmza

Numro

20

100 Posta Müdürü Şakir, 100 Ali Ağa'zâde Hüseyin, 100 Belediye Reisi Mehmed, 100 A'zâ Hacı Mehmed, 100 Şevki, 100 Muhtar-ı sâbık Ahmed, 100 Hoca'zâde Hüseyin, 100 Sandık Emîni Yakub, 50 Da'vâ Vekili Osman, 50 Nüfus Memuru Sâid, 50 Kuvvet Memuru Alişan, 100 Binbaşî Ahmed Suad, 100 Başkâtib Tefvik, 100 Muhâsebe-yi Husûsiyye Memuru Seri Efendiler tarafından 19 numrolu kararda muharrer mebâliğè sarf olunmak üzere 23 Eylül sene 35 tarihinde i'tâ'-yî îânatından buldukları cihetle iş bu meblağın yekûnû olan 1250 guruşun

¹⁰³Alınan karar bize o dönemdeki imkânların ne kadar kısıtlı ve şartların ne kadar güç olduğunu anlatması bakımından önemlidir. Çekilecek telgraflara ve ihtiyaç duyulan kırtasiye malzemelerinin maddi kaynağı olarak bir sonraki kararda isimleri belirtilen kişilerden yardım toplanarak sağlandığı görülmektedir. Yardımların herkesin gelirine göre ve gönüllük esasına göre toplandığı düşünülebilir. Çekilen telgrafların ana konusunun işgalleri protesto etmek olduğı değerlendirilmektedir.

“12”

ahz ve mezkûr telgrafnâme ücuratına ve he'yât-ı ve şubât-ı milliye levâzım-ı kırtasiyenin sarfına ve fazlasının maliye şubesine teslimine karar verildi.¹⁰⁴

Fi 28 Teşrîn-i evvel sene 35

İmza İmza İmza İmza

21

Karar

1 Numro 9 Teşrîn-i evvel sene 35 maliye şubesinin müzekkiresinde iâne-i milliye'nin muhâfa'zâsına mahsûs kasa olmadığı ve lüzûm-ı hıfzı iş'âr olunmuştur. Mezkûr mebâliğin kasası olan devâir-i me'mûrîn maiyyetinde ve cem'iyet-i a'zâ-yı tabiiyyesinden olan zevâtdan kuvvet me'mûru Alişan Efendi'nin veznedar olarak ta'yîn ve hıfz etmesine ve evvelce maliye şubesinde mukayyed mal müdürü Rıza vergi kâtibi Hakkı ve nüfus kâtibi Halil Efendilerin müştereken mes'ûliyetleri altında muâmelâtın ceryanına karar verildi.¹⁰⁵

Fi 2 Teşrîn-i sâni sene 35

İmza İmza İmza İmza

Tezkere 56/4 Teşrîn-i sâni sene 35

¹⁰⁴Maddi kaynağın büyük bir bölümü toplanan yardımlardan oluşmaktadır. Toplanan yardımların tamamı yardımı yapan kişi ve miktarı ile birlikte kayıt altına alınmıştır. 1250 kuruşluk yardımın 700 kuruşu bürokrasiden gelmiştir. İhtiyaç hasıl olduğunda harcamalar toplanan bu yardımlardan karşılanmıştır. Harcamalar sonucunda artan miktar ise maliye şubesine teslim edilerek kayıt altına alınmıştır. Gelir ve gider kuruşu kuruşuna kayıt altına alınarak en ufak bir hatanın ya da yolsuzluğun önüne geçilmeye çalışılmıştır. Yardımların genellikle memurlardan geldiği bunun yanında bölgedeki esnafın da yardımlarda bulunduğu değerlendirilmektedir.

¹⁰⁵Toplanan millî yardımların korunması için Maliye Şubesine ait bir kasa olmadığı buna karşın bu yardımların korunmasının gerekliliğinin hatırlatılması üzerine cemiyete bağlı üyelerden olan bir memurun veznedarlığa tayin olunmasına, toplanan millî yardımların korunmasından veznedarlığa tayin olan memur ile dairelerdeki cemiyete bağlı diğer memurların müştereken sorumlu olduklarına karar verilmiştir.

22

Heyet-i İdare kâtibi umûmiliğine Fi 23 Eylül sene 35 de a'zâ müntehib Hoca'zâde Hasan Efendi'nin, başbuğluk yaverliğine de liyakatına mebni Fi 23 Eylül sene 35 de ehliyetle heyet-i idâreye a'zâ müntehib Şevki Efendilerin ta'yînlerine karar verildi.¹⁰⁶

Fi 28 Teşrîn-i evvel sene 35

İmza İmza İmza İmza

23

Heyet-i İdareye heyet-i muâvine olarak me'mûren 23 Eylül sene 35 intihabatında derece-yi sâniyede a'zâ müntehib Ahmed Efendizade Yakub, Hatib Süleyman ve Gülşan Efendilerin ta'yînlerine ve Heyet-i İdare a'zâ-yı dâimesi misillû evkat-ı muayyenede müzâkerâta iştirâklerine karar verildi.¹⁰⁷

Fi 28 Teşrîn-i evvel sene 35

İmza İmza İmza İmza

¹⁰⁶İdare Heyeti'nin yönetiminde değişikliğe gidilmiştir. Yeni görevlendirmelerde kişilerin yeterlilikleri ve verilen görevi hakkıyla icra edecekleri düşünülerek karar alınmıştır.

¹⁰⁷İdare Heyeti'ne heyet yardımcılığı için yeni bir görevlendirme yapılmış, İdare Heyetine yeni daimi üyelerin katılımı uygun görülmüş ve belirli zamanlarda toplantılara katılmalarına karar verilmiştir.

24

Kurâ-yı ma'lûmaya tevzî edilen esliha ve techizât-ı harbiyenin karyelerdeki he'yât-ı idârece kimlere teslim edilmiş ise esâmîlerini mübeyyin ve zîr-i he'yât-ı mezkûre ve başbuğlukdan musaddak birer kıt'a defterinin tanzîm ve tarafımıza tisyarı tezekkür kılındı.¹⁰⁸

Fi 28 Teşrîn-i evvel sene 35

İmza İmza İmza İmza

25

Ahâlî-yi mahalliye ve islamiyenin önümüzdeki Cum'a günü salât-ı cum'a-yı ba'de-l-edâ yukarı câmi'-i şerif de verilecek konferansda hazır bulunmalarının ilanına ve ilan varakalarının üç nüsha olarak tanzîm ve akşama kadar ta'lîkiyle yine ahz ve hıfzına karar verildi.¹⁰⁹

Fi 28 Teşrîn-i evvel sene 35

İmza İmza İmza İmza

¹⁰⁸Dağıtılan silahların ve savaş malzemelerinin köylerdeki heyetler tarafından kimlere teslim edildiğine dair içinde isimleri bildiren bir defter düzenlenerek defterin merkez teşkilata gönderilmesi istenmiştir. Silah ve cephaneye dağıtımı ile ilgili kararlar incelendiğinde dağıtılan silahın ve cephanenin genellikle 11. Fırka'ya bağlı 126. Alay 1.Tabur deposundan temin edildiği görülmektedir.

¹⁰⁹Halkın Cuma namazından sonra camiden ayrılmaması gerektiği belirtilmiştir. Kuvâ-yı Milliye, işgaller ve olası direniş hareketi konusunda halkın bilinçlendirilmesi için konferanslar düzenlenmiştir.

26

Jandarma kumandanı cedîdi Hamdi Efendi ile çavuş Faik Efendi'nin ve jandarmaların ve mahkeme-yi bidayet kâtibi cedîdi Tevfik Efendi'nin bir cem'iyete dahil olup olmadıkları mübeyyin vesikalarının tedkiki ve cem'iyetimize mütemâyil ve muhib iseler lüzûm-ı kayd ve duhûllerinin tefhîmi için murahaslığa tezkere tastirine karar verildi.¹¹⁰

Fi 29 Teşrîn-i evvel sene 35

İmza İmza İmza İmza İmza İmza

27

Müsta'fi ka'zâ kaimmakam ve kadısının ka'zânın ehemmiyetiyle mütenâsib zevâtdan ta'yîn ve tesrî'-i i'zâmlarının şube-yi merkeziyyeye arzına karar verildi.¹¹¹

Fi 29 Teşrîn-i evvel sene 35

İmza İmza İmza İmza İmza İmza

28

Ka'zâmız mektebine lüzûm-ı ma'lûm ve kadrosunda muharrer iki muallimin tesrî-i ta'yîn ve i'zâmları lüzûmunun şube-yi merkeziyyeye arzı tezekkür kılındı.¹¹²

29 Teşrîn-i evvel sene 35

İmza İmza İmza İmza İmza İmza

¹¹⁰Teşkilatın, kazanın jandarma komutanı, kadısı ve diğer görevli devlet memurları hakkında istihbaratî bilgiler topladığı görülmektedir. Böyle bir uygulama ile bu kişilerin Kuvâ-yı Milliye yanlısı olup olmadıkları öğrenilmek istenmiştir. Cemiyete üye kaydı için tahkikat yapılmıştır.

¹¹¹Kuvâ-yı Milliye yanlısı olmayan kaza kaymakamı ve kadısı kendi istekleri ile görevlerinden istifa etmişlerdir. Görevlerinden ayrılma konusunda Kuvâ-yı Milliye teşkilatının bir etkisi olduğu düşünülebilir. Çünkü Kuvâ-yı Milliye yanlısı olmayan görevlilerin bölgeyi denetimi ve kontrolü altına almış olan teşkilat ile anlaşamayacağı ve görevi bırakacağı malumdur. Kazaya ehemmiyetine uygun kişilerin tayin edilmesine önem verilmiştir.

¹¹²Kazada boş bulunan öğretmen kadrolarının Kuvâ-yı Milliye hareketini destekleyen öğretmenler tarafından doldurulması için Merkez Şubeye istekte bulunulmuştur. Kaza mektebine öğretmen tayini yapılması için istekte bulunulmuştur.

49

Kasaba Heyet-i Belediye Reisi Mehmed Ağa

Küçük Hatib Süleyman Efendi

Gökşan Ağa

Da'vâ Vekili Osman Efendi

Hakkı Ağa'zâde Küçük Mehmed Efendi

Kasaba Heyeti'nin bir müddetten beri lâyıkiyla îfâ-yı vazîfe edemediklerine ve halbu ki kasabanın ehemmiyet-i mevkiyesine mebnî bâlâda esâmîsi muharrer Mehmed, Süleyman, Gökşan, Osman, Mehmed Efendiler taraflarına te'mîn-i idâresi ve ta'lîmât-ı mersûm ve teblîgat-ı sairenin hüsn-i muhâfa'zâ ve ahkâmının îfâsına itina olunmasına ve ka'zâ heyet-i idâresinin teblîgatına fevk-al-âde ehemmiyet verilmesine ve hangi gün ictimâ' edeceklerinin ve riyâsete ve kitâbete içlerinden birer zâtın intihabıyla hemen işe mübâşeret olunmasına ve kasabanın maâşlı tahsîldârı İbrahim Efendi'ye îâne tahsîli husûsunda mefaheret-i(?) lâzımada bulunmaları lüzûmunun teblîğine karar verildi.¹¹³

Fi 17/18 Teşrîn-i sâni sene 35

İmza

İmza

İmza

İmza

İmza

İmza

¹¹³Kasaba İdare Heyeti'nin görevini layığıyla yerine getiremediği ve kasabanın önemli bir mevkiye sahip olmasından dolayı bu görevi hakkıyla yerine getirebilecek kişilerin isimleri yazılıp bu kişiler içinden birinin başkanlığa diğerinin yazı işlerine seçilmesi ve derhal görevlerine başlamaları istenmektedir.

Başbuğluğa

1. Bölüklere şimdiye kadar kaç silah tevzî olunmuştur.
2. Bölüklere daha kaç adet eslihayı hakikî ihtiyaç vardır.
3. Bölüklerde kendileri tarafından tedarik olunmuş ashâbı yedlerinde kaç adet esliha olduğunu farz ve tahmin edersiniz?
4. Bu silahlardan kasabada ve köylerde kaç silah vardır? Bölük kumandanlarından sual ve iş'ârı
5. Bölüklerde askerlik görmüş mahareti cesareti olan muktedir mücessem-i hamîyyet olanlarının tefrikiyle bunların hangi bölüklerde kaç kişiden ibâret olduğunu ve bölüklerde parasıyla silah almak kudretinde olanların tefrikiyle bil kudret kimselerin tercihi suretiyle kasaba ve kurâdan dört yüz kişi tefrikiyle bunların ne mikdarı kasabadan ne mikdarı hangi köylerden olduğunu bölük kumandanlarıyla bi-l-istişâre bir kıt'a mücmel listesinin sûret-i irsâli zımında keyfiyetin

“23”

Başbuğluğa teblîğine ve nihayet yarın öğleden evvel cevab ahzına karar verildi.¹¹⁴

Fi 17/18 Teşrîn-i sâni sene 35

İmza İmza İmza İmza

51

Ka'zâ Heyet-i İdaresiyle kasaba heyetinden ikişer zâtın kumandasında millî kuvvetlerden mikdar-ı kâfi efradın yarından itibaren geceleri devriye gezmeleri kasabada kumar oynamak vesaire gibi yolsuzlukların meni ve mütecâsirlerinin derdestiyle hükümete teslimine ve keyfiyetin hükümet-i mahalliyeinin de gûş-i itlağına arz ve iblâğına müttefiken karar verildi.¹¹⁵

Fi 17/18 Teşrîn-i sâni sene 35

İmza İmza İmza İmza İmza İmza

Kaimmakamlığa yazıldı. Fi 18 Teşrîn-i sâni sene 35

¹¹⁴Kuvâ-yı Milliye bölüklerinin elindeki silahların yeterli olup olmadığının, ihtiyacı tam olarak karşılayıp karşılamadığının, gerçek anlamda ne kadar silaha ihtiyaç olduğunun, bölüklerdeki kaç kişinin daha önce askerî eğitim gördüğünün, bölüklerde görev alacakların kendi maddi gücü ile silah temin edebilecek kişilerden seçilmesi ve bu kişilerin hangilerinin kasabadan hangilerinin diğer köylerden olduğunun tesbiti sağlanarak bir bilanço çıkarılmak istenmiştir.

¹¹⁵Bölgede bir takım yolsuzlukların, kötü alışkanlıkların önüne geçmek, idarenin tam olarak ele alındığını göstermek ve asayişin temin etmek için bir çeşit inzibat birimi oluşturularak geceleri devriye dolaşarak bölgenin güvenliği sağlanmak istenmiştir. Alınan karar mülkî bir amir olan kaymakama da bilgi olarak vermek için yazılmıştır.

Aded

65 Tüfenk

Esâmîsi defter-i mahsûsada muharrer altmış beş efrad için altmış beş kıt'a Alman mavuzer tüfenklerini suret-i saliha ve munta'zâmanda ve taleb vuku'nda iâde etmek üzere teslim aldık.¹¹⁶

Fi 18 Teşrîn-i sâni sene 35

Mühür

1.Bölük Kumandanı Mehmed

Mühür

Ulukışla Millî Tabur K.

51

Kasaba 1.Bölük Kumandanlığıyla Millî Tabur Kumandanı emrine altmış beş aded eslihanın i'tâ'sına karar verildi.

Fi 18 Teşrîn-i sâni sene 35

İmza

İmza

İmza

İmza

İmza

İmza

51

Depo memuruna tezkere verildi.¹¹⁷

Fi 18 Teşrîn-i sâni sene 35

¹¹⁶Depolardan alınan silahlar için özel bir defter tutulduğu, bu deftere silah alacak kişilerin isimlerinin yazıldığı ve silahların kişilere zimmetlendiği görülmektedir.

¹¹⁷Silah, cephe ve mühimmatın askerî depodan alınmasında şu şekilde bir yol izlendiği görülmektedir. İdare Heyeti, köylerden ve cephelerden gelen talepleri değerlendirip uygun gördükten sonra 126.Alay'ın silah deposuna yazı yazmakta, istenen miktarda silah, cephe ve mühimmat alınıp depoya ya da depo memuruna karar suretini içeren bir belge bırakılmaktadır.

52

1. Geylan, Emirler, Taryaz Şakir Efendi
  2. Gümüş, Tekneçukur, Tabaklı A'zâ Hüseyin Efendi, Şevki Efendi
  3. Ömerli, Çike/Ceke(?), Elmalı, Seri(?)Bey Gürcübaşı Osman Efendi
  4. Koçak, Çanakçı, Kozluca, Muradi Abdurrahman Efendi, Muhtar Hüseyin Ağa
  5. Hasangazi, İlhan, Porsuk, Beyağıl Hacı Molla'zâde Mehmed Efendi
  6. Ali Hoca, Lifkin, Horos Hacı Dede Yakub Efendi
  7. Gökyaz, Çağlayan(?), Güney Küçük Hatib Molla Süleyman Ömer
  8. Ledeklü(?), Eminlik, Hüsniye Belediye Reisi Vekili Efendi
  9. Kütay(?), Kürkcü, İmrahor, Başmakçı Efendi ve Hasan Efendi
- Kurâya azîmet ve şehri halin 24. günü akşamı heyet-i idâreye

ba rapor ma'lûmât vermek üzere iş bu köylerde elimizdeki talimat dairesinde hareketi deruhde eyledik.¹¹⁸

Fi 20 Teşrîn-i sâni sene 35

İmza İmza İmza İmza İmza İmza

Numro

53

Tüfenk Aded	Fisenk Aded	
12	1200	Ceke (?) Karyesi
10	1000	Tekneçukur
8	800	Tabaklı
20	2000	Taryaz
50	5000	Yekün

Ulukışla Ka'zâsının Ceke (?) karyesine on iki aded mavzer tüfengi ve bin iki yüz aded fişenk ve Tekneçukur Karyesine on aded tüfenk ve bin aded fişenk ve Tabaklı Karyesine sekiz aded tüfenk ve sekiz yüz aded fişenk ve Taryaz Karyesine de yirmi aded tüfenk iki bin aded fişenk i'tâ'sıyla Tabaklı Karyesinin on üç aded ve Tekneçukur Karyesinin de on beş iblâğına karar verildi.¹¹⁹

Fi 20 Teşrîn-i sâni sene 35

Reis A'zâ A'zâ A'zâ İmza İmza
İmza İmza İmza

¹¹⁸İdare Heyeti tarafından köylerin Kuvâ-yı Milliye yanlısı bazı kişilerin sorumluluğuna verildiği görülmektedir. Bu kişilerin sorumlu oldukları köylere giderek bölgeye vardıklarına dair bir rapor ile bilgi vermeleri istenmiştir. Görevlendirilen kişiler verilen talimat çerçevesinde sorumluluğu üzerlerine alıp köylere gitmek için harekete geçmiştir. Bu kişilerin köylere vardiktan sonra halkı Kuvâ-yı Milliye konusunda bilinçlendirmeye ve diğer faaliyetleri koordine etmeye çalıştıkları değerlendirilmektedir.

¹¹⁹Ulukışla'nın yukarıda adı geçen köylerine ihtiyaçları doğrultusunda adedleri belirtilen silah ve cephanenin gönderilmesine dair karar verilmiştir. Tekneçukur ve Tabaklı köylerine gönderilmesi kararlaştırılan silahların adedlerinde artırılmaya gidilmiştir. Tekneçukur ve Tabaklı köylerden silah artırılması hususunda bir talep gelmiş olabileceği değerlendirilmektedir.

58

500	5	İmrahor
1500	15	Elmalı
500	5	Gedelli
1000	10	Muradi
3500	35	

Mezkûr köylere otuz beş esliha 3500 fişenk i'tâ'sına karar verilmiştir.¹²⁰

Fi 29 Teşrîn-i sâni sene 35

İmza

59

Adedi

5000 Yalnız beş bin adedir.

126. Alay 1.Bölük Deposundan beş bin fişenk alındığını mübeyyin iş bu mazbata tanzîm ve takdim kılındı.¹²¹

Fi 29 Teşrîn-i sâni sene 35

İmza

İmza

İmza

¹²⁰Yukarıda adı geçen köylere toplam otuz beş silah ve üç bin beş yüz cephanenin verilmesine dair karar alınmıştır.

¹²¹Merkezi Bor ilçesinde bulunan 126. Alay Mondros Mütarekesi sonrası Filistin ve Suriye cephelerinde bulunan Türk askerinin çekildiği ve silahlarını depoladığı bir merkezdir. Alaya bağlı 1. Bölük deposundan beş bin cephaneye alınmıştır. Alınan cephaneye düzenlenen bir belge ile kayıt altına alınmıştır.

60

Karar

Başbuğ Ahmed Ağa yediyle ve muvakkat ilm u haberle alınan üç bin fişengi aldığımızı mübeyyin iş bu mazbata i'tâ' kılındı.¹²²

Fi 30 Teşrîn-i sâni sene 35

İmza

İmza

İmza

İmza

61

Karar

Hüsniye Karyesine 5, Hasangaziye 10, Porsuk'a 15, Beyağıl'a 5, Eminliğe 10, Osmanlıya 2, Kozlucaya 3, Kürkçüye 3, Emirlere 3, Çanakçıya 3, Güneye 2, Lifkene 2, Ömerliye 5, Heyet-i İdare emrine bazı süvari teşkilatına 27 ki cem'an 95 adet esliha ve yüzer fişengin tevzi ve i'tâ'sına karar verildi.¹²³

Fi 30 Teşrîn-i sâni sene 35

İmza

İmza

İmza

İmza

Süvari tertibatından on beş esliha millî tabur emrine i'tâ' kılındı.¹²⁴

Fi 3 Kanun-ı sâni sene 35

---

¹²²Köylere gönderilen cephanenin ulaştığına, cephanenin elden ve belirlenen bir zamanda teslim alındığına dair bir belge düzenlenmiş ve teslim alan kişiye verilmiştir.

¹²³Köylere ve İdare Heyetine miktarları yukarıda belirtilen toplam silah ve cephanenin dağıtımına ve verilmesine dair alınan karardır.

¹²⁴Süvari teşkilatına verilen yirmi yedi silahtan on beşinin bütün taburun emrine verilmesi ile süvari teşkilatının elinde toplam on iki silah kalmıştır.

64

Lifken'deki Kuvâ-yı Milliye'ye elli aded sigara irsâline esmâni 375 guruşun vezneden sarfına karar verildi.¹²⁵

Fi 4 Kanun-ı evvel sene 35

İmza İmza İmza

64

Niğde Müdâfaa-i Milliyesine Fırka 11 K.

Ka'zâdan istenilen paranın cüz ve (...) rağmen hal-i faaliyet ve fedârkârlığını Lifken Karyesinde her türlü ihtiyâcât-ı zarûriyyeye katlanarak beklemek de olan elli iki nüfus-ı mücahidine hasr etmek zaruretindedir. Esasen fakr u hali ma'lûm olan ka'zâ 1900 Kuvâ-yı Milliye'yi düşünmekde mütecavir mahallerden istiâneyi de metanet ma'lûmesine bir ar-ı hicab zannetmekde olduğunun şube-yi merkeziyyeye arzı tezekkür kılındı.¹²⁶

Fi 5 Kanun-u evvel sene 35

İmza İmza İmza İmza İmza

¹²⁵Kuvâ-yı Milliye'nin ihtiyacı için gönderilen malzemenin bedelinin vezneden karşılanmasına karar verilmiştir.

¹²⁶Faaliyet halinde olan ve büyük bir fedakârlık gösteren Kuvâ-yı Milliye'nin gerekli ihtiyaçlarının karşılanması için para istenilmek zorunda kalıldığı ve çevredeki bölgelerden yardım istemekten utanıldığı merkez şubeye bildirilmiştir.

Lifken Karargâhı için ber-vech-i zîr karar ittihâz olunmuştur.¹²⁷

1. Lifken efradı on günde bir münavebe ile îfâ-yı vazîfe edeceklerdir. Bunlar bölük üzerine inkısâm edeceklerdir.
2. Cihet-i askeriyeden ikmal ve irsâl edilemeyen erzak Kuvâ-yı Milliye Heyetinden gönderilecektir.
3. Nakden ve lâzım olan erzak derhal tedarik ve süratle irsâl olunacaktır.
4. Levâzım-ı saire-i mühimme ve Lifken kumandanlarının talebi muvafık olduğu takdirde süratle îfâ olunacaktır.
5. Kuvâ-yı Mülhakaya ikişer kişilik heyet-i irşadiye¹²⁸ sevk ve âmâl-ı milliyeye iblâğ olunacaktır.

Fi 5 Kanun-ı evvel sene 35

İmza

İmza

İmza

İmza

İmza

İmza

¹²⁷Lifken Karargâhı için aşağıdaki karar kabul edilmiştir.

1.Lifken’de bulunanlar on günde bir nöbetleşerek görev yapacaklardır. Bunlar bölükler üzerine taksim olacaktır.

2.Ordu tarafından temin edilemeyen ve gönderilemeyen erzak Kuvâ-yı Milliye heyetinden gönderilecektir.

3.Lazım olan para ve erzak acilen tedarik edillip vakit kaybetmeden gönderilecektir.

4.Gerekli olan diğer şeyler Lifken komutanlarının talebi uygun görmesi halinde derhal yerine getirilecektir.

5.Merkeze bağlı kuvvetlere milli işler ve halkın gelişmelerden haberdar olması ve gelişmeler konusunda doğru bir şekilde aydınlatılması için ikişer kişilik heyet gönderilecektir.

¹²⁸ Heyet-i İrşadiye, bir propaganda heyeti olarak düşünülebilir. Heyetin, bölge halkının ve ileri gelenlerinin gerek ülke içinde gerekse ülke dışında meydana gelen gelişmelerden haberdar edilmesi ve aydınlatılması için çalışmalar yaptığı, memleketin ve milletin içinde bulunduğu durum ve güvenliği hakkında bilgiler vermeye özen gösterdiği değerlendirilmektedir. İrşad Heyeti/ Encümeni kurulması konusu 27 Nisan 1920 tarihinde Bursa mebusu Şeyh Servet Efendi’nin verdiği bir takrir ile Türkiye Büyük Millet Meclisi gündemine gelmiştir. Bkz. TBMM ZC, D.I, C.I, s. 94, 95, 96. Ulukışla Müdâfaa-i Hukuk-ı Milliye Cemiyeti Heyet-i İrşadiye kurulması için 5 Aralık 1919 tarihinde bir karar aldığı ve cemiyetin propaganda faaliyetlerine önem verdiği görülmektedir.

Gayet aceledir

66

Niğde Müdâfaa-i Milliye Riyâsetine

Bu sabah Adana'dan bir zâbit kumandasında altı Fransız neferinin trenle Ulukışla'ya geldikleri ve istasyonu muhâfa'zâ etmek üzere emir aldıkları anlaşılmışdır. Namlarına aynı trenle bâ-posta gelen 10 Kanun-ı evvel sene 35 tarihli Fransızca bir telgrafnâme ise şöyledir. "Ulukışla'da ki mevkinize vasıl olabildiniz mi? Ve orada yer tuttunuz mu? Orada fazla bir kuvvet görebiliyor musunuz? Serian bildiriniz. İmza şehir mutasarrıfı Kolonel"¹²⁹

İş bu telgrafnâmeden bunların hat muhafızı olmadıkları anlaşılmakta olduğundan lede-l-hace ve daha fazla bir kuvvet getirdiklerinde ve kasabayı işgale teşebbüs ettiklerinde olunacak muâmele ve hareketimizin ve Borla Niğde'nin bu bâbda alacağı vaz'iyetin suret-i kat'iyye ve seriada acilen iş'ârını arz ve istîzân eyleriz.¹³⁰

Fi 11 Kanun-ı evvel sene 35

Ulukışla Müdâfaa-i Milliye Heyeti

Mehmed	Bahaddin	Abdurrahman	Hüseyin	Şakir
İmza	İmza	İmza	İmza	İmza

¹²⁹Fransızların, tren ve ulaşım yolları için stratejik bir nokta olan Ulukışla'yı işgal etme planı yaptıkları bunu gerçekleştirmeden önce bölgede keşif yapmak ve istihbarati bilgi toplamak için yedi asker gönderdikleri bu keşif birliğinden bölgedeki durum hakkında hızlı bir şekilde bilgilendirme istedikleri görülmektedir. Kazaya gelen Fransız askerlerinin sayısı konusunda M.Tayyip Gökbilgin, Milli Mücadele Başlarken adlı eserinde kazaya gelen Fransız askerlerinin sayısı dört olarak vermiştir. Bkz. M.Tayyip Gökbilgin, *Milli Mücadele Başlarken*, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul, 2011, s.485.

¹³⁰Bu durum Ulukışla Kuvâ-yi Milliyesince fark edilmiş, bu gelen Fransız askerlerinin sıradan hat muhafızı olmadıkları anlaşılarak vakit kaybetmeden Niğde Müdâfaa-i Milliye Riyâsetine haber verilmiş ve herhangi bir işgal durumu karşısındaki hal ve hareket tarzının hızlı bir şekilde Ulukışla'ya bildirilmesi istenmiştir.

“30”

67

126. Alay 1.Bölük K.

Aded

15.000 Yalnız on beş bin aded fişenktir.

126. Alay 1.Bölük Kumandanlığı Depo memurluğundan on beş bin aded mavuzer fişenklerini aldığımızı mübeyyin iş bu mazbata tanzîm ve takdim kılındı.¹³¹

Fi 12 Kanun-ı evvel sene 35

Reis-i sâni Müdâfaa-i Milliye Heyeti

İmza

İmza

İmza

İmza

İmza

İmza

¹³¹Miktarı belirtilen cephanenin gönderilen yer tarafından sayılarak teslim alındığını açıklayan bir belge düzenlenerek geri bildirim yapılmıştır.

Fişenk Aded	Tüfenk Aded	
1600	16	Telgraf Posta Müfrezesine
15000	140	Millî Tabur Kumandanlığına
16600	156	

Telgraf ve Posta Müfreme on altı tüfenk bin altı yüz fişenk millî tabur kumandanına yüz kırk tüfenk on beş bin fişenk i'tâ' ve senedin ahzına karar verildi.¹³²

Fi 13 Kanun-ı evvel sene 35

İmza İmza İmza İmza İmza İmza

Kuvâ-yı Milliye 1.Bölük Kumandanı riyâsetinde 20-25 kadar efradıyla saat alafranga evvel 11:30'da handa hazır bulunacak ve Fransız müfrezesinin ka'zâdan teb'idi husûsunda ibrâz fa'aliyyet edeceklerdir.¹³³

Fi 14 Kanun-ı evvel sene 35

İmza İmza İmza İmza İmza İmza

¹³² Milli Mücadele döneminde Kuvâ-yı Milliye hareketinin başlamasıyla haberleşmenin önemi artmış ve büyük bir ihtiyaç haline gelmiştir. Telgraf hatlarındaki sorunlardan dolayı haberleşmede büyük sıkıntılar yaşanmıştır. Telgraf hatları sürekli Kuvâ-yı Milliye tarafından kontrol edilmiş ve muhtelif mahallerde koparılan ya da bozulan telgraf hatlarının tamirinin yapılması istenmiştir. Bkz. *İstiklal Harbimizde PTT*, PTT Genel Müdürlüğü, Ankara, 2009, s.274. Bozulan ve onarıma ihtiyaç duyulan hatların tamirinin esnasında güvenliği sağlamak için Telgraf ve Posta Müfrezesinin oluşturulduğu ve silahlandırıldığı değerlendirilmektedir. Ulukışla Posta Müdürü Şakir Efendi Ulukışla Kuvâ-yı Milliye Teşkilatının kurucuları arasında olup her ay 100 kuruş gönüllü olarak bağışta bulunmuştur. Bkz. *UMHMCKD Karar Numarası.20*.

¹³³Ulukışla'ya gelen Fransız Müfrezesinin Kuvâ-yı Milliye birliklerinden 20-25 kadar kuvvet tarafından belirlenen saatte belli bir yerden alınıp bölgeden uzaklaştırılmasına karar verilmiştir. Ulukışla'nın işgaline karşı aktif olarak faaliyet gösterecek, halkın güvenini ve desteğini kazanmış tek gücün bölgedeki Kuvâ-yı Milliye olduğu ve bu gücün dışında herhangi bir silahlı kuvvetin olmadığı değerlendirilmektedir.

70

Heyet-i Milliye ber-vech-i zîr karar ittihâz etmişdir.¹³⁴

1. Meşrû', makbûl bir mazeret göstermeksizin Ulukışla'da ikâmet eden ahâlî ve me'mûrîn ailesi başka mahal ve memlekete gitmeyecektir.
2. Meşrû', makbûl ma'zâreti heyetden bir vesika ile mukayyed olanlar müstesnadır.
3. Hilâf-ı mukarrerad mahâll-i ahara gidenler yoldan çevirilecektir.
4. Yoldan çevirilememiş aile rüesâsı bu muhaceret içüne nüfus başına yirmişişer lira cezai nakdiye ile tahririne ve kemteresi teshir olacaktır.
5. İş bu kararın icrasına Umum-ı Kuvâ-yı Milliye efradı me'mûrdur.

Fi 14 Kanun-ı evvel sene 35

İmza

İmza

İmza

İmza

Kasabaya verildi.

Fi 20 Kanun-ı evvel 35

¹³⁴Heyet, Ulukışla'dan başka bölgelere yapılması olası göç hareketine karşı bir takım önlemler almaya çalışmıştır. Ulukışla'dan yasal bir mazeret gösterilmeden başka bir yere gitmek, göç etmek yasaklanmıştır. Yasağa uymayıp göç için yola çıkanların geri çevrilmesine, yoldan geri çevrilemeyenler için para cezası verilmesine ve Genel Kuvâ-yı Milliye birliklerinin kararı uygulamakla görevlendirildiği görülmektedir.

71

Fransız müfrezesini Çiftehan'a nakleden yaylı arabaya üç yüz guruş i'tâ'sı tensib ve maliye şubesine tebliğ kılındı.¹³⁵

Fi 15 Kanun-ı evvel sene 35

İmza İmza İmza

72

Müfti Efendi'nin karyesine azîmetine ve avdetinin meçhul bulunmasına mebnî murahas mes'ûl Osman Bey'in heyet-i idâreye devam ve müzâkerâta iştirâk etmesi lüzûmunun tebliğine karar verildi.¹³⁶

Fi 15 Kanun-ı evvel sene 35

İmza İmza İmza İmza

---

¹³⁵Ulukışla'yı işgal etmek için gelen Fransız öncü müfrezesi bölgedeki Kuvâ-yı Milliye birliklerinin ve halkın faaliyetleri ile gözaltına alınmış daha sonra da bir arabaya bindirilerek Çiftehan'a gönderilmiş, müfrezeyi taşıyan bu arabanın ücretinin ödenmesine onay verilmesi istenmiş ve maliye şubesine de tebliğ edilmiştir.

¹³⁶Köyüne geri dönen Müftünün tekrar geri gelip İdare Heyetine katılmasının belirsizliğinden dolayı müftünün yerine gönderilen sorumlu üyenin İdare Heyetindeki görevine devam etmesinin ve toplantılara katılmasının gerekliliğine karar verilmiştir. Bu karar faaliyetlerin kişilere bağlı yürütülmediğinin sorumlu kişi olmadığı takdirde yerine bakacak başka bir kişi tarafından görevin yerine getirilmesi için tedbir alındığının ve iyi bir örgütlenme yapısı olduğunun göstergesi olarak değerlendirilebilir.

73

1. Kuvâ-yı Milliye için beş yüz esliha daha irsâlini arz ve rica ederiz
2. Matrûd Fransızların Çiftehan’a indiklerinde Ermenilerin arabacıya “Bunun cezasını yakında çekersiniz” dedikleri
3. Ereğli Karaman’dan henüz Fransızların çıkarılmaması sebebiyle fazla bir kuvvetle Ulukışla’ya gelmeleri müsteb’id değildir

Oralardan mikdar-ı kâfi Kuvâ-yı Milliye göndermek mümkün olmazsa 127. Alayın Ulukışla ve Geylan Karyesine nakli hem kuvve-i ma’nevîyyeyi takviye hem de Kuvâ-yı Milliye başında fenn-i harbe vâkıf sivil zâbitân bulunmuş olacağı ve hâkim tepelerden birisine vaz’edilmek için iki top irsâli ehemmiyetle arz ederiz.¹³⁷

15 Kanun-ı evvel sene 35

İmza   İmza   İmza   İmza   İmza

Müdâfaa-i Milliye Heyeti

---

¹³⁷Fransız öncü müfrezesinin Ulukışla Kuvâ-yı Milliyesince Çiftehan’a geri gönderilmesi ve Ereğli Karaman’dan Fransızların çıkarılmaması, Fransızların buradan Ulukışla’ya yönelik bir işgal hareketi girişiminde bulunabileceklerini düşündürmüştür. Bunun üzerine Ulukışla Müdâfaa-i Milliye Heyeti tarafından bölgeye silah, top ve takviye Kuvâ-yı Milliye birlikleri istenerek güvenlik tedbirleri arttırılmış, olası bir Fransız işgaline karşı silahlı bir direniş faaliyetinin hazırlıklarına girişilmiştir. Ayrıca Ermenilerin söyledikleri sözlerle ve eylemlerle Fransızları kışkırtmaya çalıştıkları, böylece bölgeyi Fransız desteği ile ele geçirme girişiminde buldukları değerlendirilmektedir.

74

Aded

Niğde iki yüz elli aded mavuzer tüfenkleri teslim alındığını mübeyyin iş bu mazbata tanzîm ve takdim kılındı.

Fi 15 Kanun-ı evvel sene 335

İmza İmza İmza İmza İmza

75

14 Kanun-ı evvel 35 4589 Niğde'nin emrine derkenardır

Ferda Gazetelerinin müsâderesine ta'yîn olunacak millî sansür treninin buradan pek erken geçmesine ve pek az kalmasına mebnî hüsn-i sûretle te'mîn edilememesinden mütevellid mahcûbiyyete mahal kalmamak üzere trenin öğle vakti muvâsalat ve fazlaca tevakkuf ettiği Ereğli Kuvâ-yı Milliyesi tarafından îfâsını rica ederiz.¹³⁸

Fi 15 Kanun-ı evvel sene 335

İmza İmza İmza İmza İmza

---

¹³⁸Ferda Gazetesi, Fransız işgalini destekleyen bir yayın organı olarak ortaya çıkmıştır. Bazen Saltanat ve Hilafet yönetimini benimseme, bazen de İttihat-Terakki düşüncesine karşı çıkmak adına, Fransız işgal yönetimini destekleyen gazete, kurtuluş mücadelesini küçümsemiş ve eleştirmiştir. Ayrıntılı bilgi için Bkz. İbrahim İslam, "Milli Mücadele'ye Mühâlif Bir Gazete: Ferda," *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12 (2009), ss.158-172. Ferda Gazetesinin Milli Mücadele'ye muhalif hareket ve faaliyetlerde bulunduğuna dair başka kaynaklarda da bilgiler sabittir. Bkz. *Kuvâ-yı Milliye Komutanı Tekelioğlu Sinan Bey'in Günlüğü*, s.88, 90, 92, 128, 287. Bu bilgilerden hareket ettiğimizde Ferda Gazetesinin, Kuvâ-yı Milliye ve Milli Mücadele karşıtı yayınlarını durdurmak ve gazeteye el koymak için bir heyet görevlendirilmiştir. Halkın moralini bozacak, Kuvâ-yı Milliye ve Milli Mücadele zararına yapılan basın faaliyetlerinin sonlandırılmasının amaçlandığı değerlendirilmektedir.

76

Ulukışla'dan Fransız müfrezesinin gönderildiği halde Ereğli ve Karaman'dan çıkarılmamasına teessüf ettiğimizi ve telgrafla Ereğli ve Karaman'dan mezkûr müfrezenin çıkarılması için lede-l-hace buradan süvari i'zâmı için keyfiyetin mahalleri rüesâsına iş'ârı tezekkür kılındı.¹³⁹

Fi 15 Kanun-ı evvel sene 335

İmza İmza İmza İmza İmza

77

Geylan'dan yirmi müsella on silahsız, Emirlerden on müsella, Taryaz'dan yirmi müsella on silahsız, Porsuk'dan on müsella on da silahsız, Beyağıl'dan on müsella, Güney'den beş müsella efradın 16 Kanun-ı evvel 35 saat dörde kadar Ulukışla'ya gelmeleri suret-i kat'iyede tebliğ olunur. Aksi hal ve hareket pek ağır me'sûliyeti mucib

¹³⁹Ulukışla'ya gönderilen öncü Fransız Müfrezesinden başka Ereğli ve Karaman'a da birer öncü Fransız Müfrezesi gönderilmiştir. Fakat bu bölgedeki halkın Ulukışla'nın göstermiş olduğu hassasiyeti göstermedikleri herhangi bir tedbir almadıkları ve bu öncü Fransız Müfrezelerinin geri gönderilememesine çok sert bir tepki verilerek durum ağır bir şekilde eleştirilmiş ve müfrezelerin acilen Ereğli ve Karaman'dan çıkarılması istenmiş, ihtiyaç doğrultusunda silahlı süvari birliği gönderilebileceği söylenmiştir. Bölgenin topyekün güvenliğinin sağlanmaya çalışıldığı değerlendirilmektedir.

olacağının mezkûr kurâya teblîğine karar verildi.¹⁴⁰

15 Kanun-ı evvel sene 335

İmza İmza İmza İmza İmza İmza

78

126. Alay 1.Tabur deposundan on sekiz sandık fişengin alındığı mübeyyin iş bu mazbatamız tanzîm ve takdim kılındı.

Fi 16 Kanun-ı evvel sene 35

İmza İmza İmza İmza İmza İmza

17-12-35 Fırka'nın 126.Alay 1.Tabur olan emri mucibince mazbatası Niğde'de kalmışdır.

---

¹⁴⁰Çevre köylerden toplam yüz beş silahlı ve silahsız kuvvetin Ulukışla'ya gönderilmesi aksi harekette bulunan köylerin çok ağır bir sorumluluk alacağına köylere bildirilmesine karar verilmiştir. Herkesin katılacağı topyekün bir savunma yapılması amaçlandığı değerlendirilmektedir.

79

3.Bölük Millî Bölük Kumandanı Kadızade Efendi'nin mazeret-i mesrudasına mebnî Gökşan Ağa'zâde Yakub Efendi'nin dirayet ve kîfâyetine binâen mûmâ-ileyhin Birinci Bölük Kumandanlığına nasbına karar verildi.¹⁴¹

Fi 16 Kanun-ı evvel sene 35

İmza İmza İmza İmza İmza

80

Ereğli'de nakliye me'mûru Rıfat Efendi ailesinin Ulukışla'dan azîmetine müsâade edilmiştir.¹⁴²

17 Kanun-ı evvel sene 35

İmza İmza İmza İmza

¹⁴¹İdare Heyeti, mazereti daha önceden bilinen ve kabul gören kişinin yerine yeterliliği bilinen her türlü güçlüğe direnebilecek sorumluluk sahibi bir kişiyi bölük kumandanlığına tayin etmiştir.

¹⁴²Ulukışla'dan ayrılmak isteyenler geçerli bir mazeret sunmak zorundadır. Ayrıca ayrılmak isteyenlere İdare Heyeti'nin izin vermesi gerektiğine dair alınan kararın yürütüldüğü ve şehre giriş çıkışların kontrolünün yapıldığı değerlendirilmektedir.

81

Merbût liste mucibince Ulukışla mıntıkası 12 mevaki'e taksim ve mevki' kumandanları tesbît olunmuştur.¹⁴³

Millî tabur bölük kumandanları lede-l-hace mezkûr kurâya azîmet edecekler hal-i hazırda ta'yîn olunan mevki' kumandanları bulunduğu karye ile mülhak karyeleri idâre edeceklerdir. Muhalif harekâtı görülenler ka'zâyâ celb ve tecziye olunacaklardır.¹⁴⁴

17 Kanun-ı evvel sene 35

İmza İmza İmza İmza İmza

82

4.Bölük K.ları Efendi'ye

Gümüş'e verilen beş esliha senedi gelinceye kadar tarafınızdan bir sened-i muvakkat i'tâ'sı matlubdur.¹⁴⁵

Fi 17 Kanun-ı evvel sene 35

İmza İmza İmza İmza

¹⁴³Ulukışla'nın on iki savunma bölgesine ayrıldığı ve her bölgeye bir komutan tayin edilerek birden fazla cephe oluşturarak olası işgal hareketine karşı işgal kuvvetlerinin asker gücü bölünmek istenmiş olabileceği gibi geniş bir işgal hareketine karşı da tedbir alındığı değerlendirilmektedir.

¹⁴⁴Komutanlar derhal tayin oldukları bölgeye gidecekler ve o bölgeye dahil edilmiş olan diğer köyleri de yöneteceklerdir. Karara aykırı hareket edenler merkeze çekilerek cezalandırılacaktır.

¹⁴⁵Dönemin koşulları gereğince silah ve cephanenin ne kadar önemli olduğu, herhangi bir bölgeye verilen silahların mutlaka belge ile kayıt altına alındığı, teslim edilme ve alınma esnasında senetler düzenlenerek silahların zimmetlenerek kişilerin sorumluluklarına verildiği görülmektedir.

Aceledir

“35”

Teşrin-i evvel 10/3

83

Mevki' Kumandanına

106 numro 19 Kanun-ı evvel sene 35 kararnamenin taraf-ı alilerinden süratle tenfiz buyurulmasını ehemmiyet ve müstaciliyetle arz ve rica ederim efendim.¹⁴⁶

Fi 19 Kanun-ı evvel sene 35

İmza İmza İmza

84

Nakliye araba sahipleri ücret-i şehriyeden muaf olmak üzere Kanun-ı evvel sene 35 zarfında bir işe giden arabâlâr beşden saat yediye kadar üç aylık 7'den 12'ye kadar dört aylık taksitleri alınmayacaktır. Makbuz her ay verilerek mahsubu icra kılınacaktır.

Fi 19 Kanun-ı evvel sene 35

İmza İmza İmza İmza

---

¹⁴⁶Mevki Komutanları tarafından yerine getirilmesi gereken bir kararın gecikmesi durumunda Mevki komutanları uyarılarak kararın uygulanmasına önem ve hız verilmesi istenmektedir. Bir denetim mekanizması kurularak alınan kararların ilgilileri tarafından uygulanıp uygulanmadığının kontrol edildiği değerlendirilmektedir.

Kasaba Heyet-i İdaresi

Kasaba Heyet-i İdaresi Reisi Ahmed Efendizade Yakub Efendi

Şücaeddinzade İbrahim Efendi

Hamza'zâde Kemal Efendi

Hakkı Ağa'zâde Küçük Mehmed Efendi

Kasaba Heyet-i İdaresi Nizâmnâmesinin 3 teşkilat faslında 1., 2. maddesi mucibince ve iş bu nizâmnâme ahkâmına tamamen riâyet ve Ka'zâ Heyet-i İdaresinden tebliğ olunacak evâmiri îfâ ile mükellef ve mes'ûl olmak üzere bâlâda esâmîsi muharrer dört kişiden mürekkebe zevât uhdesine tevdi' ve heyet-i sâbıkaya da keyfiyetin tebliğine karar verildi.¹⁴⁷

Fi 20 Kanun-ı evvel sene 35

İmza

İmza

İmza

İmza

İmza

İmza

¹⁴⁷Kasaba İdare Heyeti'nin yenilediği ve bundan sonra Kaza Merkez İdare Heyeti'nden gelecek emirlerin yerine getirilmesinden isimleri yazan dört kişinin sorumlu olduğu ve durumun eski heyete bildirilmesine karar verilmiştir. Yeni Kasaba Heyeti'nin kimlerden oluşacağı tespit edilmiştir.

86

Millî Tabur Kumandanlığı uhdesinde bâkî kalmak üzere Ulukışla mevki' kumandanlığına Ahmed Ağa 2.Bölük kumandanlığı uhdesinde kalmak üzere merkez inzibât kumandanlığına Muhtar Hüseyin Ağa ile 1.Bölük kumandanı Yakub Gökşan Efendiler müştereken.

Sevkiyat Heyetine Küçük Hatib Süleyman, Kadızade Hacı, Sait Dedeade Hüseyin, Muhtar Hüseyin Efendiler

Muhacirin Heyeti îfâen, Gönüllü Heyeti îfâen, Esliha Heyeti îfâen, Maliye Heyeti îfâen, Geylan Mevki' Kumandanlığına (isim yok, boş bırakılmış) Efendi, Taryaz Mevki' Kumandanlığına (isim yok, boş bırakılmış) Efendi, Tekneçukur Mevki' Kumandanlığına (isim yok, boş bırakılmış) Efendi, Ali Hoca Mevki' Kumandanlığına (isim yok, boş bırakılmış) Efendi, Porsuk Mevki' Kumandanlığına (isim yok, boş bırakılmış) Efendi, Hasangazi Mevki' Kumandanlığına (isim yok, boş bırakılmış) Efendi, Koçak Mevki' Kumandanlığına (isim yok, boş bırakılmış) Efendi, Eminlik Mevki' Kumandanlığına (isim yok, boş bırakılmış) Efendi, İmrahor Mevki' Kumandanlığına (isim yok, boş bırakılmış) Efendi, Elmalı Mevki' Kumandanlığına (isim yok, boş bırakılmış) Efendi, Ömerli Mevki Kumandanlığına (isim yok, boş bırakılmış) Efendilerin ta'yîn ve tavzîfiyle teblîğine karar verildi.¹⁴⁸

Fi 20 Kanun-ı evvel sene 35

İmza

İmza

İmza

İmza

İmza

İmza

¹⁴⁸Heyet içinde yeni görevlendirmeler yapılmıştır. Bazı kişilere aslı görevleri sorumluluklarında kalarak yeni görevler verilirken bazı görevlerin de ortaklaşa yürütülmesine karar verilmiştir. Bazı görev yerlerinin isimleri belirtilmekle birlikte görevi yerine getirecek kişi isimleri belirtilmemiştir.

3.Bölük Kumandanlığına Hamza'zâde Kemal Efendi'nin ta'yîniyle Şücaeddinzade İbrahim Efendi'nin Kasaba Heyet-i İdaresine ve maliye tahsildârlığına ta'yîni tensib kılındı.¹⁴⁹

Fi 20 Kanun-ı evvel sene 35

İmza İmza İmza İmza İmza İmza

1. Heyet-i İdare ahvâl-i fevk-al-âde müstesna olarak sabahları saat dörtde akşamları bir buçukda ictimâ' edeceklerdir.
2. Mazereti olan a'zâ riyâsete bu saatlerden nihayet yarım saat evvel ma'lûmât i'tâ etmekle mükellefdirler.
3. İki defa meclise devam etmeyen veya ma'lûmât-ı resmiye vermeyen veya kasabadan bir mahale infikakında mezuniyet talep ve ahz eylemeyen a'zâdan birinci defasında yirmi beş, ikinci defasında elli, üçüncü defasında iki yüz guruş ahz olunacak tekerrüründe iş bu ceza ikişer misline iblâğ olunacaktır.

---

¹⁴⁹Ulukışla Kuvâ-yı Milliyesinde görev alan kişiler tek bir görev üstlenmeyerek birçok farklı görevi yerine getirmişlerdir. Bir üye bazen bölük kumandanlığı yapmış bazen de idarî ve malî işlerin yürütülmesinden sorumlu olmuştur.

“37”

4. Kasaba Heyet-i İdaresi de aynı suretle ayrıca ictimâ' edecektir.
5. Heyetin müzâkerâta ibtidârında hazırûn esâmîsi kayd ve imza etdirilecek hazır olmayanlar bu suretle tahakkuk edecektir.
6. Heyetin müzâkerâtını itmam ve mevki'-i müzakereden infikak etmezden evvel gelen a'zâ 3'üncü madde de beyân olunan cezaların nısfılarını i'tâ ile mükellefdirler.¹⁵⁰

Fi 20 Kanun-ı evvel sene 35

İmza   İmza   İmza   İmza   İmza   İmza
İmza

---

¹⁵⁰ Alınan karara göre Heyet çalışma saatleri ve yöntemleri bakımından değişikliğe gitmiştir. İdare Heyeti'nin ve Kasaba İdare Heyeti'nin sıra dışı durumlar dışında günde iki kez toplanması uygun görülmüştür. Toplantıya bütün üyeler katılmak zorundadır. Mazereti olan üyeler toplantıdan en az yarım saat önce haber vermekle sorumludur. İki kez toplantıya katılmayan, toplantıya katılmayacağına dair resmi olarak bilgi vermeyen ve kazadan izin almadan ayrılan üyeler bu eylemlerini tekararladığı zaman her defasında artan para cezasına çarptırılacaktır. Para cezalarının her seferinde artması günün şartlarına göre oldukça ağır olarak değerlendirilebilir. Toplantıya başlamadan önce katılanların isimleri kaydedilip kendileri tarafından imza edilecek ve böylece kimlerin katılıp katılmadığı tespit edilecektir. Heyetin toplanma konusunda sıkıntılar yaşadığı ve aldığı bir takım tedbirler ve ceza uygulamaları ile toplantıya eksiksiz katılımı sağlamaya çalıştığı görülmektedir. Toplantı devam ederken toplantıya katılan üyelerden belirtilen cezaların yarısını alması da heyetin zaman disiplinine verdiği önemi göstermesi bakımından önemlidir.

Fi 20 Kanun-ı evvel sene 335   Saat   Dakika   Cum'airtesi
1   30

Heyet Şakir, Hüseyin, Osman ve Abdurrahman Efendilerden mürekkeb olarak ictimâ' etmiştir. Süleyman, Hacı Mehmed ve Hasan Efendiler gelmemişlerdir.¹⁵¹

Numro

88

1663 numro 20 Kanun-ı evvel sene 35 derkenarla Kayseri Mutasarrıfından Ulukışla Kaimmakamlığına muhavvel telgrafnâmede Kayserili Fatma ve Kaniye Hanımların Kayseri'ye i'zâmı hakkındaki telgrafa Tevfik ve Fethullah Efendilerin Heyet-i Milliye'ye müracaatları lüzûmuna karar ve derkenar edildi.¹⁵²

Fi 20 Kanun-ı evvel sene 35

İmza   İmza   İmza   İmza   İmza   İmza

89

Kasabanın Eylül sene 35'den itibaren iâne-i şehriyyelerinin derc ve cem'ine muvazzaf bir tahsildâr ta'yîn ve kasaba iâne heyetinin bu husûsda ki mesâisi tahfif edilmiş ve esâsen nevâhî ve kurâ îânatının mahli he'yâtı taraflarından tahsil edilmek de olduğu cihetle kasaba heyetinin iâneye muâvenet edecek zevâtdan münasib kimselerin intihab ve şu işin te'mînine himmet edecekleri tabi bulunmuş olmakla keyfiyetin teblîğine karar verildi.¹⁵³

Fi 20 Kanun-ı evvel sene 35

İmza   İmza   İmza   İmza   İmza

¹⁵¹Ulukışla Kuvâ-yı Milliyesi alınan karar gereği toplantı icra etmiş, toplantıya katılanlar ve katılmayanlar tespit edilerek kayıt altına alınmıştır.

¹⁵²Kayseri sancağının yönetimi tarafından Ulukışla'ya bir telgraf gönderilerek adları geçen kişilerin Kayseri'ye gönderilmesi hakkındaki telgraf için Heyet-i Milliye'ye başvurmaları istenmiştir. Şehre gelen gidenlerin takibinin yapılmasına çalışılmıştır.

¹⁵³Yardımların toplanılması için bir kişi görevlendirilerek kasaba yardım heyetinin çalışmaları hafifletilmiş, kasaba heyetinin yardımları toplamak için destek verecek uygun kişilerden seçilmesine ve işin güvenliğine hizmet etmeleri gerektiğine karar verilmiştir.

“38”

90

Heyet-i İdare için yirmi beş guruşluk elli zarf ahzına esmânının sarfına karar verildi.

Fi 20 Kanun-ı evvel sene 35

İmza İmza İmza İmza İmza İmza

Fi 22 Kanun-ı evvel sene 35 Pa'zârtesi Saat Dakika
4 30

İctimâ' edilememiştir.

23 Kanun-ı evvel sene 35 Salı

Heyet tamamen meclisde olduğu halde müzâkerâta başlamışlardır.

91

Fırkanın 5066 numro fi 22 Kanun-ı evvel sene 35 tarihli telfgrafnâmesi okunarak Fransızların Hükümet-i Seniyye vesikasıyla vürudlarında haklarında muâmele-i mühimmat nevâzının icra ve ruhsat-ı daimede bulundurulmaları tensib kılındı.

23 Kanun-ı evvel sene 35

İmza İmza İmza İmza

Nu

92

Fi 21 Kanun-ı evvel sene 35 tarihli a'zâ Abdurrahman Efendi'nin takriri reye konarak

1. Adem-i itimad bilhare esbâbını beyân edecektir (Hüseyin Efendi)
2. Teşkilata hizmeti gördüğünden a'zâ-yı muâvine olarak devamı reyindedir (Hasan Efendi)
3. Eldeki nizâmnâmenin madde-i mahsûsu mucibince cem'iyyeti muhalif Hakkı Mehmed Efendi hareketi görülmediğinden devamı îfâsı reyinde
4. (...) Süleyman Abdurrahman Efendi
5. Şakir, nizâmnâmeye muhalif hareketi tebeyyün edinceye kadar devamı reyinde
6. Nizâmnâme mucibince cem'iyete adem-i devamına âid kanâat olmadığından devamı Abdurrahman Efendi

Ber-vech-i bâlâ reyi tahriri ile mûmâ-ileyhin devamına karar verildi.¹⁵⁴

Bir rey muhalifdir.

Fi 23 Kanun-ı evvel sene 335

Muhâlefet

Muvâfakat

1

5

İmza

İmza

İmza

İmza

---

¹⁵⁴Teşkilatın/cemiyetin içindeki bazı üyeler güven duymadıkları veya şüphelendikleri başka üye/üyeler hakkında teşkilata/cemiyete yazı yazıp tekrar oylama yapılmasını sağlayarak görevde kalmaları ya da görevden alınmaları hakkında girişimde bulunmuşlardır. Üyelerin sürekli olarak birbirlerini kontrol ettikleri ve şüphelendikleri durum ve kişiler hakkında müracaat ederek bir çeşit iç denetim ağı kurdukları bu şekilde Kuvâ-yı Milliye hareketini ve kendi geleceklerini güvence altına almaya çalıştıkları değerlendirilmektedir.

1. Eslihanın suret-i tevzî ber-vech-i âtidir.
2. Esliha bordirosunun numro(1), aded(2), fişenkse(3), esliha alan kimsenin(4) künyesi mührü, esliha alan kimseye(5) kefâlet eden zâtın künyesi mührü, eslihanın evsâfî (6) olarak tazîm edilmesi tabur ve bölük kumandanları tarafından da tasdiki
3. İş bu bordironun üç nüsha olarak tahriri birisinin tabur diğerinin bölük üçüncüsünün de Ka'zâ Heyeti'ne teslimi
4. Yabancılara verilen esliha için de yerlilerden ve 2 numrolu maddede ki vechile kefil alınması, kefil veremeyenlerden esliha tabur bölük kumandanları nezdinde hıfzı ve iş bu muhâfa'zâ olunan esliha numro ve adedine âid heyete bir sened i'tâsı
5. İş bu karnâmenin bölüklere li-ecl-üt tefhîm tabur kumandanına teblîği tezekkür kılındı.¹⁵⁵

23 Kanun-ı evvel 35

İmza

İmza

İmza

İmza

İmza

---

¹⁵⁵Silah ve cephanenin ilgili kişilere dağıtımının nasıl yapılacağı ve ne şekilde kayıt altına alınacağı en ince ayrıntısına kadar düşünülmüştür. Silahlar kişilere zimmetlenmiştir. Silahın zimmetini üzerine alan kişiye başka bir kişi kefil olmuştur. Yabancılara (gayr-i Müslimlere) da silah verilmesi için kefil istendiği kefil göstermeyenlere silah verilmediği verilmeyen silahların tabur/bölük komutanları tarafından korunması, numaralarının ve adedlerinin kayıt altına alınarak bir sened ile heyete verilmesine karar verilmiştir.

Kasaba Tahsildârlığına

Kayserili Tevfik ve Fethullah Efendilerin Eylül sene 35'den Kanun-ı evvel sene 35 gâyesine kadar takasit-i şehriyyesi alınarak ailelerinin Kayseri'ye i'zâmı tezekkür kılındı.

Fi 25 Kanun-ı evvel sene 35

İmza İmza İmza İmza

Misafireten gelen Kuvâ-yı Milliye için alınan iki yük odun için seksen guruşun

İki aded bayrak için yüz kırk guruşun

Ve yüz yirmi çay bedeli üç yüz guruşun ki cem'an beş yüz yirmi guruşun millî vezneden tesviyesine karar verildi.¹⁵⁶

Fi 25 Kanun-ı evvel sene 35

İmza İmza İmza İmza İmza

¹⁵⁶Ulukışla Kuvâ-yı Milliyesi bölgeye dışarıdan gelen Kuvâ-yı Milliye birliklerinin temel gıda ihtiyaçlarının karşılanması, ihtiyaç duydukları malzemelerin tedarik edilmesi için gönüllü olarak toplanan yardımlardan harcama yapmıştır.

“40”

Heyet-i İdare

İmam Mustafa Efendi

Murta'zânın Mustafa Kahya

Köyün büyüğü Mustafa Çavuş

Yakubluoğlu Ömer

Tabanoğlu Abdurrahman

Fettah Çavuş Mevki' Kumandanı

İnzibât zâbiti Receb

İlyasoğlu Hüseyin

96/1

Ber-vech-i bâlâ Heyet-i İdare ve mevki' inzibât kumandanları ta'yîn olunduğu tebliğ olunur.

Fi 1 Kanun-ı sâni sene 36

İmza

İmza

İmza

İmza

97/2

A'zâ Osman Efendinin istifânâmesinin adem-i kabulüne karar verildi.

Fi 6- 1- 36

İmza

İmza

İmza

İmza

3

Konya Heyet-i Merkeziyesine

64 İş'âr-ı Alileri vechile muâmele-i mühimmat tevdi/tevzi(?) icra kılacağı

Fi 14 – 1 – 36

4

Niğde Havalisi Kumandanlığına

1/61 ve 18 – 1 – 36 hal edilemediğinden tekrarının

Fi 18 – 1 – 36

5

Maraş işgali aleyhinde İtilâf Mümessillerine Heyet-i Milliye tarafından keşide olunacak olan telgrafname ücretinin vezne-i umumiden tesviyesine karar verildi.¹⁵⁷

27 Kanun-ı sâni sene 36

İmza

İmza

İmza

İmza

---

¹⁵⁷Ulukışla Kuvâ-yı Milliyesi yurdun işgale uğramasına sessiz kalmamıştır. Yapılan işgalleri İtilaf devletlerinin temsilcilerine çekmiş oldukları telgraflarla protesto etmişlerdir. Bu protesto telgraflarını çekerek işgallerin haksız yere yapıldığı, kabul edilemez olduğu, işgal hareketlerinden bir an önce vazgeçilmesi gerektiği ve işgallere karşı halkın direniş göstereceği belirtilmiştir.

6

İslam İmparatorluğu nam iki risâle esmânı altmış guruşla posta ücreti beş guruş on paranın da sarf ve irsâline karar verildi.¹⁵⁸

Fi 27 Kanun-ı sâni sene 36

İmza İmza İmza İmza

7

1. 29 Kanun-ı sâni sene 36 tarihli Niğde Heyet-i Merkeziyyesi'nin emirnâme-i telgrafisi mucibince Salı günü 3 Şubat 36 tarihinde hareket etmek üzere ka'zâ heyet-i idâresi reisi ile iki a'zânın azîmetlerine lüzûm görülmüştür.

2. Rey-i hafî ile iki a'zâ intihab ve ka'zâ ile kasaba heyeti ve başbuğluğunun salâhiyyeti de Niğde'ye azîmet ile mezkûr heyete katiyen i'tâ' kılınmıştır.

3. İki a'zâ Ali Ağa'zâde Hüseyin Efendi, Belediye Reisi Hatib Süleyman Efendi, Efendiler olduğunu mübeyyin iş bu mazbata tanzîm kılındı.¹⁵⁹

Fi 1 Şubat sene 36

İmza İmza İmza İmza İmza İmza İmza İmza İmza İmza

¹⁵⁸Ulukışla Kuvâ-yı Milliyesi gönüllü olarak toplanan yardımlar ile halkın işgaller ve yurdun durumu hakkında bilgi sahibibi olması ve aydınlanması için Kuvâ-yı Milliye ve Milli Mücadele yanlısı bir takım kitapçıklar satın almıştır.

¹⁵⁹Ulukışla Kuvâ-yı Milliyesi'nin Niğde'den gelen emirlere uymak zorunda olduğunun ve ona bağlı bir birim olarak çalıştığının göstergesidir.

Numro

8

Niğde'den vuku bulan taleb üzerine i'zâm edilen üç zevâtın Niğde'ye kadar gidip gelme araba ücreti olan iki bin iki yüz guruşun Müdâfaa-i Milliye veznesinden sarfına karar verildi.¹⁶⁰

Fi 15 Şubat sene 336

A'zâ   A'zâ   A'zâ   A'zâ   Reis-i sâni   Reis

İmza

Yakub Kadri

Numro

9

Başbuğluğun fi 15 Şubat 36 tarih ve 15 numrolu müzekkiresi okundu. Yabancı me'murîn ve ahâliye verilen eslihanın mutemed kefil verdikleri takdirde kendilerine îfâsı veremedikleri takdirde silahların istirdadı ve bu suretle muâmele îfâsının bölük kumandanlıklarına teblîği zımnında başbuğluğa müzekkire tastirine karar verildi.¹⁶¹

Fi 17 Şubat sene 336

A'zâ   A'zâ   A'zâ   Reis-i sâni   Reis

¹⁶⁰Ulukışla'dan Niğde'ye gönderilen üç kişinin gidiş geliş yol ücretinin Müdâfaa-i Milliye veznesinden karşılanmasına karar verilmiştir.

¹⁶¹Ulukışla Kuvâ-yı Milliyesinin bölgede bulunan yabancıları (gayr-i Müslimleri) da kefil göstermeleri karşılığında silahlandırdığı görülmektedir. Kefil gösteremeyenlerden ise silahların geri alınması ve bu işlerin yürütülmesinden bölük komutanlarının sorumlu oldukları kendilerine bildirilmiştir.

“42”

Müdâfaa-i Milliye Tahsildârlığı'nın fi 27 Şubat sene 36 tarihli müzekkiresi okundu. Tarih-i mübâşeretî olan fi 17 Teşrîn-i sâni sene 35 tarihinden itibaren kırk iki günlük yevmiyesine yedi yüz guruşun vezne-i milliyeden sarfına karar verildi.¹⁶²

Fi 16 Şubat sene 336

A'zâ   A'zâ   A'zâ   Sâni   Reis

11

Müdâfaa-i Milliye Cem'iyeti Şubâtınca sarf edilmek üzere alınacak kırtasiye bedeli olan elli guruşun vezne-i milliyeden sarfına karar verildi.¹⁶³

Fi 16 Şubat sene 336

A'zâ   A'zâ   A'zâ   Sâni   Reis

12

Gönüllü olarak mücahidin meyanına dahil olup pek namuskarane ve fedakarane îfâ-yı hizmet eylediği Konya Heyet-i Merkeziyye Riyâsetinin fi 14 Şubat sene 36 tarih ve 144 numrolu tahriratı ile müsleşiben Kayseriye gitmek üzere gelen Ömer oğlu Ahmed Feyzi Çavuşun Niğde'ye kadar masârif-i rahiyesine yüz yirmi beş guruşun i'tâ'sıyla

¹⁶²Günlük harcırah belirlenerek, ödemeler toplanan yardımlardan oluşan vezneden yapılmıştır.

¹⁶³İhtiyaç duyulan malzemenin temini için toplanan yardımlardan bir ödenek belirlenerek vezneden karşılanması yoluna gidilerek en ufak harcamalar bile kayıt altına alınmıştır.

vezne-i milliyeden sarfina karar verildi.¹⁶⁴

Fi 18 Şubat sene 336

A'zâ   A'zâ   A'zâ   A'zâ   Sânî   Reis

İmza

Yakub Kadri

13

Dördüncü Bölük mıntikasını berây-ı lüzûm teftiş için gönderilen Şücaeddin Efendi'nin mahdumu İbrahim Efendi'ye masârif-i zarûriyyesi olarak üç yüz guruşun vezne-i umûmiyeden sarfina karar verildi.¹⁶⁵

Fi 23 Şubat sene 336

A'zâ   A'zâ   A'zâ   A'zâ   Sânî   Reis

İmza

Yakub Kadri

¹⁶⁴Millî Mücadele yanlısı olup Kuvâ-yı Milliye adına yararlılıklar ve fedakârlıklar gösteren kişilerin bir yerden başka bir yere gidiş masraflarının karşılanarak ödüllendirildiği görülmektedir.

¹⁶⁵Görevlendirilen kişilerin harcırah işlemlerinin takip edildiği ve ihtiyaçlarının karşılanması için ödenek tahsis edildiği tespit edilmiştir.

Numro

14

Fi 23 Eylül sene 335 tarihli Ka'zâ Heyet-i İdaresi intihabatında yirmi dört rey ka'zânan kasabalı Şücaeddin Efendizade İbrahim Efendi'nin Ka'zâ Heyet-i İdaresine a'zâ-yı muâvine olarak devam etmesine ve kendisine teblîğine karar verildi.¹⁶⁶

Fi 8 Mart sene 336

A'zâ A'zâ-yı Muâvine A'zâ A'zâ Sânî Reis Vekili

Numro

15

3.Bölük ile başbuğlukda bulunan kasabadan Hamza Beyoğlu Mehmed Efendi mahdumu Kemal Efendi'nin vazife-yi mezkûreye yaramayacağı başbuğluğa yazılan fi 8 Mart sene 336 tarihli müzekkire zîrinde yazıldığı derkanerdan anlaşılma ile yerine kasabadan Abdi Paşa'zâde Küçük Mehmed Ağa'nın ta'yînine ve keyfiyetin başbuğluğa teblîğine karar verildi.¹⁶⁷

Fi 14 Mart sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Sânî Reis

¹⁶⁶Ulukışla Kuvâ-yı Milliyesi'nin bazı görevlendirmelerde ve kişilerin görev sürelerinin uzatımında seçim usûlünü benimsediği ve seçimler sonucunda oyların sayılarak en çok oyu alan kişinin göreve geldiği ya da görev süresinin uzatıldığı görülmektedir.

¹⁶⁷Ulukışla Müdâfaa-i Hukuk-ı Milliye Cemiyeti ve Kuvâ-yı Milliyesi'nde görevlendirilen kişilerin yeterlilikleri zaman zaman kontrolden geçirilmiştir. Görevinde herhangi bir şekilde yetersiz olduğu görevini aksatan ya da verilen görev için uygun olmadığına kanaat getirilen kişiler hızlı bir şekilde görevden alınmış, yerlerine sözkonusu görevi en iyi şekilde tam ve eksiksiz yerine getirecek sorumluluk sahibi ve görev bilinci çok daha yüksek kişiler getirilmiştir. Cemiyette ya da Kuvâ-yı Milliye'de fedakârca görev yapan ve yararlılıkları görülen bir kişinin ailesine mensup başka bir ferden verilen görevi yerine getiremediği takdirde görevden alındığı görülmektedir. Bu durum görevlere yapılan tefriklerde kesinlikle torpil ve adam kayırmanın söz konusu olmadığını göstermektedir. Kuvâ-yı Milliye yararına çalışacak liyakat sahibi kişiler iş başına getirilmiştir.

Karar

16

Görülen lüzûm ve müstaceliyyet üzerine ve emre müheyya bulunmak üzere dört bölüğünde ictimâ' ettirilerek Koçak ve sair münasib mahalde i'zâmına ittîfâken karar verildi.¹⁶⁸

Fi 17 Mart sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Reis-i Sâni Kuvâ-yi Milliyye Reis Kâtib
A'zâ

17

Görülen lüzûmuna mebni Hüsniye Karyesine verilmek üzere (boş bırakılmış) teslimen zîrde numroları gösterilen on silah Hasangazi Karyesine ki sekiz yüz on altı cephaneye ile gönderilmesine karar fi 18 Mart sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Reis-i Sâni Kuvâ-yi Milliyye Reisi
= 963, 9483, 6893, 1918, 1440, 9179, 9111, 1114, 8692, 6720. On adedir.

¹⁶⁸İhtiyaç, gereklilik ve acileyet söz konusu olduğunda bölükler için bir toplanma merkezi oluşturularak ihtiyaç bölgelerine gönderilmesi konusunda fikir birliği sağlandığı görülmektedir.

18

Güney Karyesine

Tüfenk Aded	Fişenk Aded	Numrosu
1	100	3047
Yalnız bir adeddir	Yalnız yüz adeddir	

Ka’zâ Merkez İdare Heyetinden ber-vech-i bâlâ bir aded mücedded tüfenk ve yüz aded fişenk emâneten ve taleb vuku’nda derhal îade etmek ve her bir noksanını tanzîm etmek hiçbir günâ itirazâtda bulunmamak üzere tamamen ve munta’zâman teslim aldığımızı mübeyyin iş bu sened heyet-i mezkûreye i’tâ’ kılındı.

Fi 18 Mart sene 336

A’zâ A’zâ: Muhtar-ı evvel Güney Karyesi Heyet-i İdare Reisi İmam

Kara Alioğlu Yusuf

19

1.Bölük Kumandanı Gökşan Ağa’zâde Yakub Efendi’nin vazifesine adem-i devamına binâen vazife-i mezkûreye kasabadan Abdi Paşa’zâde Küçük Mehmed’in ta’yînine ve keyfiyetin başbuğluğa tebliğine karar.¹⁶⁹

Fi 19 Mart sene 336

A’zâ A’zâ A’zâ A’zâ Ulukışla Müdâfaa-i Hukuk Reisi

Mühür

A’zâ

¹⁶⁹ Kuvâ-yı Milliye içinde verilen görevlerin hassasiyetle ve üstün bir görev bilinciyle yerine getirilmesi mücadelenin başarıya ulaşması için önem arz etmektedir. Bölük Kumandanlığına tayin edilen bir kişinin görevini aksatması veya görevine gelmemesi mücadelenin geleceği açısından sakıncalar doğuracaktır. Bu sebeple görevlendirilen kişilerin görevleri layıkıyla yerine getirmediikleri ve görevine devam etmedikleri takdirde derhal görevden alındıkları ve yerlerine yeni kişilerin tayin edildikleri görülmektedir.

Tüfenk Adedi	Fişenk Adedi	Numrosu
2	65	8422
Yalnız iki adeddir	Yalnız altmış beş adeddir	9503

Ka'zâ Merkez İdare Heyetine ber-vech-i bâlâ iki aded mücedded tüfenk altmış beş aded mavuzer fişengi emâneten ve taleb vuku'nda derhal iâde etmek ve her bir noksanını tanzîm etmek hiçbir günâ itirazâtda bulunmamak üzere tamamen ve munta'zâman teslim aldığımızı mübeyyin iş bu sened heyet-i mezkûreye i'tâ' kılındı.

Fi 19 Mart sene 336

A'zâ:Muhtar-ı Sâni

A'zâ:İmam

Efe'nin oğlu Ömer

Ömeroğlu Molla Mehmed

Çağlayan Karyesi Heyet-i İdare Reisi

Muhtar Haliloğlu Mehmed

Lüzûmuna binâen altı aded Alman mavzerinin Koçak da tabura gönderilmesine karar verildi.

Fi 19 Mart sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Müdafaa-i Hukuk Cem'iyeti Reisi

9211 – 783 – 4613 – 5342 – 7061 – 4173 altı adeddir.

21

Kuvâ-yı Milliye efradının ihtiyacı için yüz yirmi altıncı alay anbarından beş sandık cephanenin ahzına ve mazbatanın tanzimine karar verildi.

Fi 19 Mart sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Reis namı

22

Koçak Boğazında olan millî tabur iaşesi için altı kiyye boz dirhem bağı bedeli olan sekiz yüz kırk ve yirmi beş aded yedi buçukluk sigara bedeli olan yüz seksen sekiz guruşun sarfına karar.

Fi 19 Mart sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Kuvâ-yı Milliye Müdâfaa-i Hukuk Reisi

23

Koçak'da bulunan Kuvâ-yı Milliye iaşesi için gönderilen bir kiyye gazyağı ve bir kiyye sabun ve iki batman tuzun esmanı olan iki yüz yirmi guruşun sarfına ve veznedarlığa tezkere tastirine karar verildi.

Fi 19 Mart sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ Sâni Reis

1. Şube: Sevkiyat ve Gönüllü Heyeti ¹⁷⁰		3. Şube: İstihbarat ¹⁷¹
Aded		Telgraf Posta Heyeti
1	Kadızzade Mehmed Efendi	Emniyet Heyeti
2	Kadızzade Hacı Efendi	4. Şube: İâne Heyeti ¹⁷²
3	Hacı Molla'zâde Küçük Mehmed Efendi	Ali Ağa'zâde Hüseyin Efendi
4	Ahmed Efendizade Hacı Ömer Ağa	Gökşen Ağa
5	Hacı Abdurrahmanoğlu Osman Ağa	Hatib Süleyman Efendi
6	Hacı Yakuboğullarından İbrahim Efendi	Hacı Mehmed Efendi
7	Reis Efendi'nin biraderi Mehmed Ağa	Secaeddin Efendizade İbrahim Efendi
8	Hacı Hüseyin Efendi	Hakkı Ağa'zâde Küçük Mehmed Efendi
9	Demircinin Abdurrahman Ağa	5. Şube: Mübâyaa ¹⁷³
10	Ummi Ali'nin Muhsin Ağa	Gökşen Ağa
11	Çolak Süleyman	Hacı Hatib Efendi
2. Şube: İaşe ¹⁷⁴		Hatib Süleyman Efendi
Hakkı Ağa'zâde Küçük Mehmed Efendi		Nüfus Kâtibi Halil Efendi
Mahmudcuoğlu Halil Efendi		6.Şube: Ešliha ¹⁷⁵
Mektubcu Ahmed Efendi		Hoca'zâde Hasan Hilmi Efendi
		Hatib Süleyman Efendi
		Adil Ağa'zâde Mehmed Ağa

¹⁷⁰Sevkiyat Heyeti, başta Ulukışla-Pozantı yol güzergâhını kontrol etmekle görevlidir. Önemli geçiş noktalarının tutularak güvenliğin sağlanması, Niğde ve diğer bölgelere gidiş geliş yol güzergâhlarının tespit edilmesi, nakliye araçları ve arabalar temin etmek, köylere silah, cephaneye ve insan gücünün güvenli bir şekilde gönderilmesini sağlamak diğer görevleri arasındadır. Gönüllü Heyeti, Kuvâ-yı Milliye'nin ihtiyaç duyduğu insan gücünün karşılanması, insanların işgaller ve yurdun genel durumu hakkında bilgi edinmesini sağlayarak Kuvâ-yı Milliye'ye katılımların artmasını sağlamak, işgaller karşısında halkın direnişe geçmesi için halka telkinlerde bulunmak görevleri arasındadır.

¹⁷¹İstihbarat Heyeti, Kuvâ-yı Milliye'nin düşman hakkında ihtiyacı olan bilgi akışını sağlamakla görevlidir. Düşmanın her türlü hareketini takip etmek, işgal bölgelerinde ajanlık faaliyetleri ile uğraşmak, Ankara, Sivas ve Niğde'de yaşanan gelişmeler hakkında bilgi toplamak başlıca görevidir. Ayrıca heyet, bölgedeki halktan kimlerin Kuvâ-yı Milliye ve Milli Mücadele yanlısı olduğunu kimlerin bu oluşumun ve hareketin karşısında olduğunu da tespit etmek için faaliyette bulunmuştur.

¹⁷²İâne Heyeti, zorunlu giderler ve cephe gerisinde ihtiyaç duyulan malzemeler için kaynak yaratmak ve yardım toplamakla görevlidir. Toplanan yardımlar arasında yiyecek, giyecek, para, tüketim maddeleri ve canlı hayvanlar önceliği oluşturmaktadır. Cepheye bulunanların ailelerine yardımlar yapılarak geçim sıkıntılarını asgari düzeye indirilmeye çalışılmıştır.

¹⁷³Mübâyaa Heyeti, cepheye ihtiyaç duyulan silah, cephaneye, mühimmat ve teçhizatın dışında kalan malzemelerin satın alma işlemlerini yürütmekle görevlidir. Cephelerden ve diğer mevkiilerden yapılan malzeme istekleri değerlendirildikten sonra nerden satın alınacağı belirlenerek ödeme yapılması için cemiyet veznesine yazı yazılmıştır.

¹⁷⁴İaşe Heyeti, cepheye Kuvâ-yı Milliye birliklerinin temel gıda maddelerinin temin edilmesini sağlamakla görevlidir.

¹⁷⁵Ešliha Heyeti, Kuvâ-yı Milliye'nin ihtiyaç duyduğu silah, cephaneye, mühimmat ve teçhizatı sağlamakla görevlidir.

“46”

Heyet-i İdareye Mahsus Emir ve Nefer Esamileri

7. Şube: Maliye ¹⁷⁶	9
Hacı Mehmed Efendi	Piyade
Hacı Hatib Efendi	Çoban İbrahim
	Paşa Ağa'nın İbrahim
8. Şube: Mücahidin ¹⁷⁷	Turmuş Ali
Küçük Ağa'zâde Hüseyin Ağa	Osman Ağa'nın Ahmed Ağa
Ali Ağa'zâde Hacı Mehmed Efendi	Ali Çavuş
Kömüksüzoğlu Mehmed Çavuş	Zülfikar
Osman Çavuş	
	Süvari
	Gökşen Ağa'nın Ali
	Hacı Mollaoğlu Hacı
	Külahoğlu Hüseyin
	Sücaeddin Efendi'nin Yakub
	Küçük Hacıoğlu Ahmed
	Babaoğlanoğlu Abdurrahman

İş bu 1 ile 9 numro dahilinde bulunan he'yât ve neferatın bu vezâifile tavzîfi tensib ve karar kılındı.¹⁷⁸

Fi 22 Mart sene 36

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Ulukışla Kuvâ-yı Milliye Reisi Namına

¹⁷⁶Maliye Heyeti, Ulukışla Kuvâ-yı Milliyesinin gelirlerini artırmak ve ihtiyaç duyulan malzemelerin satın alımı için maddi kaynak bulmak en başlıca görevidir.

¹⁷⁷Mücahidin Heyeti, Kuvâ-yı Milliye birliklerini oluşturan askerlerin cephedeki durumları ile ilgilenen, ihtiyaçlarını cemiyete bildirmekle kalmamış cephedekilerin geride bırakmış oldukları ailelerinin ihtiyaçlarının karşılanması konusunda uyarılarda bulunmuş ve gerekenin yapılmasını sağlamaya çalışmıştır. Ayrıca cephelerde üstün başarı gösterenlerin de taltif edilmesi için faaliyetlerde bulunmuştur.

¹⁷⁸Yukarıdaki dokuz heyetin ve isimleri yazılı bulunan kişilerin görevlendirilmelerinde bir sakınca görülmemiş ve onay verilmiştir. Görevlendirilen kişilerin din adamları ile halktan köylü sivil kişiler olduğu göze çarpmaktadır. Bu kişilerin bölgede nüfuz sahibi ve bölge halkı üzerinde saygınlıkları olan bölge halkı tarafından kendilerine güvenilen kişiler olduğu değerlendirilmektedir.

Beher Guruş	
507	Duhan sigara bedeli
80	Bir kiyye şeker bedeli
325	Bir teneke gazyağı bedeli
912	

Kuvâ-yı Milliye asakiri ihtiyacı için müfredatı bâlâda gösterilen tütün, sigara, bir kiyye şeker ve bir teneke gaz bedeli olan dokuz yüz on iki guruşun sarfına karardır.

Fi 25 Mart sene 36

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Müdâfaa-i Hukuk-u Milliye Reisi Namına
Hasan

İkinci Posta Erkânı

Başbuğ Vekili	Muhasebe-yi Husûsiye Memuru Sâid Efendi
Birinci Bölük Kumandanı	Gökşan Ağa'zâde Yakub Efendi
İkinci Bölük Kumandanı	Seri Efendi
Üçüncü Bölük Kumandanı	İhtiyat Zabiti Osman Efendi
Dördüncü Bölük Kumandanı	Geylanlı Halil Efendi
Başbuğ Yaveri	Polis Mehmed Ali Efendi
Îâne Memuru	Mehmed Ağa'zâde Mustafa Efendi

İkinci posta îfâ-yı vazife edecek Kuvâ-yı Milliye Heyet-i erkânının isimleri ve me'mûriyetleri hizalarında gösterilmiş olmakla Ulukışla meyardları tezekkür kılındı.

Fi 25 Mart sene 36

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Müdâfaa-i Hukuk-u Milliye Reisi Namına
Hüseyin

“47”

Numro

27

Çiftehan mıntıkasında bulunan Kuvâ-yı Milliye iaşesine on kiyye yağın mübâyaasıyla Koçak Tabur Kumandanlığına sevkine karar verildi.

Fi 26 Mart sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Reis

Hüseyin

Numro

28

140/1 Kiyyesi

Çiftehan mıntıkasına gönderilen on kiyye yağın beher kiyyesi yüz kırk guruşdan bin dört yüz guruşun ve bera-yı lüzûm Koçak'dan aşağı(E) için gönderilen Durmuş Ali ve İbrahim'e verilen yedi yüz guruş ki iki bin yüz guruşun vezne-i umûmiyeden sarfına karar verildi.

Fi 26 Mart sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Reis

Hasan

Numrosu

29

Beher Guruş	
50	Soğan beş kiyye
120	Şeker bir buçuk kiyye
90	Sabun bir kiyye
60	Tuz altı kiyye
320	Yekün

Milli Tabur iaşesi için üç yüz yirmi guruşluk emtia sarfıyla bedeli bulunan üç yüz yirmi guruşun sarfına karar verildi.

Fi 28 Mart sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Reis

30

Porsuk Karyesinden mevrud Osman Ağa 1000, Derviş Ağa 500, Babaca 1000, Hacı Ağa 250, Süleyman Ağa 250, Ömer Efendi 250, Hancı Eyüb Ağa 500, Hancı Ahmed Efendi 500 guruş ki, cem'an dört bin iki yüz elli guruş memur Hacı Abdurrahman Ağa mahdumu İbrahim Efendi yediyle teslim alınmış olmakla ber-vech-i bâlâ esâmîsi üzerine makbuz-ı kattiyyesiyle meblağın vezneye idhaline karar verildi.¹⁷⁹

Fi 28 Mart sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Reis-i sâni

¹⁷⁹Porsuk Köyü'nden toplanan maddi yardımlar Kuvâ-yı Milliye'nin ihtiyaçlarının karşılanması için bir memur vasıtasıyla elden teslim alınarak makbuz kesilmiş ve vezneye dahil edilmiştir.

31

Beş lira süvari Mehmed Ali ve yetmiş altı da tütün bedeli ki cem'an beş yüz yetmiş altı guruşun sarfına karar verildi.

Fi 29 Mart sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Reis-i sâni

32

Yirmi guruş kiler(?) bedeli altmış guruş soğan ve on guruş tuz bedeli ki cem'an doksan guruşun sarfına karar verildi.

Fi 29 Mart sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Reis namına

33

İzmir iânesi namına toplanılan ve iâne heyetinde bulunan yetmiş kûsür lira evrak-ı nakdiyenin istirdadıyla vezne-i umûmiyeye teslimine karar verildi.¹⁸⁰

Fi 31 Mart sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Reis

Hüseyin

---

¹⁸⁰Ulukışla Kuvâ-yı Milliyesi sadece kendi bölgesi ya da yakın çevresindeki bölgeler için yardım toplamakla kalmamış, Anadolu'nun en batı ucunda bulunan Yunanlılar tarafından işgal altındaki İzmir içinde yardım toplamıştır. Alınan karar, Ulukışla Kuvâ-yı Milliyesi'nin bölgesel bir düşünce yapısından ziyade ulusal bir düşünce yapısı ve bilinç ile hareket ettiğini göstermesi bakımından önemlidir.

Numro

34

Memurinin iş bu Mart gayerinde maâşlarından kat'edilmek üzere esamilerini mübeyyin listelerinin takdir edilmek üzere daire reislerine takdimiyle iaşenin maâşlarından kat'ına karar verildi.

Fi 31 Mart sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Reis

Hasan

35

Beher Guruş	
1770	Yağ kiyye 13,5
426 10	Tütün ve sigara
180	Şeker kiyye 2
70	Kaput
30	Çay dirhem 50
300	Peynir
50	Arnavud Süleyman'ın Ailesine
100	Mehmed Ali'nin Ailesine
2926 10	
100	Soğan kiyye 10
3026 10	Yekün üç bin yirmi altı guruş on paradır.

Cepheye gönderilen Kuvâ-yı Milliye zabı'tâ'nı için mübâyaa olan iaşe esmânı olub müfredat-ı bâlâda muharrer üç bin yirmi altı on paranın vezneden sarfına karar verildi.

Fi 31 Mart sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Reis

Hasan

36

Ekmek

Beher Dirhem	Kiyye	Beher Guruş	İta Edildikleri Tarih	Sahib-i İstihkakın Esâmîsi
100	14	170	-	Berber Zeynel
-	6	72	-	Şehirkışlalı Ahmed
200	15	187	-	Arnavud Süleyman
300	7	93	-	HüseyinÇavuş:Abbasoğlu
100	2	27	-	Gezir Süleymanoğlu Mehmed Ali
-	6	72	-	Ma'zâk Hatice'nin Hasan
300(700)	51(50)	621		

Muhtacinden olub kendilerinin cephede bulunmasından mecburen aileleri iaşesi te'mîn edilen efradın çoluk çocuğuna verilen ekmeğin mikdar-ı esmânı ve müfredatıyla ber-vech-i bâlâ gösterilmiş olmağla tarihine kadar esmân-ı balıgası olan altı yüz yirmi bir guruşun sarfına ve meblağ-ı mezbûrun ekmeğe teslimi için veznedarlığa tezkere tastirine karardır.¹⁸¹

Fi 31 Mart sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Müdâfaa-i Hukuk Cem'iyeti Reisi Namına

¹⁸¹Cephede mücadele verenlerin geride bıraktıkları ihtiyaç sahibi ailelerine yapılan yardımlar gösterilmiştir.

37

Çiftahan'a gidecek erzak arabasına verilen iki yüz guruşun sarfına vezneden ihracı için veznedarlığa tezkere tastirine karar verildi.

Fi 1 Nisan sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Müdâfaa-i Milliye Reisi Namına

38

Efrad-ı Milli ihtiyacı için iki tob sicim, on iki aded mum, dört deste kibrit bedeli olan yüz altmış iki buçuk guruşun sarfına veznedarlığa tezkere tastirine karar verildi.

Fi 1 Nisan sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Müdâfaa-i Milliye Cem'iyeti Reisi Namına Hüseyin

39

Ankara'da Heyet-i Temsiliyeye

Pozantı ile mücahede-i kat'iyemiz ma'lûmdur. Bu babda Niğde Heyet-i Merkeziyesinden bir günâ emir ve himmete mazhar olamıyoruz. Civar mülhakatdanda muavenet göremiyoruz. Terk-i mevki mi edelim? Yoksa ne suretle hareket edelim? Emriniz dairesinde harekete müheyya olan cem'iyetimiz ve efradımızın bu babda tenvir edilmesiyle cevab i'tâ'sı Heyet-i İdare kararıyla müstedadır.¹⁸²

Fi 1 Nisan sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Müdâfaa-i Milliye Reisi Hüseyin

¹⁸²Ankara'da Büyük Millet Meclisi açılmadan önce faaliyetlerini sürdüren Temsil Heyeti'ne Ulukışla Kuvâ-yı Milliyesi tarafından gönderilen yazı oldukça ağır ifadeler içermektedir. Bu yazıda Niğde'deki Müdâfaa-i Milliye Merkez Cemiyeti ile istenilen düzeyde iletişim kurulamadığından, Pozantı'yı işgal eden Fransızlara karşı Ulukışla Kuvâ-yı Milliyesi tarafından yapılan direniş bilindiği halde çevre halkından bir yardım gelmediğinden yakınılmaktadır. Ulukışla Kuvâ-yı Milliyesi olarak mücadeleyi ve bulunduğumuz bölgeyi bırakıp gidelim mi diye sorularak yardım yapılmamasına sitem edilerek öfkeli bir uslûb kullanıldığı görülmektedir. Bu konuda kendilerinin aydınlatılması istenmektedir.

Beher Guruş	Beher Dirhem	Kiyye	
1810	200	14	Yağ Kır Hafız'dan
125	-	-	Yazı Kağıdı Halil Efendi'den
60	-	6	Tuz Bakkal Süleyman'dan
80	-	8	Soğan Ali Fakı'dan
2075	200	28	

Mikdarı ve kıymeti bâlâda gösterilen ve Kuvâ-yı Milliye efradı ihtiyacına sarf edilmek üzere mübâyaa edilen erzak vesaire esmânı olan ber-vech-i bâlâ iki bin yetmiş beş guruşun sarfına karardır.

Fi 2 Nisan sene 36

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Müdâfaa-i Milliye Reisi Namına Hüseyin

Çiftehan Karargah kumandanı Şevki imzasıyla 3 Nisan sene 36 sabahında alınan rapor işe yarar kuvvet sevkini havi olduğundan mikdar-ı kafi kuvvet ihracı için karyelere memur i'zâmına karar.¹⁸³

Fi 3 Nisan sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Müdâfaa-i Milliye Reisi Namına Hüseyin

¹⁸³ Çiftehan, Fransız müfrezesi tarafından kontrol altında tutulan stratejik olarak önemli bir yerdir. Bu bölge Ulukışla kazasının geleceği için önemlidir. Ulukışla'ya yapılacak bir işgal girişiminde Fransızların Çiftehan üzerinden harekete geçmeleri ve Çiftehan'dan asker ve ikmal sevkiyatı yapmaları muhtemeldir. Bölgede görevli komutanın edindiği istihbarat sonrasında merkeze bir rapor yazarak takviye askeri kuvvet istemesi üzerine köylerden kuvvet toplanılması için memurların köylere gönderilmesine karar verilmiştir.

Beher Dirhem	Kiyye	Beher Guruş	Mübâyaa Edilen Kimse ve Erzak Enva'i
-	9	315	Kadı Efendi Ağa Peynir
-	50	400	Kır Memiş'in Memiş'den Soğan
200	-	50	Yarım kiyye şeker Süleyman'dan
-	-	50	Sigara Bölük Kumandanlarına
-	3	320	Basdırma
200	62	1135	

Mikdar ve esmânı bâlâda müfredatıyla gösterilen erzakın Kuvâ-yı Milliye efradı ihtiyacına mübâyaa edilmek esmânı olan ber-vech-i bâlâ bin yüz otuz beş guruşun sarfına vezne-yi umûmiyeye tezkere tastirine karardır.

Fi 3 Nisan sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Müdâfaa-i Milliye Reisi Namına Hüseyin

Beher Guruş

300

43

Bölük Kumandanı kasabadan Molla Mustafa mahdumu Hüseyin Ağa'nın cepheye hareketi esnasında masarif-i zarûriyyesi için kendisine ber-vech-i bâlâ üç yüz guruşun i'tâ'sına karardır.

Fi 3 Nisan sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Müdâfaa-i Milliye Reisi Namına Hüseyin

44

Cebhane

Sandık

Aded

5

Yalnız beş sandıktır.

Koçak Boğazı'nda bulunan Kuvâ-yı Milliye'ye mukteza ber-vech-i bâlâ beş sandık cebhane ve 126. Alay deposundan alındığına dair mazbatadır.

Fi 3 Nisan sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Reis-i sâî Hüseyin

45

Evvelce Beyağıl'dan gelmiş olan otuz beş liraya makbuz kat' edilmiştir. Bakaya olan yirmi iki liraya makbuz kat'i ve kör Osmanlı'dan vürud eden altı buçuk liranın dahi ahzıyla makbuz kat'ına karar vermekle veznedarlığa tezkere tastirine

Fi 5 Nisan sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ Reis-i sâî Hüseyin

46

Sandık

Aded

6 Yalnız altı sandıktır.

Milli efrad ihtiyacı için ber-vech-i bâlâ yalnız altı sandık cebhane 126.Alay 1.Bölük deposundan alındığı mübeyyin mazbatadır.

Fi 6 Nisan sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Müdâfaa-i Milliye Reisi Namına Hüseyin

47

Cem'iyet a'zâ ihtiyacına eşedd lüzûm bulunduğundan a'zâ yedeği(?) fi 23 Eylül sene 35 tarihli intihabnamede ekseriyete ihraz eden Kadızade Halil Efendi'nin de a'zâ-yı muavene olarak devamıyla kendisine tebligat îfâsına karar kılındı.¹⁸⁴

Fi 6 Nisan sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Müdâfaa-i Milliye Reisi Hüseyin

48

Pozantı cephesinde fedakârlıkları görülen ve başbuğlukdan bildirilen pusulada esamileri muharrer efrad-ı milliyeye beş yüz guruş mükâfat takdirine i'tâ'sına karar kılındı.¹⁸⁵

Fi 6 Nisan sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Müdâfaa-i Milliye Reisi Hüseyin

---

¹⁸⁴ Ulukışla işgale uğramayan bir kaza olduğu için burada oluşturulan Müdâfaa-i Hukuk-ı Milliye Cemiyet içinde herkes görev almak isteyebilir. Görev alan üyelerden bazıları zaman içerisinde görevlerinden ayrılmak isteyebilirler. Seçilen üyelerin dışında yedek üyelerinde belirlendiği görülmektedir. Cemiyet kararlarını oy çokluğuna göre almaktadır. Bu yüzden üye sayısının belli bir sayının altına düşmemesi gerekmektedir. Üye sayısındaki eksiklik en son seçimde asil üyelerden sonra en fazla oyu alan kişinin göreve getirilmesi şeklinde giderilmeye çalışılmıştır.

¹⁸⁵ Ulukışla Kuvâ-yı Milliyesi cephede başarı gösterenlere nakdi para ödülü verilmesini sağlayarak halkın Kuvâ-yı Milliye'ye katılması için teşvik edici bir girişimde bulunmuştur. Aynı zamanda bu uygulama ile mücadeleye katılan kişilerin moral motivasyonlarının artırılması amaçlanmıştır.

48

İhtiyaca ve lüzûmuna binâen cem’iyyet a’zâ-yı muaveneliğine kasabadan Hacı Hatib Mehmed Efendi ile Gökşan Ağa’nın ta’yîn edildiğinden teblîğ-i keyfiyet olunmasına dair karardır.¹⁸⁶

Fi 7 Nisan sene 336

A’zâ A’zâ A’zâ A’zâ Müdâfaa-i Milliye Reisi Hüseyin

49

Beher Guruş	Kiyye	Mübâyaa Edilen Erzak Esâmîsi
344	Yüz kırk dört	Mehmed Çavuş’un aile ekmek
120	16	Soğan: Borlu Mustafa Efendi’den
100		Başbuğun mesarif-i zarûriyyesi
105		Çet(n)e(?) Çoban İbrahim Bekçi’nin İbrahim’e odun bedeli
1100		Tütün ve sigara kağıdı ve sigara bedeli
150		Peynir Hacı Hakkı’dan
800		Bölük Kumandanı Seri Efendi’ye
2519		

Mübâyaa edilen erzak esmânı ve muhtacine verilen para mikdarı ber-vech-i bâlâ gösterilmiş olmağla vezneden sarfına karardır.

Fi 7 Nisan sene 336

A’zâ A’zâ A’zâ A’zâ A’zâ Müdâfaa-i Milliye Reisi Hüseyin

¹⁸⁶ Cemiyet bazı durumlarda üye ihtiyacını güvenilirliğinden emin olduğu kişilerden sağlama yoluna gitmiştir. Güvenirliğinden emin olunan kişiler direkt göreve tayin edilmiştir. Cemiyet böyle bir uygulama yaparak bir çeşit yürütme organı gibi davranmıştır.

Numro

50

(...)karyesinden mevrud iâne olan iki bin guruşun ahzıyla makbuz kat'ına dair veznedarlığa tezkere tastirine karar verildi.

Fi 7 Nisan sene 36

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Reis Hüseyin

51

Taryaz karyesinden mevrud otuz lira iânenin ahzıyla makbuz kat'i zımnında veznedarlığa tezkere tastirine karar verildi.

Fi 7 Nisan sene 36

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Reis Hüseyin

Numro

52

Beher Guruş	Sarf Edilen Mahal
720	Tütün
11450	Yirmi üç efrada verilen
12170	

Kasabadan Pozantı cephesine gönderilen Çayhanlı Hüseyin Çavuş, İnekçinin İbrahim, Küçük Ali, Kayserili Ali, Otomobilci Adil, Güneyli Hacı, Kahveci Ömer

“53”

Kulaklı'nın İbrahim, Hacı Ali'nin Osman Çavuş, Hüseyin Yasinoğlu Hasan, Koputçunun Hacı Kaçar Mahmud, Kumandan oğlanın Halil, Kölenin Durmuş, Adanalı İbrahim, Arab Turmuş Ali, Kadri Efendi'nin Mehmed, Şeyh Efendi'nin Paşa, Alişan'ın Halil İbrahim, Çayan Hasan, Küçük Mehmed'in Ahmed, Kabakçioğlu Ahmede Paşadan yüz on lira ve Alişan'ın Mustafa'ya da dört buçuk lira ki cem'an yüz on dört buçuk lira ile tütün bedeli olan yedi yüz yirmi guruşun vezneyi umûmiyeden sarfiyla veznedarlığa tezkere tastirine karar verildi.

Fi 8 Nisan sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Reis Hüseyin

Numro

53

Çağlayan'dan mevrud îâne akçesi olan bin iki yüz elli guruşun ahzıyla makbuz kat'i zımında veznedarlığa tezkere tastirine karar verildi.

Fi 8 Nisan sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Reis Hüseyin

Fi 9 Nisan sene 336

54

Para	Beher Guruş	
20	907	Sigara Duhan bedeli
	75	Tuza verilen
	13	Keza Tütün için
20	995	Yekün
	Yalnız dokuz yüz doksan beş guruşdur.	

Cephede Kuvâ-yı Milliye efradı için bâlâda muharrer duhan, sigara ve tuzun bedeli olan dokuz yüz doksan beş buçuk guruşun sarfına karar verildi.

Fi 9 Nisan sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ Reis Namına Hüseyin

Numro

55

Guruş	
400	Basdırmaya verilen
50	Sigara Kağıdı
50	Kibrid
500	

Cephede bulunan efrada anılan bâlâda muharrer erzak bedeli olan beş yüz guruşun vezne-i umûmiyeden sarfına karar verildi.

Fi 9 Nisan sene 36

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Reis Hüseyin

“25”

Numro

54

Fişenk Sandık

Aded

14000 10

Ulukışla’da bulunan 126. Alay 1.Bölük deposundan on sandıkda ber-vech-i bâlâ yalnız on dört bin aded fişengin ahz edildiğini mübeyyin mazbatadır.

Fi 20 Teşrîn-i evvel sene 35

A’zâ A’zâ A’zâ Reis-i sâni Reis

55

Heyet kararıyla elli aded eslihanın depodaki emanet eslihamızdan ahzı tezekkür kılındı.

Fi 20 Teşrîn-i evvel sene 35

İmza İmza İmza İmza İmza

Karar

56

4463 numro 25 Teşrîn-i sâni sene 35 tarihli fırka 11 kumandanlığının telgrafnamesi 25/26 126. Alay 1.Bölük den şifreden mahreç olarak alındı.

Meclis-i Mebusanın mahal-i ictimâ'nın ta'yîni husûsunda Sivas Heyet-i Temsiliyesince verilecek kararı aynen kabul ettiğimizi arz ve tasdik eyeriz.¹⁸⁷

Fi 26 Teşrîn-i sâni sene 35

İmza İmza İmza İmza

57

Fırka 11 Kumandanlığına

Çağlayan'a beş, İlhan'a beş ki on tüfenk tabur deposundan alınmıştır.

Fi 26 Teşrîn-i sâni sene 35

İmza İmza İmza İmza

58

Kılan'a otuz, Gökbez Karyesine beş, Basmakçı'ya beş, Kütay Karyesine beş ki, kırk beş tüfenk tabur deposundan alınmıştır.

Fi 27 Teşrîn-i sâni sene 35

İmza İmza İmza İmza

---

¹⁸⁷Ulukışla Kuvâ-yı Milliyesi, Heyet-i Temsiliye'nin almış olduğu kararları kabul edeceğini beyan ederek Temsil Heyeti'ne ve Milli Mücadele'ye tam destek verdiğini göstermektedir.

56

Kurâlardan mevrud on sekiz re's keçinin cephede imkan-ı mümkün(?) olmadığından satılması tensib görülmüş olduğundan bil müzayede yetmiş beş liraya fûruht edilmiş olduğundan teblîğ-i mezkurun ahzıyla makbuz kati zımında veznedarlığa tezkere tastirine karar verildi.

Fi 9 Nisan sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Reis Hüseyin

57

Fırka Kumandanlığının Fi 9/8 tarihli emirnamesi mucibince Anaşa Karyesine 14 aded silah verilerek kefâlet-i müteselsile ile mazbatalarının ahzına karar verildi.

Fi 9 Nisan sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Reis Hüseyin

Tüfenk	Fişenk
Aded	Aded
14	100

Taleb vuku'nda derhal îade edilmek üzere ve zayinde kefâlet-i müteselsile tazmîn etmek üzere ber-vech-i bâlâ (boş bırakılmış) aded tüfenk (boş bırakılmış) aded fişenk Ulukışla Müdâfaa-i Milliye Cem'iyetinden alınmıştır.

Fi 9 Nisan sene 336

Anaşa

Beher Guruş	
1291	Efrad ihtiyacı için çarıklık gön bedeli
200	Abdi Paşa'nın Küçük Ağa'ya
1491	Yekün

Erfradı ihtiyaca sarf edilerek mikdarı ve esbâb-ı sarfı bâlâya yazılan bin dört yüz doksan bir guruşun sarfına veznedarlığa tezkere tastirine karardır.

Fi 10 Nisan sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Müdâfaa-i Milliye Reisi Vekilli
Hüseyin

Beher Guruş	
400	Hacı Ali'nin Mehmed
22	Paşa Mehmed ve rüfekasına tütün ve sigara kağıdı
7.20	Hastaneye yarım kiyye süd bedeli
429.20	Yekün

Efrad ihtiyacı için ber-vech-i bâlâ dört yüz yirmi dokuz buçuk guruşun vezne-i umûmiyeden sarfına karar verildi.

Fi 11 Nisan sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Reis Hüseyin

60

Beher Guruş	
500	Geylan efradının ihtiyacına mebni gön bedeli
500	Geylan Hacı Abdi'ye

Efradın ihtiyacına sarf edilerek sarfi bâlâya yazılarak yalnız bin guruşun sarfına karar verildi.

Fi 11 Nisan sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ

Müdâfaa-i Hukuk Cem'iyeti Reisi Namına Hüseyin

61

Beher Guruş	
300	Milli efraddan Taryazlı'nın gön bedeli
759	Milli efradın ihtiyacına tütün esmânı
2200	Başbuğ Vekili Hüseyin Ağa'ya İbrahim Efendi yediyle verilmiş efrada çarıklık gön bedeli
50	Sevk memuru İbrahim Efendi'nin köydeki sarfiyatı
3309	

Milli efrad ihtiyacı olarak miktarı ve esbâb-ı sarfi bâlâya yazılan üç bin üç yüz dokuz guruşun sarfına ve i'tâ'sı zımında veznedarlığa tezkere tastirine karar verildi.

Fi 12 Nisan sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ

Müdâfaa-i Hukuk Cem'iyeti Reisi Namına Hüseyin

62

Sandık

Aded

5 Yalnız beş adeddir

Kuvâ-yı Milliye efradı ihtiyacına mikdarı bâlâya yazılan yalnız beş aded sandık cephanenin 126. Alay deposundan alındığını mübeyyin mazbatadır.

Fi 12 Nisan sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Müdâfaa-i Milliye Reisi Vekili Hüseyin

63

Sandık Cephane

Aded

5 Yalnız beş adeddir.

Kuvâ-yı Milliye efradı ihtiyacına mikdarı bâlâya yazılan yalnız beş aded sandık cephanenin 126. Alay deposundan alındığını mübeyyin mazbatadır.

Fi 14 Nisan sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Müdâfaa-i Milliye Reisi Vekili Hüseyin

Beher Guruş	
140	Bir kiyye şeker
250	Mehmed Ali Çavuşla cepheye sevk edilen merkuma ihtiyacı zarurisi için
10	Hastaneye süd(?) esmânı
50	Cephede olan tüfenlerin tamiri için zeytinyağı esmânı
150	Cepheye gönderilen Sivaslı Ahmed'in ihtiyacı zarurisi için
25	Kilid parası
672	Efrad ihtiyacına tütün Tütün Sigara Tütün Aded Aded 190 4 10 Buradaki efrada Fi 15 Nisan sene 36
500	Cepheye gönderilen Delikanlı Osman'ın ihtiyacı zarurisi için kendisine
1797	
319	Araba kirası: Erzak naklinden sigara kağıdı
2116	

Esmânı miktarıyla müfredatı bâlâda gösterilen Kuvâ-yı Milliye efradı ihtiyacına lüzûm görülen erzak vesaireye âid ber-vech-i bâlâ iki bin yüz on altı guruşun sarfına ve mukteza mebâliğin vezneden ihracı için veznedarlığa tezkere tastirine karardır.

Fi 15 Nisan sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Müdâfaa-i Milliye Reisi Vekili Hüseyin

Beher Guruş	
450	On aded erzak nakline elzem(...) bedeli
170	Kibrit sigara kağıdı ve sicim bedeli efrad ihtiyacına
620	

Mikdarı ve müfredatı bâlâya yazılan efrad ihtiyacına mahsus malzeme bedelatına âid ber-vech-i bâlâ yalnız altı yüz yirmi guruşun sarfına ve vezneden ihracı için veznedarlığa tezkere tastirine karardır.

Fi 15 Nisan sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Müdâfaa-i Milliye Reisi Vekili

1 Nisan sene 36 tarihinde Müdâfaa-i Milliye ki'tâ'betli ki'tâ'sıyla istimal ve mezkûr tarihte işe mübâşeret eden kasabadan Abdurrahmanoğlu Ahmed Efendi'nin mahiye sekiz yüz guruş ücret-i şehriyye ile vazife-i mezkûrede istihdamına rızasına tevfikân karar verilip şehri ücüratının tesviyesi zımında veznedarlığa tezkere tastirine karargir olundu.

Fi 15 Nisan sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Müdâfaa-i Milliye Reisi Vekili

Sandık

Aded

20 Yalnız yirmi sandıktır

Kuvâ-yı Milliye ihtiyacına mikdarı bâlâya yazılan yalnız yirmi sandık cephanenin 126. Alay deposundan alındığını mübeyyin mazbatadır.

Fi 16 Nisan sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Müdâfaa-i Milliye Reisi Vekili

Beher Guruş	Erzak Esâmîsi	16 Nisan sene 36 tarihindeki sarfiyat
115,5	Sigara Başbuğ Ahmed Ağa oğluna	
200	Sigara Kağıdı	
270	Şeker esmâni iki kıyyenin	
50	Çay bedeli	
100	Peynir Kozum Ağa'dan	17 Nisan sene36 tarihindeki sarfiyat
990	Tütün	
170	Sigara Kağıdı	
1905,5	Bin dokuz yüz beş buçuk guruşdur	

Kuvâ-yı Milliye efradı ihtiyacına ber-vech-i bâlâ tarihleri yazılan eyyamda esmâni ve müfredatıyla gösterilen erzak sarfiyatına mukabil bedelatı olan bin dokuz yüz beş buçuk guruşun sarfına ve vezneden ihracına dair veznedarlığa tezkere tastirine karardır.

Fi 17 Nisan sene 36

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Müdâfaa-i Milliye Reisi Vekili

69

Kuvâ-yı Milliye efradı ihtiyacına kurâdan îâneten gelen iki yaşar bir tosun ve bir ineğin her ikisini otuz lira bedelle cihet-i askeri iaşesine fûruhta ve esmânı olan meblağın Kuvâ-yı Milliye veznesine idhaline karar

Fi 17 Nisan sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Müdâfaa-i Milliye Reisi Vekili

70

Beher Guruş	
500	Molla Ahmed Turmuş'dan mübâyaa edilen patates bedeli
140	Kör Hafız'dan mübâyaa edilen şeker bedeli
100	Halil Efendi'den mübâyaa edilen kağıd bedeli
100	Borlu Osman'dan mübâyaa edilen(...) bedeli
370 737	Tütün bedeli efrad ihtiyacına
50	Abdi Paşaoğlu Küçük Mehmed'e
1997	

Kuvâ-yı Milliye efradı ihtiyacına müfredatıyla bâlâya yazılan erzak vesaire esmânının ki bin dokuz yüz doksan yedi guruşun sarfına veznedarlığa tezkere tastirine karardır.

Fi 20 Nisan sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Reis Vekili Hüseyin

“58”

Beher Guruş	
700	Gön bedeli Osman Çavuş'dan
1371	Tütün ve sigara bedeli
185	Masarîfât-ı müteferika
2256	

71

Kuvâ-yı Milliye efradı ihtiyacına müfredatıyla mikdarı ve cinsi bâlâya yazılan erzak tütün vesaire bedeli olan ber-vech-i bâlâ yalnız iki bin iki yüz elli altı guruşun sarfına ve vezneden ihracı için veznedarlığa müzekkire tastirine karardır.

Fi 22 Nisan sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Reis Vekili Hüseyin

72

Mevsimin müsâadesizliğinden efradın iaşesi ihtiyacında salih olmayan elli dört kiyiye patatesin beher kıyyesinin sekizer guruşa fûruhta ve bedelatı olan dört yüz otuz iki guruşun vezneye idhaline dair karardır.

Fi 22 Nisan sene 36

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Reis Vekili Hüseyin

73

Efrad iaşesi için ahâliden alınıp mevsim itibariyle akile gayr-i salih görülen dört batman patatesin beher batmanın ellişer guruşdan fûruhtuna ve esmânı olan iki yüz guruşun vezneye idhaline karardır.

Fi 25 Nisan sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Cem'iyet Reisi Namına Hüseyin

74

Cephede ki efradın değışmesi için kasaba ve kurâdan üç yüz kişinin sevki husûsunda kurâya memurlar gönderilmesine karardır.

Fi 25 Nisan sene 36

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Cem'iyet Reisi Hüseyin

75

Beher Guruş	
200	Arabacı Borlu'ya
60	Kır Hafıza iki yağ hesab-ı bakayasından
1000	Yaver Şevki Efendi'ye
100	Emirber neferlerine tütün
1360	

Müfredatı bâlâya yazılan ihtiyacı askeri levâzımı esmânı olan bin üç yüz altmış guruşun sarfına ve vezneden ihracı için veznedarlığa tezkere tastirine karardır.

Fi 26 Nisan sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Cem'iyet Reisi Hüseyin

76

Sandık

Aded

5 Yalnız beş adedir

Kuvâ-yı Milliye efradı ihtiyacına ber-vech-i bâlâ yalnız beş sandık cephanenin 126.

Alay deposundan alındığı mübeyyin mazbata Alay-ı mezkûre takdim kılınır.

Fi 26 Nisan sene 36

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Müdâfaa-i Milliye Reisi Hüseyin

77

Beher Gurus	Erzak vesaire cinsi ve esâmîsi
100	Sabun beş kalıb
300,20	Tütün ve sigara
120	Basdırma
105,20	Sigara erkan için
400	Abdi Paşa'nın Küçük Ağa'ya
100	Efrad ihtiyacına gön bir tavil
12,20	Yoğurt
182	Hastanede hastagana ve emirber neferlere
1325,20	

Beher Guruş		
1325,20	Nakil Yekün	
700	Efrad İhtiyacına gön bedeli	27 Nisan sene 36
350	Geylanlı Hacı Ali'ye yemeni	
3941	Tütün Efrad için	28 Nisan sene 36
100	Güney Kör Ali Mucahidinden	fi 29 Nisan sene 36
100	Turmuş Ali	
150	Delikanlı Osman	
100	Arnavud Süleyman	
100	Kayserili Mehmedoğlu Ali	
100	Talası Mehmed	
250	Sigara Kağıdı ve kibrit efrad ihtiyacına	
200	Topuz'un Ahmed'e	
140	Şeker efrad ihtiyacına	
100	Ahmed Ağa yediyle gelen çay bedeli	
70	Şhirkışlalı Ahmed'e yetmiş guruş	
100	Köle'nin Turmuş	
100	Kazım Çavuş'a araba kirası	
50	Mehmed Ali'nin ailesine getirilmeyen oğluna	
7976,20		

77

Beher Guruş

7976,20 Nakil Yekün

Efrad için Çanakçı'ya sarfı lüzûm-u kat'isi hazır olan mikdarlarıyla esbâbı sarfı müfredatla gösterilen ber-vech-i bâlâ yedi bin dokuz yüz yetmiş altı guruş yirmi paranın sarfına karardır.

Fi 29 Nisan sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Cem'iyet Reisi Hüseyin

78

Kuvâ-yı Milliye efradı ihtiyacına mukaddema kurâdan celb edilüb akile gayri salih bir hale gelen elli kiyye patatesin beher kıyyesi yedişer guruşdan üç yüz elli guruşla kasabadan Rüstem Çavuşoğlu Cemal Efendi'ye ve on iki kiyye patatesin beher kıyyesi yedişer guruşdan seksen dört guruş mukabilinde kâtib Ahmed Efendi'ye fûruhtuna ve esmân-ı baligasının vezneye idhaline karardır.

Fi 29 Nisan sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Cem'iyet-i Milliye Reisi Hüseyin

79

66 numro ve 15 Nisan sene 36 tarihli kararla 1 Nisan sene 36 tarihinden itibaren beş yüz guruş ücret-i şehriyye ile cem'iyet ki'tâ'betinde istihdam edilen Ahmed Efendi'nin kesb-i istihkakı olan beş yüz guruşun i'tâ'sına ve sarfına dair veznedarlığa tezkere tastirine karar verildi.

Fi 30 Nisan sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Cem'iyet-i Milliye Reisi Hüseyin

80

Beher Guruş	
100	Sigara Kağıdı
500	Başbuğ Ahmed Ağa'yı Akköprüye götüren araba bedeli
400	Yaver Şevki Efendi'ye yemeni bedeli
350	Başbuğ Ahmed Ağa'ya yemeni
20	Akköprüden gelen hastaya yoğurt
400	Abbasinoğlu Hüseyin Çavuş
200	Abbasinoğlu Bekir
600	Habib Çavuş
100	Gön(...)
40	Sigara kağıdı kalem ve mürekkebe bedeli
2710	

Efrad ihtiyacına sarfi ve müfredatı gösterilmiş mebâliğin ki iki bin yedi yüz on guruşun sarfına ve mebâliğ-i mezkûrenin beray-ı sarf vezneden ihracı için veznedarlığa tezkere tastirine karardır.

Fi 2 Mayıs sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Cem'iyet-i Milliye Reisi Hüseyin

81

Kuvâ-yı Milliye îânesi için köylerden gelen iki siyah oğlağın kasabadan Molla Ahmedoğlu Mehmed'e üçer lira fiatla fûruhtuna ve esmânı olan altı liranın vezneye idhaline karardır.

Fi 2 Mayıs sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Cem'iyet-i Milliye Reisi Hüseyin

82

Beher Guruş	
350	Molla Ahmedoğlu Mehemed'e mücahidin ihtiyacı zarurisi için
15	Hastane için yoğurt
297.20	Sigara efrad için
320	Sigara kağıdı
140	Zeytin
90	Nakliyatta kullanılmak üzere bir urgan
35	Araba kirası olarak arabadan fazla Karaca'nın Ali'ye verilen
1247.20	

Efrad ihtiyacına mübâyaa edilen ber-vech-i bâlâ yedi kalem eşya bedelatı olan bin iki yüz kırk yedi buçuk guruşun sarfı tekerrür ettiğinden bera sarfına ve berây-ı sarf mebâliğ-i mezbûrenin vezneden ihracı için veznedarlığa tezkere tastirine karardır.

Fi 3 Mayıs sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Cem'iyet-i Milliye Reisi Hüseyin

Beher Guruş	
400	Sevk memuru İbrahim Efendi'ye verilen
195	Bir kiyeye şeker, çay ve bir arşın kaput bedeli
595	

Sevk memuru İbrahim Efendi'nin köylerde bulunduğu eyyama âid ücreti olan dört yüz ve efrad ihtiyacına gönderilen şeker vesaire bedeli olan yüz doksan beş guruş ki cem'an beş yüz doksan beş guruşun sarfına ve berây-ı sarf cem'iyete getirilmesi için veznedarlığa tezkere tastirine karardır.

Fi 4 Mayıs sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Cem'iyet-i Milliye Reisi Hüseyin

Beher Guruş	
350	Hüseyin Ağa'ya bir yemeni bedeli
35	Zarf ve yoğurt bedeli
200	Delikanlı Osman'a yemeni bedeli
84	Sigara bedeli cepheye gönderilen
700	Deli Hüseyin'den alınan gön bedeli
150	Sigara kağıdı bedeli
25	Kibrit bedeli
500	Mücahidinden Mehmed Ali Çavuş'a
500	Paşa Ağa'nın İbrahim Ağa'ya
2539	

84

Efrad ihtiyacına sarfi lâzım gelen ber-vech-i bâlâ müfredatla gösterilen iki bin beş yüz otuz dokuz guruşun sarfına ve beray-ı sarf cem’iyyete getirilmesi için veznedarlığa tezkere tastirine karardır.

Fi 6 Mayıs sene 336 Ruz-ı Hazır

A’zâ A’zâ A’zâ A’zâ A’zâ Cem’iyyet-i Milliye Reisi Hüseyin

85

Beher Guruş	
50	Sigara bedeli
600	Efrad ihtiyacına gön bedeli
30	Hastanede hastalara süd(?) bedeli
64	Efrad ihtiyacına sigara
744	

Müfredatıyla sarfi ve mikdarı bâlâya yazılan ber-vech-i bâlâ yedi yüz kırk dört guruşun sarfına ve berây-ı sarf cem’iyyete getirilmesi için veznedarlığa tezkere tastirine karardır.

Fi 8 Mayıs sene 36

A’zâ A’zâ A’zâ A’zâ A’zâ Cem’iyyet-i Milliye Reisi Hüseyin

Beher Guruş	
250	Mücahidinden Mülâzım Kemal Efendi'nin ayağına yemeni bedeli
210	Mücahidinden Cezairlioğlu Mustafa'nın ayağına yemeni bedeli
1000	Tabur Kumandanı Vekili Hüseyin Ağa'ya ihtiyac-ı zarurisi için
100	Elli tabaka yazı kağıdı esmâni cem'iyet kırtasiyesi
250	Kuvâ-yi Milliye erkânı için sigara bedeli
1815	

Kuvâ-yi Milliyye efradı ihtiyacına sarfı lüzûm takarrür eden ber-vech-i bâlâ bin sekiz yüz on beş guruşun merkez sarfına ve berây-ı sarf cem'iyete getirilmesi için veznedarlığa tezkere tastirine karardır.

Fi 9 Mayıs sene 36

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Müdâfaa-i Hukuk-ı Milliye Reisi Hüseyin

87

Mücahidinden olub cebhede ifâ-yı vazifeden Eminlik karyeli Molla Abdullah'ın ailesi ihtiyacına dört yüz ve sevk memuru İbrahim Efendi'nin masârif-i zarûriyesi olarak beş yüz ki cem'an dokuz yüz guruşun sarfına ve berây-ı sarf cem'iyete getirilmesi için veznedarlığa tezkere tastirine karardır.

Fi 10 Mayıs sene 36

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Cem'iyet-i Milliye Reisi Hüseyin

“63”

Neferan

Aded

10 Ulukışla

6 Geylan

4 Emirler

8 Taryaz

4 Gümüş

5 Tekneçukur

4 Tabaklı

Memur
Taryazlı
Ali Kahya

Neferan

Aded

9 Ali Hoca

5 Haklı

3 İlefkin

5 Koçak

7 Ömerli

7 Elmalı

3 Ceke

2 Kütay

3 Muradi

Memur
Koçaklı
Halil Ağa

Neferan

Aded

5 Gedelli

6 Eminlik

3 Basmakçı

3 İmrahor

3 Kürkçü

5 Hüsniye

Memur
Molla
Mustafa
Mahdumu
Hasan

Neferan

Aded

2 Çağlayan

4 Güney

5 Beyağıl

7 Porsuk

5 Hasangazi

3 İlhan

2 Çanakçı

2 Kozluca

88

Cebheden ihtiyaç lüzûm-u katına nümayan olan efrad için kurâ ve müfredatıyla aded ve efrad ve memurlar ber-vech-i bâlâ gösterilmekle bu mikdar ve efradın sûrat-i sevki takarrür etmiştir.

Fi 10 Mayıs sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Müdâfaa-i Hukuk Cem'iyeti Reisi Hüseyin

89

Kuvâ-yı Milliye efradı ihtiyacına iâneten Tabaklı karyesinden vürud eden dört aded (...) şimdilik akle salih olmadığından on lira müşterisi Mektubçu Ahmed Efendi'ye fûruhta ve esmânı olan mebâliğin vezneye idhaline karardır.

Fi 13 Mayıs sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Müdâfaa-i Hukuk Cem'iyet Reisi Hüseyin

90

Beher Guruş	
400	İhtiyacı için Tabur Kumandan Vekaletine gönderilen Kemal Efendi'ye
115	Efrad ihtiyacına sigara kağıdı ve kibrit bedeli
400	Arabacıya, cebheye giden arabacı Karaca'nın oğluna ücret
100	Mecruhinden Abdi Paşa'nın Küçük Ağa'ya ihtiyacı için
75	Cebheye gönderilen gaz yağı ve zeytin yağı esmânı
310	Efrad ve erkan ihtiyacına sigara ve tütün bedeli
1400	

Müfredatıyla efrad ihtiyacına suret-i sarfi bâlâda gösterilen bin dört yüz guruşun sarfına ve berây-ı sarf cem'iyete getirilmesi için veznedarlığa tezkere tastirine karar.

Fi 15 Mayıs sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Müdâfaa-i Hukuk Cem'iyeti Reisi Hüseyin

91

Amal ve hareket-ı milliye hilafına elinden geldiği kadar sedd koymak istediği anlaşılan ka'zâ jandarma kumandanı mülâzım Hamdi Efendi hakkında Hiyanet-i Vataniye Kanununun tatbiki için keyfiyetin Meclis-i Milli-i Ali Riyâsetine ve fırka 11 Kumandanlığına iş'ârına karardır.¹⁸⁸

Fi 15 Mayıs sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Müdâfaa-i Hukuk Cem'iyeti Reisi Hüseyin

92

Beher Guruş	
260	İki kiyye yağ bedeli
100	Masarif-i müteferrika kağıd ve zarf vesaire bedelâtı
360	

Müfredatıyla efrad ihtiyacına mübâyaa olunan ber-vech-i bâlâ eşya bedelâtı olan üç yüz altmış guruşun sarfına ve berây-ı sarf cem'iyete getirilmesi için veznedarlığa tezkere tastirine karardır.

Fi 15 Mayıs sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Müdâfaa-i Hukuk Cem'iyeti Reisi Hüseyin

93

Tesavi-i hali ile müştehir ka'zâ jandarma kumandanı Hamdi Efendi'nin ahvâl-i hainanesinin Büyük Millet Meclisi Riyâseti'ne arzına karar verildi.

Fi 16 Mayıs sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Müdâfaa-i Hukuk Cem'iyeti Reisi Hüseyin

¹⁸⁸Kuvâ-yı Milliye ve Milli Mücadele yanlısı olmayan Kaza Jandarma komutanı hakkında Hiyanet-i Vataniye Kanunu gereğince işlem yapılması istenmiştir. Ulukışla Kuvâ-yı Milliyesi, Milli Mücadele yanlısı olmayan görevlileri bölgelerinde barındırmak istemediği gibi haklarında yasal işlem yapılmasını isteyerek Milli Mücadeleye bağlı olduğunu göstermiştir.

Beher Guruş	
70	Efrad ihtiyacına tütün ve sigara bedeli
45	Cemiyetde(?) kullanılmak üzere kağıd bedeli
1400	Efrad ihtiyacına mübâyaa edilen yağ bedeli
~~255~~	
1515	
803	Efrad ihtiyacına mübâyaa edilen iki yüz altmış yedi guruş tütün bedeli
63	Yedi aded sigara bedeli
~~3896~~	
2381	

93

Kuvâ-yı Milliye efradı ihtiyacına cinsi ve esmâni gösterilen mebâliğin sarfi zaruri olduğundan ber-vech-i bâlâ üç iki bin üç yüz seksen bir ~~sekiz yüz doksan altı~~ guruşun sarfına ve berây-ı sarf cem'iyete getirilmesi için veznedarlığa tezkere tastirine karardır.

Fi 22 Mayıs sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Müdâfaa-i Hukuk Cem'iyeti Reisi Namına

94

Kuvâ-yı Milliye efradı ihtiyacına kurâdan îâne mebâliği olarak gelüb (...) olunan sekiz aded keçi derisinin iki yüz kırk guruşa fûruhtuna ve esmâni olan mebâliğin vezneye idhaline karardır.

Fi 22 Mayıs sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Müdâfaa-i Hukuk Cem'iyeti Reisi

Beher Guruş	
70	Efrad ihtiya
200	Efrad ihtiyacına sigara kağıdı
40	Soğan
140	Bir kiyye zeytin
600	Gön Mehmed Çavuş'dan
70	Tütün ve sigara Hacı Ali'ye
500	Mücahidinden Geylanlı Hacı Ali ihtiyacına kendisine
1560	
500	Ber mucib-i karar kâtibin Mayıs 36 maâşı
2200	Merkez ile cebhe arasında erzak nakline mübâyaa edilen kırk beş (...) havale esmânı
4260	

Efrad-ı millî ihtiyacına mübâyaası lâzım gelen ber-vech-i bâlâ müfredatı muharrer eşya vesaire esmânı olan dört bin iki yüz altmış guruşun sarfına ve berây-ı sarf cem'iyete getirilmesi için veznedarlığa tezkere tastirine karar verildi.

Fi 26 Mayıs sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Müdâfaa-i Hukuk Cem'iyeti Reisi Namına

96

Müdâfaa-i Hukuk Cem'iyeti Reisi müfti Mehmed Bahaddin Efendi'nin (boş bırakılmış) tarihli riyâsetnamesi kabul olunarak şimdiye kadar kendisi tarafından idâre edilmekte olan riyâsete reis-i sâni Hüseyin Efendi'nin intihab ve ta'yîn kılındığı karargir oldu.

Fi 30 Mayıs sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Müdâfaa-i Hukuk Cem'iyeti Reisi Vekili Hüseyin

97

(...) ve (...) için livadan ka'zâımıza tefrik edilen otuz bin guruşun Kuvâ-yı Milliye veznesinden sarfına ve mezkûr meblağ cem'iyete götürülmesi için veznedarlığa tezkere tastirine karar verildi.

Fi 31 Mayıs sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Müdâfaa-i Hukuk Cem'iyeti Reisi Hüseyin

98

Guruş	
500	Kuvâ-yı Milliye ve mücahidinden (...)oğlu Mehmed'in ihtiyacına
600	Cem'iyet Kâtibi Hacı İshak Efendi'ye iki aylık maâş zımında verilen
1100	

Mücahid ve Kuvâ-yı Milliye Cem'iyet kâtibinin ihtiyacına sarfi lâzım gelen bin yüz guruşun sarfına veznedarlığa tezkere tastirine karar verildi.

Fi 5 Haziran sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Müdâfaa-i Hukuk Cem'iyeti Reisi Hüseyin

Beher Guruş	
20	Hastanedeki hastagan ihtiyacına pamuk
20	Mecruhin için (...) bedeli
120	Cem'iyete kırtasiye bedelâtı
1250	Akköprü'de Ahmed Ağa'nın Halid Bey'den karzen aldığı para
360	Çayhanlı Şehid Hüseyin Çavuş'un ailesine iâne edilen iki gülün dahi bedeli
720	Hastanede Kuvâ-yı Milliye efradından mecruh efrad için yirmi dört arşın sargı bezi ve kefen
130	Hastanede Kuvâ-yı Milliye efradından mecruh efrad için beş arşın sargı bezi
2620	

Muhtelif ve müteferrik suretde müsademe başlayalından berü mecruh Kuvâ-yı Milliye efradı ihtiyacına sarf edilen ber-vech-i bâlâ iki bin altı yüz yirmi guruşun sarfı lâzım geldiğinden sarfına ve meblağ-ı mezbûrun berây-ı sarf cem'iyete getirilmesi için veznedarlığa tezkere tastirine karardır.

Fi 7 Haziran sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Müdâfaa-i Hukuk Cem'iyeti Reisi

100

Mahiye sekiz yüz guruşun ücret-i maktûa ile îfâ-yı kitâbet etmekde olan Kâtib Ahmed Efendi'ye meblağ-ı mezbûrun ay başı olmak üzere mübâyaalı i'tâ'sına ve sarfına dair veznedarlığa tezkere tastirine karardır.

Fi 1 Temmuz sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Müdâfaa-i Hukuk Cem'iyeti Reisi Hüseyin

101

Kâtib Ahmed Efendi'nin ücret-i şehriyyesi olan sekiz yüz guruşun ay başı olmak münasebetiyle müşârün-ileyhe i'tâ'sına ve berây-ı sarf veznedarlığa tezkere tastirine karardır.

Fi 31 Temmuz sene 336

A'zâ A'zâ A'zâ A'zâ Müdâfaa-i Hukuk Cem'iyeti Reisi

102

Beher Guruş	
300	Tedarik-i vesait-i nakliye komisyonu marifetiyle cihet-i askeriye mübâyaa edilen on bargirin burada iaşe ücreti
200	Kırtasiye bedeli
500	

Mikdarı ve esbâbı sarfı bâlâya yazılan beş yüz guruşun vezneden ihracı fûruhtuna dair karar olub veznedarlığa tezkere tastirine ilaveten tezekkür kılındı.

Fi 4 Ağustos sene 36

A'zâ A'zâ A'zâ Müdâfaa-i Hukuk Cem'iyeti Reisi

103

Ordunun ihtiyacına binâen ahâliden toplanılmakta olan çorba vesaire masârif-i nakliyesi Müdâfaa-i Hukuk veznesinden i'tâ' edilüb edilemeyeceğinin beyânına dair makam-ı kaimakimiden 19 Ağustos 36 tarihli ve 388 numrolu meblağ-ı mezbûreye karar: Masârif-i nakliyenin Müdâfaa-i Hukuk Cem'iyeti i'tâ'sının şimdilik mümkün olmadığı.

SONUÇ

30 Ekim 1918 tarihinde İtilaf devletleri ile Osmanlı Devleti arasında imzalanan Mondros Mütarekesi ile I.Dünya Savaşı'nın galipleri Türkiye'yi daha önceden kararlaştırdıkları şekilde kendi aralarında ayırdıkları nüfuz bölgelerine göre işgal etmeye başlamıştır. İşgaller karşısında mütareke hükümlerine göre eli kolu bağlı kalan Osmanlı padişahı ve Osmanlı hükümeti hiçbir tepki veremeyince Türk milleti işgallere kendi çabaları ile karşı koymaya çalışmıştır. Bu doğrultuda bölgesel direniş örgütleri kurulmuştur. Bölgesel bu direniş örgütleri Kuvâ-yı Milliye olarak adlandırılmıştır.

Çalışmamız, 1 Teşrin-i evvel 1335 (1 Ekim 1919) - 4 Ağustos 1336 (4 Ağustos 1920) tarihleri arasındaki Ulukışla'daki Kuvâ-yı Milliye teşkilatının aldığı kararları ve yaptığı faaliyetleri içermektedir.

Defterde alınan kararlar ve tutulan kayıtlar incelendiğinde Ulukışla halkının Kuvâ-yı Milliye yanlısı bir tavır takındığı kendi bölgesi işgale uğramamış olmasına karşın işgale uğrayan ve zor şartlar altında olan bölgeler için yardım faaliyetlerinde olduğu özellikle İzmir'in işgalinin buradaki halkı derinden etkilediği ve İzmir'de şehit olanlar için mevlit okutulduğu, işgalleri kınayan protesto telgrafları çekildiği görülmektedir. Ayrıca Güney Cephesinde önemli askeri faaliyetlerin yürütülmesine katkı sağlandığı, halkın gönüllü olarak silah altına girip cepheye koştuğu, bölgedeki Kuvâ-yı Milliye'nin sadece işgalcilerle değil aynı zamanda asayiş işleri ile uğraştıkları, askerî, idarî ve malî teşkilatlanmaya gittiği, Kuvâ-yı Milliye karşıtı olan devlet görevlilerinin ve sivil halktan kişilerin bölgeden uzaklaştırılması için girişimlerde bulunulduğu, geniş bir istihbarat ve ulaşım ağı kurulduğu, bölgede yardıma muhtaç olanlara yardım edildiği, eğitim işlerinin aksamaması için öğretmen talep edildiği, bir takım süreli yayımların tedarik edilmeye çalışıldığı, konferanslar düzenlenerek halkın bilinçlendirilmesi için çaba harcandığı, yapılan her türlü harcamanın kayıt altına alındığı göze çarpmaktadır.

Ulukışla Müdâfaa-i Hukuk-ı Milliye Cemiyeti ve Kuvâ-yı Milliyesi bölgenin askerî, idarî, kültürel, eğitim ve sosyo-ekonomik yapısı üzerinde etkili olmuştur. Faaliyetleri sadece cephe ile sınırlı kalmamış cephe gerisinde yürüttüğü faaliyetler ile Milli Mücadele içinde önemli bir yere sahip olduğu tespit edilmiştir.

KAYNAKÇA

Atatürk'ün Söylev ve Demeçleri I-III (Açıklamalı Dizin İle), C.III, Atatürk Araştırma Merkezi, Ankara, 2006.

Atatürk, Mustafa Kemal, *Nutuk (1919-1927)*, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Atatürk Araştırma Merkezi, Ankara, 1997.

Ağaoğlu, Samet, *Kuvayı Milliye Ruhu*, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul, 2011.

Akbıyık, Yaşar, *Milli Mücadele'de Güney Cephesi Maraş*, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Atatürk Araştırma Merkezi, Ankara, 1999.

Albayrak, Mustafa, *Milli Mücadele'de Batı Anadolu Kongreleri*, Atatürk Araştırma Merkezi, Ankara, 1998.

Askeri Tarih Belgeleri Dergisi, Genelkurmay Personel Başkanlığı, Askeri Tarih ve Stratejik Etüt (ATASE) Daire Başkanlığı Yayınları, Yıl:61, Sayı:128, Ankara, Ocak 2012.

Aydemir, Şevket Süreyya, *Tek Adam*, C.II, Remzi Kitabevi, İstanbul, 2011.

Babacan, Hasan, "İsparta Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti'nin Cephe Gerisi Faaliyetleri", *SDÜ Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, S.31, Nisan 2014. ss.45-51.

Belen, Fahri, *Türk Kurtuluş Savaşı*, Yeditepe Yayınevi, 1.Baskı, Ed. Nihal Metin, İstanbul, Kasım 2014.

Develioğlu, Ferit, *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat*, Aydın Kitabevi Yayınları, Ankara, 2003.

Dinamo, Hasan İzzettin, *Kutsal İsyân Milli Kurtuluş Savaşı'nın Gerçek Hikayesi*, Tekin Yayınevi, C.IV., Ankara, 1970.

Gencer, Ali İhsan ve Özel, Sabahattin, *Türk İnkılâp Tarihi*, Der Yayınları, İstanbul, 2005.

Gökbilgin, M.Tayyip, *Milli Mücadele Başlarken*, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul, 2011.

İslam, İbrahim, "Milli Mücadele'ye Mühâlif Bir Gazete: Ferda," *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12 (2009), ss.158-172.

Jaeschke, Gotthard, *Türk Kurtuluş Savaşı Kronolojisi*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 1970.

Jaeschke, Gotthard, *Kurtuluş Savaşı İle İlgili İngiliz Belgeleri*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Çev. Cemal Köprülü, Ankara, 1971.

Karal, Enver Ziya, *Atatürk'ten Düşünceler*, ODTÜ Yayıncılık, Ankara, 2011.

Karpat, Kemal H., *Kısa Türkiye Tarihi 1800-2012*, Timaş Yayınları, İstanbul, 2013.

Kuvâ-yi Milliye Komutanı Tekelioğlu Sinan Bey'in Günlüğü, Genelkurmay Başkanlığı, Askeri Tarih ve Stratejik Etüt (ATASE) Daire Başkanlığı Yayınları, Ankara, 2012.

Lewis, Bernard, *Modern Türkiye'nin Doğuşu*, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Tarih Kurumu Yayınları, Çev. Metin Kıratlı, Ankara, 2000.

Mango, Andrew, *Atatürk*, Remzi Kitabevi, 4.Basım, İstanbul, 2006.

Niğde'de Milli Mücadele, T.C. Niğde Valiliği, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Ed.Mehmet Öncel Koç, Niğde, 2009.

Özkaya, Yücel, "Kuva-yı Milliye", *Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi*, C.VIII, Sayı:24, Temmuz 1992, ss. 451-480

Özkaya, Yücel, "Milli Mücadelenin Başlangıcında Basın ve Mustafa Kemal Paşa'nın Basınla İlişkileri" *Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi*, C.I., Sayı: 3Ankara, Temmuz 1985, ss.871-911.

Sakallı, Bayram, *Millî Mücadele'nin Sosyal Tarihi*, İz Yayıncılık, İstanbul, 1997.

Sarihan, Zeki, *Kurtuluş Savaşı Günlüğü I-II*, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 1994.

Selek, Sabahattin, *Milli Mücadele*, C.I, Örgün Yayınları, İstanbul, 2002.

Sofuoğlu, Adnan, "Mondros Mütarekesi Sonrası Türkiye'nin İşgaline Karşı Milli Direniş: Kuvâ-yı Milliye (1918-1921)", *Türkler*, C.15, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara, 2002.

Sonyel, Salâhi R., *Türk Kurtuluş Savaşı ve Dış Politika I*, Türk Tarih Kurumu Basımevi, 3.Baskı, Ankara, 1995

Ülman, A.Halûk, *I.Dünya Savaşı'na Giden Yol ve Savaş*, İmge Kitabevi, 3.Baskı, Ankara, 2002.

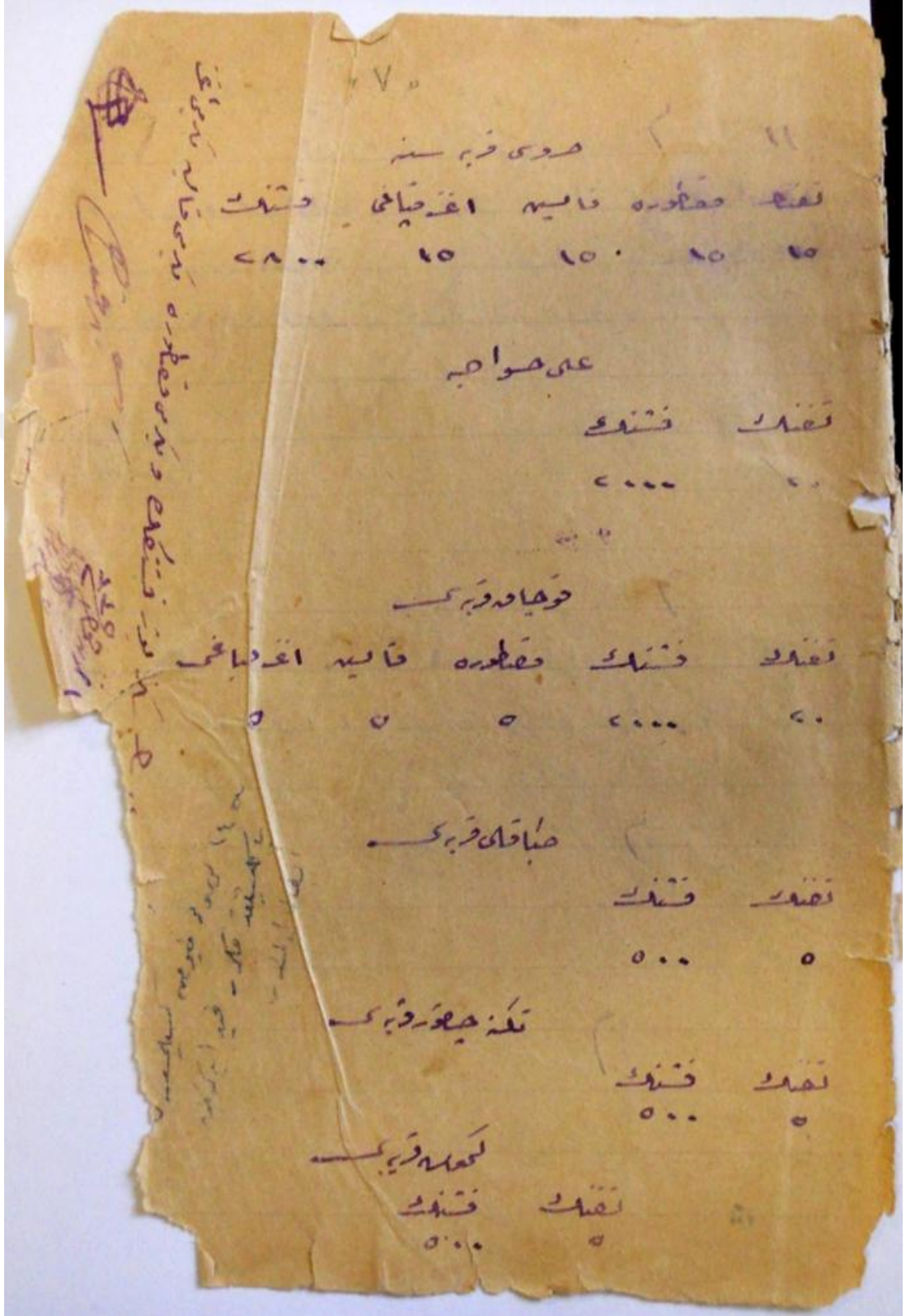
TBMM ZC, D.I, C.I, ss. 94-96.

Türk İstiklal Harbi IV, Güney Cephesi, Genelkurmay Başkanlığı Yayınları, Ankara, 1966.

Ünalp, Rezzan, "Kuvayımilliye, Türk İstiklal Harbi ve Bağımsızlık Önderi Olarak Mustafa Kemal(ATATÜRK)", *Askeri Tarih Araştırmaları Dergisi*, Yıl:9, Sayı:18, Genelkurmay Basımevi, Ankara, Ağustos 2011. ss.69-91.

Yorulmaz, Şerife, "Çukurova'da Kuva-yı Milliye Yapılanmasının Temel Özellikleri", *Ankara Üniversitesi Türk İnkılâp Tarihi Enstitüsü Atatürk Yolu Dergisi*, S.35-36, Mayıs-Kasım 2005. ss.345-373.

EK 1: Ulukışla Müdâfaa-i Hukuk-ı Milliye Cemiyeti Karar Defterinin 7-66. Varakları

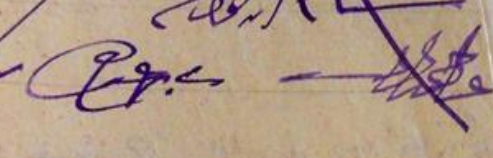

و تقاضای او قدری

۱۴
الایام علیه
طیبه ده یوسه

قبره ویرمه اولده تقاضای حیات لاری لوزمه عدد اولده
الایام علیه اقتضا ایستد رت بی عدد الهام تقاضای حیات و تقاضای
الایام علیه ده یوسه الذیقیه بیه ضبط دره

۱۴ لایحه

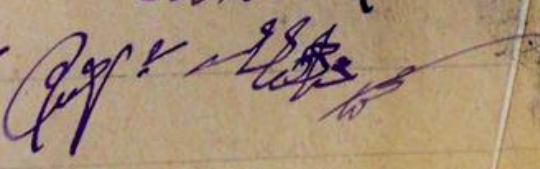

۱۴
وا

تقسیم اداره در جابجاء تحت او عبده کجای تحت بره اجتماع
مقداری اعزازه در مقداری و حقوقی رکتا معلولات اعزاز

۱۴ لایحه

قراقرم و دارکشی و قوهامه و بکره

۱۱ راجه

نقله و قنار و قاهره و قانیه

مالک نیکبند مالک ایلیک مالک لشکر مالک لشکر مالک لشکر

اول وقت قفا رز حسنه اراده روم فاله کدی سرد قلعه و ایچیه قنده
ولیه قاهره ولیه قانییه ولیه اند قنیه اسانته وطن و قوهامه و بکره
امامه انچه و هدر نقضای تقسیمه ایروان و حجی رکنه انچه ایروان
اداره مانا و سلطانا کیم الیغری ریه ایجو سندی کیم و کنت و قنیه
لقدیم قنیه | ریه و قنیه

قنیه ایروان

مولانا ایروان

عماد ایروان

هوک فیرک

قاری بودک
۱۱
مارغی
۱۱
۱۱

عدد	مقاطعه	تفصیلاتی	انقضای	تک
۱۵	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵

ردیف

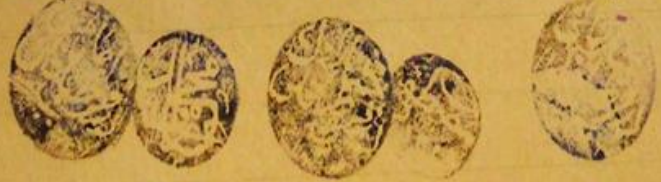
ندوین

عبدوقت
قند
عدد

ندوین تقدم
ندوین تقدم

تقدیر از اوله کفر به بدو بند به عدالت و توفیق
امان و طیب و فلاح و در راه دولت و در تقاضای ثمره امانت
و هم یونانی فاضل بودیم معائنات و در اول تقاضای ثمره
به این سوخته شده در دوره ای خاص

مکان
مکان
مکان
مکان
مکان
مکان

تقدیر
تقدیر

تقدیر
تقدیر

قصائد از بزرگان
قصائد از بزرگان
قصائد از بزرگان
قصائد از بزرگان
قصائد از بزرگان

ارزنده
ارزنده
ارزنده
ارزنده
ارزنده

« ۱۰ »

علی شریک

تقدیر عدد

تقدیر عدد

بالتکلیف عدد بالذکر الیه عدد

فصاحبه مرکز اداره تقدیر بر وجه بالذکر می عدد تقدیر
والکی به عدد با دور تقدیر امانت و طلب
و خودی رمال اعانه ایند و کور تقدیر تقدیر
اینه و حج بر کونا اقداجان لولمانه اداره تمام
و مستطاب تیم الدفتری به اینو سند تقدیر تقدیر

اعطای ملک ۱۱۱

تقدیر تقدیر

تقدیر تقدیر

اداره تقدیر

تقدیر تقدیر

عدد ١٤٠٠
صنفه ١

رأيت في رتبته عدد رأيت في رتبته

اول وقتها الاصل ١٤٦ ده لونه برصنه بياد رتبه

عدد الحامه ماووزر فتاك اقد ايريني ميه

مضاهي تنظيم وتقسيم قضا

بالحق

الاصل ١٤٦ اف و فاعلمه عدد ١٥

٥-

انبرده شهر اولاهه مسكانه ك ارفه احو ايرك

اورزه لها مده مولووي قات اوله قضا عن

بده مده ليد ترقيده و لعد القده مع عد ايريني

سبب ي ليد ترقيده مفضله عن ترقيده

اصلا ليد ترقيده مفضله عن ترقيده

۱۱ -

۱۱

کتاب اداره حکومتی صحیح است و جدید و بخوبی در دسترس آمده است و در تمام
انظار و مصلحت و فواید بسیار است و اعطای مجوز در

۱۴۰۰
۱۷۱ / ۱۴۰۰

مستاد محمد علی قزوینی

۱۷ -

۱۷

تقریرات و غیره که از اداره وزارت معارف و اوقاف و صنایع مستظرفه
مرفی و در مصلحت و فواید بسیار است و اعطای مجوز

۱۴۰۰
۱۷۱ / ۱۴۰۰

مستاد محمد علی قزوینی

۱۸

کتاب اداره و هیأت عمومی و غیره از جمله لوازم ضروری
بر طوبی یعنی ... مافذک ۱۴۰۰ غفله میباشد و این کتاب
جمعیت و غیره عمومی و غیره از در لایه ۱۴۰۰ است

مستاد محمد علی قزوینی

افند و مذکور فذاتته اجواته و صیبات و صیبات بدلولانم و صیبات
موت و حفظه سایر شیون لکنه فرار و ریدی .

۱۸۱ در جدول
و
و

فا

۱۸۱

ابود و در جدول سایر شیون مذکور اعاده ابدی و محافظت
موضوع قاصد اولیایه و لزوم حفظه اعراض از فتنه .
مذکور بمانند قاصد اولیایه در اثر سوره عبده و عجبیت
اعراض طبیعیه اولیایه زودتیه قوت مادی عالیه نه
افند و زنده دار هودیه فتنه و حفظه اینه و اولیایه شیون
بقیه بالهدیه فیما در کوفتانی حفظ و نفوی مانی فتنه افند برون
موضوع مؤلفیه اثری در سلسله جبرانیه فرار و ریدی .

و
و
و

۵۲
۴
تذکره
۴

۱۱
 هدف
 نصب اداره ماب عمیله
 ماب برعلی ناویرکته لیاقه نی ا
 نصب اداره اعصابه تون اعتبار
 ۱۱۰۰
 ۱۱۰۰
 ۱۱۰۰

۹

۱۲
 نصب اداره ماب عمیله
 اعصابه تون اعتبار
 و کون اعتبار
 ۱۱۰۰
 ۱۱۰۰
 ۱۱۰۰

۹

۴۶

قاری صلواتی تونز یاج ایدریمده اسمک و خیزات حیدیه نه قریار کت
کصبات ادا-ه جم کیده تهم ایدریمده اسمک ایدریمده
و نیری کصبات مذکوره و نایه بوغلقده مصلحه بر
قلم رفیع یه تنظیم و طرزیه سناری تذکره

۱۸۱۸
سید محمد علی

۲

۴۵

انسانی محیه و اسلامیه اولون کیم کیم کیم صلوات عجمیه بعد اولون
یوقا رس جامع رفیه و ریه کیم کیم کیم کیم کیم کیم کیم
اعلان و اعلام و رفیه اولون کیم کیم کیم کیم کیم کیم
اتامنده تالیفیه نیه افند و خفقانه قار و نیه

۱۸۱۸
سید محمد علی

۹

در اندر درک

۲۶

هر اینه
از انوار مفاخره عبیدی ایچ جاوه فانه اقتدی و حکم بلکنا
عبیدی توفیق اقتدی و حقیق و اصل اولوب اولما اولدی
بیه و تقاربه ندهنی و عقیده نمان وی
البر لادم قید و وقولله تقوی ایچیه صیقل
تذکره نظمیه فیه دریلدی ۲۹

~~صیقل~~ ~~صیقل~~ ~~صیقل~~

۲۷

سقفه قفا فاقم و قاضیه قفانه ایچیه تباب
زوانه بقیه و تر ایچ اغامده سیه و کزیه عوفه

فیه دریلدی ۲۹
~~صیقل~~ ~~صیقل~~ ~~صیقل~~

۲۸

قفان مکتبه لادم معلوم و قارونک مور ایچ معلوم
تر ایچ بقین و اغامده لادم سیه و کزیه

عوضی تذکره قفانه ۲۹
~~صیقل~~ ~~صیقل~~ ~~صیقل~~

قبه نصیبی بیدریغی محمد اغا
 کوچه خلیف سلیمان افغان
 کوکله اغا
 دعوی و کلبه عثمان افغان
 حق اغا زاده کوچه کوچه افغان

قبه نصیبک بر دست بزرگ لا یقید ایفای وظیفه ارج مدخره
 و حاصله قبه تک اکتب بوقعت من مالیه اسبی
 محمد ، محمد ، سلیمان ، کوکله ، عثمان ، محمد افغان
 طرز خ تأیید اداره کی و تعلیمات رسوله و نیفای ساره نه
 همه خافه و احاطه اند ایفای من اعنا اولمنه و صفای
 نصیب اداره نهک بیفایته بوقعت ایفای اکتب و برکنه
 و حاصله کوچه اجماع ایده هکله و ربان و کلبه
 ایده بر زلف انتخابه کلبه ایده سکت اولمنه
 و قبه نه معان کلبه ایاری ابراهیم افغان اعان کلبه هکله
 مفعول لازم بولمیزی از دسته نیفایته قرار و بریده

محمد اغا زاده کوچه کوچه افغان
 محمد اغا زاده کوچه کوچه افغان
 محمد اغا زاده کوچه کوچه افغان
 محمد اغا زاده کوچه کوچه افغان

بار اوله

(با شغلنه)

۵۰

۱ - بلوگره مخمبه ضد قاج صلاح توزیع اولمخند

۲ - بلوگره رجا قاج عدد اکبره صفتیه اصیاج دارد

۳ - بلوگره آجای پیران قاج عدد اکبر اولدقی فرجه
کندری طرفه تارک اولمخند

و تخمیه ایدر بند

۴ - بو صلاح دره قبه و کوبور قاج صلاح دارد
بدک قومانده انزیره سوال دانقاری

۵ - بلوگره عدد تک کورمه ، لاری حباری اولام

مقدار جسم صحت اولاندر بند تقدیقیه بو نزل

هائنه بلوگره قاج کبیه عبات اولدقیق

و بلوگره یاره سید صلاح الحمد قدرته اولاندر بند

تقدیقیه بی قدره کبیه ان زحیمی صورتیه

قبه و قراره در سوز کتی تقدیقیه بو نزل

مقداری صفه مقداری هائنه کوبور اولدقیق

بلوک هائنه انزیره لالاستاره بر قطه محمد

لینه نه رعیت اریان صفت تقدیق

ما سوغت بیفته و نایب بابیه اهدونه انده جواب
اخذت نه زار در لیبی .

~~صفا~~
~~صفا~~

~~صفا~~

نارسی

تفاهت اداره کیه و قه صبغیه ایلیر زانه قه شانه ک
قورده مقدار ماتی اوزارک نایب اعباد کیمه دور
کز لری قه نه قه - اوباسه کاره کی بوز لقدک
منی و مجار ایلد در سینه کلونه نایب و لیفتک
کلونه مجده کوه اطلوعه علمه و ایلدغه منقأ

زار در لیبی ایلد ~~صفا~~ ~~صفا~~ ~~صفا~~

تفاهت نارسیه ایلد

۹

عدد
٦٥
نقده

اسمي رقة محفوظ من السمكة له ازار احمية السمكة له قطع
المانه ماووزر تقطه في حوت سلكه وسمكه
وطب وقوع اعلاه انجه اوزره ليهم الدم
١٨ رية صمغ كانه اولوقته صمغ ص

٥١

صمغ كانه صمغ صمغ صمغ صمغ صمغ صمغ صمغ صمغ صمغ صمغ
اعصه وار درليه ١٨ رية صمغ

صمغ صمغ صمغ صمغ صمغ صمغ صمغ صمغ صمغ صمغ

٥١

رته لوي ماووزر تقطه في حوت سلكه وسمكه ١٨

د ۲۶۰

۱ | کتبه امیر طایفه - سارنگ

۲ | کتبه تاجیک طایفه - اجتماعه تاجیکان

۳ | عوالمی جید، البانان، کور و تاجیکان

۴ | قوه مبارک، مباحی، قزو، طبرستان، خراسان، خراسان

۵ | عوالمی، طایفه، تاجیکان، تاجیکان
مکتوبه تاجیکان

۶ | عوالمی، تاجیکان، تاجیکان، تاجیکان

۷ | تاجیکان، تاجیکان، تاجیکان، تاجیکان

۸ | تاجیکان، تاجیکان، تاجیکان، تاجیکان

۹ | تاجیکان، تاجیکان، تاجیکان، تاجیکان

قوام عذیب و سهراب، تاجیکان، تاجیکان، تاجیکان

با این - تعلقات درجه اوله اشترکونه الزم
 تعلقات دایره و حلقه درجه اوله اشترکونه

[Handwritten signatures and scribbles]

	تقسیم	تقسیم
	عدد	عدد
عنه و غیره	۱۰۰۰	۱۰
تلفه حقوقه	۱۰۰۰	۱۰
طباقه	۸۰۰	۸
طایفه	۵۰۰	۵
تکلیف	۵۰۰۰	۵۰

۵۴

اولیقه قضا سند و بینه او ای عدد ماورای تقاضی و بیله ای ای یوز عدد قضا
 و نه حقوق و بینه او ای عدد تقاضی و بیله عدد قضا و طباقه و بینه
 از عدد تقاضی و از یوز عدد قضا و طایفه و بینه ده بینه عدد
 تقاضی و ای بیله قضا اعطای طباقه و بینه بیله او ای
 او ای حقوق و بینه ده او ای ایله ایله و ایله

[Handwritten signatures and scribbles]

«۲۶»

ایراند	۵	۵۰۰
الرايو	۱۵	۱۵۰۰
کرهلو	۵	۵۰۰
رادى	$\frac{۱۰}{۴۵}$	$\frac{۲۰۰۰}{۴۵۰۰}$

مدكور لوبره اونوز به اسم ... قنده اعجاز قاردر لستد -

۹۹ زنده ۲۵

عدد ۵۰۰۰

الدر ۲۶ ده یوسف سید قنده الفقهی میر ابو
صیبه تنگ و فنیق قنده ۹۹ زنده ۲۵

۹۹ زنده ۲۵

۳۱-
۳۰

باستوع احمد لقا بیبه و موقت علم و فخره النامه اوجیه فنمای
الدعوتی به اشو مصطفی اعصم قف | ا. ز. ۱۰

[Handwritten signature and scribbles]

۳۱-
۳۰

صیغه فیرنه ۵ هجریه ۱۰ بویوضه ۱۵ بالایغیه ۵ ابتله
۱۰ قمانای ۱ توزلیجه ۱ کورکیجه ۱ ابراره ۱ جناحیه
۱ کوی ۱ لیقلنه ۱ عرلیه ۵ صیبه اداره اربینه لقا
ساری قشبلده ۷ درجه ۹۵ عدد اسک و لوزر قشقلک
توزلیج واعصم قف | ا. ز. ۱۰

[Handwritten signature and scribbles]

ساری استانه ادره به اسک مرصه بود ارباعصم قف | ا. ز. ۱۰

۲۸

اره

قرق « اینده و صید ز بر دست اوله نغواضه

تعلیمه که قوامی بود ایام سیفاره ارساله اتمام
١٧٥٠ عفت و سزای صفت خا و دریدی

صفا
صفا

تعلیم قوامی و قوام

صفا در استخوان نازک و سوزنی و خا صفا
و صفا مارش لیسکه و صفا که در لو اصاب
صفا در صفا نازک و صفا که اوله الامایم نفوی
بی صفا که صفا صفا در صفا صفا
صفا اوله صفا ١٩٠٠ قوامی در صفا صفا

صفا در استخوانی صفا صفا بر صفا
صفا صفا اوله صفا صفا صفا صفا

صفا
صفا

لیفله زارعه هی ایجنه برده زیر فراغی از اولمه

۱ - لیفله ازادی اوله کونج بر سادو ایله ایفان و طیفه
ایجه هقدرد . بوئر بلوک اولرینه انقاسم ایجه هقدرد

۲ - هیئت عتدیه الکی و ایسک ایییریه نه ارزاقه خواهی
بی هقیقه کونج بر هقدرد .

۳ - نقدا و لازم اولانه ارزاقه اهل تدارک و عزت
ایسک اوله هقدرد .

۴ - لازم ساره سلم و لیفله مزانداز بی طای برافعه
اولر قضا تقدره بر عتد ایفان اوله هقدرد .

۵ - ذای بحقه ایلیس کسبلک هقیب ارشادیه سوره ایسک
بیله ایبلدغ اوله هقدرد .

ایسک اوله هقدرد
ایسک اوله هقدرد
ایسک اوله هقدرد

سبع مائة بعد ربان

بوصاح افه وده رضابط فماتان الن فزان فذبل
 زخم اولوقله مدكلى و اسابونى نى قله اينه اوزره
 ار الدقده اصلا تلمند . ناطر فیه عید زخم با نیت
 صله ۱۱ فاندن حله ناریخ فزانم برتفا فته ایسه
 شوبره . [اولوقله که موقه کده واصل اوله بیلدینیه
 و اواره یر طوته نیزی اواره قنده بر قوت کوره
 بیلدینیه ایضا بیلدینیه ایضا نه مده فی قولونزل]
 اشرت فاقده بوزان خط نى قله اولمار قده اصلا تلمند
 اولوقله لده الحام وده قنده بر قوت کیز دکر ن
 و فیه بی استقاله نسبت ایند کورن فده صله و کورن
 و بورا نیکه نه بویاج آرجفی و ضعیفه صورت قطعه و ایوه

عبد افشاری علیه و استنداره ایند ۱۱ فاندن حله

اولوقله مدد فیه

محمد بن ابی عبد الله

بیلدینیه ایضا
بیلدینیه ایضا
بیلدینیه ایضا

لا ۲۰

۶۷

الا ۱۶۱

عدد	عدد
۱۵۰۰۰	عدد
ماله اوده به به عدد قتل	

الا ۱۶۱ فانه انما ده لوی مولدغه اوده به به عدد ماووز قتلدی
 الدیزی به اسجو صبه تقلم و تقدم صفا مانده صفا

عبدالله بن عثمان دافعه لوی
 محمد بن عثمان

	تقدیر عدد	تقدیر عدد	۶۸
تقدیر بودت مقداره	۱۶	۱۶۰۰	
علی بودت مقداره	۱۴۰	۱۵۰۰۰	
	۱۵۶	۱۶۶۰۰	

تقدیر بودت مقداره او را تقدیر بودت مقداره
تقدیر بودت مقداره او را تقدیر بودت مقداره

افزون بر او بودت
۱۴

[Handwritten signature]

۶۹
تقدیر بودت مقداره او را تقدیر بودت مقداره
تقدیر بودت مقداره او را تقدیر بودت مقداره
تقدیر بودت مقداره او را تقدیر بودت مقداره

۲۵
۱۴۱
تقدیر بودت مقداره
۱۴۱

کسب علی بوجه زیر قرار اتخاذ نمید.

۱ - شروع ، مقبول بر مفسدات گونز مکنزیه

اول وقتله ده اقامت ایدیه اهالی و مأور به

عائله ی لبقه محل و مملکت کتیه هبید.

۲ - شروع ، مقبول مددنی کسبیه بر وینیه

ایله مقید اولانلر متنازه.

۳ - خلاف مفسدات محل افزه کیدنر بولورده هوریه هبید.

۴ - بولورده هوریه میده عائله روسای بولاجرت

ایجنه نفوس باشه بیدمیر لرا جزای لقمه

ایله بخزیه و کتدرک تشدی حوقه هبید.

۵ - استو قرارک ابرانه عموم قوای علیه ازاره مأورده

امام بولورده
مستاد
مستاد

فقیه
مستاد

۷۱

فان مقده من عفتها نقل اليه بايديه اوصيه
عنه اعصمك تشيب وماله شين ماخ قولا

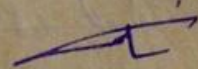
١٥ مارچ ١٩٥٥

۷۰

مق اقدار في ربه غريبه ومودته مجهول بلوخر من رفته
سول حماد بعدك هنيه اراهه دوام وندارانه
ازال انما از رندا بليغه زار دراه

١٥ مارچ ١٩٥٥

۱ - قوامی بر اینچه بیوز اسکردها ایسانی علمه و جا ایدرز .

مطرد

۲ - زانراک بقه خانه اندرک ارشدک اراچه

بونج خانی یقینه مدسه دیکری

۳ - اسکرده خانه قوامی زانراک صفا لکمی سید

فقد بقول اولیوم ؛ علمای سبدر کلام

ادراکه مقدار خانه قوامی مدیه کوند و کلام

قوامی از اسکرده اولیوم در اولیوم و کلام

دین نقای حکم قوم مسوی بی نقوی

لعمریه قوامی علی باش فرجه واقف

سوی صفا لکمی بر کلام قوامی و حکم

بیرا که رینه وضع ایدرک اینچه این طوب

ایسانی علمه اندر ۱۵ کالونیه

مدافعه ایروانی

مطرد

بکده الیوز الف عدد ماوراء تقفای بکم الذقی
بیه ابو صفا بکم و تقفای

۱۵
ماوراء
صفا

۱۶ ماوراء صفا بکم ذریعہ رکنار

زاد غنہ / بکده صفا بکم ذریعہ رکنار
زه مک بواردہ بکده بکده وید از خانہ بی
صہ صورتہ نامہ ایوب بکده سنولہ تجویبہ کوی خانہ
اوزہ زه مک ادلاوقی مواصلت و تقفای
توقف ایوب بکده کوان عدلی طرفہ انبانی جابانہ

۱۵
صفا

۷۶

اولوقده زاز مفره کوندرک حله اکلوقده
هیفا لمانه نأف اسیکری و نذافه اکلوقده
مذکور مفره نه هیفا لمانه اکیجه لدرالحاجه لورده
سوازی اغزانی اکیجه کتفه مملای روسانه

اسقاری نذر قف | ۱۵

~~صفا لمانه~~

۷۷

کلا نذر بدی ابر کرده ۱۰ ادره طایزده
یکری لور حوضده ادره باغلیده ادره کونی رده

کلا نذر بدی سلح ادره سلافت ابر کرده ادره سلح
طایزده بدی سلح ادره سلافت لور حوضده ادره سلح
ادره سلافت باغلیده ادره سلح کونی رده
سلح ازارک ۱۶ ماکر حوضده ۲۰ عت درده
صد اولوقده مملای حوت قطعه سلح
اولوقده مملای حوت ۲۰ ادره مملای حوت

هو مقبله مذکور قریب سیکه قرار دوده

۱۰ ما یورک

۱۰

۷۸

الای ۱۰ ده یورک اده سز هندوه قند الیق
به اشو مقبله ز تقم و تقسیم قوف

۱۰ ما یورک

۱۰

۱۷ - ۱۰ - ۱۰ ذریه الای ۱۰ اولاده اردو یورک مقبله
بینه خالکس

X

لا اله الا انت سبحانك انى كنت
من عبدي وانا ذليل
يا ذا الجلال والإكرام

۱۶

[Handwritten signatures and scribbles]

ارحمتك بقدر ما رحمتني
واقدرت علي ما قدرتك

۱۷

[Handwritten signatures and scribbles]

رابطه بین یونانی اولوقو منقش ک ۱۰ مواضع تقسیم

و موضع قضا تا انزل نسبت اولوقو

مع ۱۰ بود بلوک قضا تا انزل لدا لحام مذکور قرار

عند تب ایچ هکده حال هکده بقیه اولوقو موضع

قضا تا انزل بود لفظی قضا ایچ ماکو قضا لدا اولوقو

ایچ هکده مخالف حقایق بود لفظی قضا

حب و تحیم اولوقو هکده

~~ایچ هکده~~
~~ایچ هکده~~

کایه سر کایه ۸۷

کوتی و بریده ایچ سندی قضا قضا اولوقو بر سندی

موقت ایچ مفاوید - (۱۷)

~~ایچ هکده~~
~~ایچ هکده~~

عیون - ۶۵۵
 ۸۲ مرفوعه
 ۱۰۶ در در ۱۹ کاتبه صلیح و اندرند فرض علیهم / عتد
 تنقید بویکنی اجنب و متخلبه علیهم در جا ایدم اقع
 ۱۹ کاتبه صلیح
 خستای

۸۴
 نقد آباء صاحبین اوت تدبره معاف از کوه اوزره
 کاتبه صلیح طرفه بر این کیده ارا بر بساطت
 بیکم فد - ارج المیوه ۷۰۰ ۱۰۰۰ یقه دست
 المیوه نسیطدن انزه صید مویض هادی وریاره
 عیون ابرافه صید - ۱۹
 عیون

قبضت اداره کس

قبضت اداره رئیس احمد قف زام بعقب افقا
تجمع الیه زام ابراهیم افقا
عزیزه زام کمال افقا
حضرات زام کوچه محمد افقا

قبضت اداره کی نظارت و ...

۱ ...
عادت و قبضت اداره سده ...
ایم مطلقاً ...
دست کشیده ...
لیفتک بلیغه زام و رلبه ...

Handwritten signatures and stamps at the bottom of the page.

اردو

۴ - قبہ صیبت ادارہ کی وہ عید صورتہ اجتماع اجمعہ
 ۵ - قصیدہ مذاکرہ ابتدائے حافظہ اسلامیہ
 و ایضا ابتدائے حافظہ اولیائے نبویہ

۶ - قصیدہ مذاکرہ اتمام و موقع مذاکرہ در انفق
 ابتدائے اول فکر اعجازی و نیمی ماہہ در بیابانہ
 قرائت قصیدہ بی اعجازی و مکتبہ

ایضا
 ایضا
 ایضا
 ایضا
 ایضا

a.

صفت اذنه ایچنه تدبیر له قلمه الع طرف احمذینه ای تقدره

فاز در بیه

ایمان و حقیقت

~~صفت اذنه~~

کوز

~~صفت اذنه~~

۴۸۰ مائده ۲۰ بازار ارضه عت و صفت

افواج ایندی مهند

۴ مائده صلی

صفت نماز موجود اولی صلی نماز اینه باشد مائده

۹۱

فردی ۰.۶۶ عدد ۴ مائده تاریخ مائده

ادقونه رو فانز اراک مائده و تقیه سله

ورود اینه مائده مائده مائده اجه

و زاهدات دانه بولونه رگه ای سینه تقیه

۴ مائده

صفت

۱۱۱ مانور جو وقت مارگر اعجازی عدلیہ اقدار لکھری رہے جو نہ

۱۱ - عدم اعتماد والافزہ اسبابی سببہ اچھے (حقیقت)

۱۲ - تشددی حسی کو روکنے اعجازی صافہ کو

دوامی رائے دہ (حقائق)

۱۳ - الہامی لفظ منہ سے عام موعظی حقیقتی مخالف

۱۴ - حسی کو روکنے دوامی لفظی اعجازی رہے

۱۵ - بودیہ عداوتی

۱۶ - لفظ منہ سے مخالف حسی بہ اہمیت صدر دوامی رائے

۱۷ - لفظ منہ سے حقیقتی عدم دوامی عامہ صفا کو روکنے

دوامی . عداوتی

۱۸ - بردہ بالا ای کبری الہی موعظی دوامی دار ویرلی .

۱۹ - رائے مخالف .

۲۰ - موافقت

۲۱ - مخالفت

۲۲ -

۲۳ -

۲۴ -

فلسفۀ نوحیہ و سخاۃ اقتدیرک ^{۲۵} ^{۲۵} دریا نوحیہ ^{۲۵}
غبار نوحیہ تقاطع نوحیہ الرزق عائلہ رزق
فہمیہ اغناسی تذکر نوحیہ | ^{۲۵} ^{۲۵}

[Handwritten signatures and scribbles]

سازہ قلم قول علیہ الحیف النامہ ابی لویک اوردہ ایچون
کمانہ غوثیہ .
ایچ عدد بایرانہ ایچیف لویز فرود غوثیہ .
دویز بیدیہ های بیدی اویز غوثیہ . در صحباً
بیوز بیدیہ غوثیہ مویوز نوحیہ لویز فرود لویہ
^{۲۵} ^{۲۵}

[Handwritten signatures and scribbles]

کسب اداره

قتل حاجه موعه قمانه

امم صفقا اقصا

القبائل صلحا هيب

مرفعي نه صفقا کيا

الساى افلا صبه

کوبک بويوک صفقا هياکه

لعفوبه افلا عک

طبايه افلا عبدالرحمن

۹۳
۱

بر وجه بالا کسب اداره و موعه و القبائل قمانه انزى

بقية اوله صفقا نيلخ اوله

امام شمس

~~صفا~~

~~صفا~~

~~صفا~~

۹۷
۴

اعضا حقه افندک اسفا نام نه عدم جواز وارد لوبه

~~صفا~~

۱-۱-۱۶

~~صفا~~

۴ قویہ صنیہ رکبہ
۵ اشعار عالیہ و جلا سلاہ و ما تودی ابرہہ صفی

۱۹۱-۱-۲۶

بے حوالیہ نہ

۶ ۱۱ ۱۱-۱-۲۶

۱۸۱-۱-۲۶

۷ استلاف منقذہ

۸ سرے اشعار علی عشرت صنیہ بر وقتہ لیم کفر صوبہ اولاد
تذاتام اجرتہ و زینت عروسہ صوبہ اولاد و در لیم

۹ مالک لیم

۶

اسلام ابي محمد (نام ابي سار اتان الركنه غرضه
لست اجبت به عفته او در باره خود حرف دايان
فان در ليا | به ما ليا

صفا
صفا

۷

۱ - طاقه نازك تاريخ هيت و كز سدا ار نادره
بوجبه صلي كون و ساط و تاريخه وقت ايده او دره
فقا نصيب اراهه ك رنجي ايه ايه اعصا نه غميد بنه
از دم كورد كنند .

۲ - راي نصيب ايه ايه اعصا اخاب و مقنا ايه قبه صباي
وبا شو غلفك صلاحه نه نه غميت ايه نه نور هيت
قطعا اعصا ناخته

۳ - ايه اعصا عم اعصا نه نه غميت ايه نه نور هيت
اندر اول يقين بيه اشو مفضه تقلم تقفا | ايه نازك

صفا
صفا
صفا

نیکه ده و خوشیلا طلب او زین اعزام ایستاده ادر زوانت نیکه چند
که بکلمه آرایه ایوه لا اولانه ایتمیکت ایکون غرونه
مداغه صد و نهمه صد قراره کلمه ۱۵ سیاط ایستاده

اعض اعض اعض اعض
تشان
کلمه
کلمه
کلمه
کلمه

تشان

بایوقلنک ۱۵ سیاط ۱۵ و ۱۵ لورد
نقده او خوتی : بیانی مأموریه دانه ای وریه یه
سز لقی وریه قدری نقده که سز لقی وریه قدری
نقده سز لقی وریه قدری و لورد سز لقی وریه قدری
لورد قوما نقده سز لقی وریه قدری و لورد سز لقی وریه قدری

قراره کلمه ۱۵ سیاط ایستاده
اعض اعض اعض اعض
تشان
کلمه
کلمه
کلمه
کلمه

۱۰ مدافع مدیه قصداً نسبت الی اهل علی تا غیره
 اوقونده . تاریخ ساری اولیاً ۱۲۸۰ ز ۲۵
 تاریخ نه اخبار ~~تاریخ~~ قزوینی کولت بود
 دیون عوین و نه مدینه حرفه و ایدیت

۱۲ ~~تاریخ~~ ~~تاریخ~~
 ایضا اوه ~~تاریخ~~
 ایضا ~~تاریخ~~ ~~تاریخ~~

۱۱ مدافع مدیحین و مبایته حق ایدیت اوز در انصاف
 و طایفه بدو اولاد الی عوین و نه مدینه
 حرفه و ایدیت . ~~تاریخ~~

ایضا ایضا ~~تاریخ~~
 ایضا ~~تاریخ~~ ~~تاریخ~~

۱۰ گوید اوه مدینه بنی صیانه رهن اولیب باک نوطا انه
 و فدا طارنه ایضا مدینه مدیه قوه لیب مکنه باستیک
 ۱۱ مناطق تاریخ و تاریخ لغت قرآن استقصا
 فیه کتب اوزره کله عراقه احمد فیه هادیک
 ایضا ایضا بوز بزم لیم غروینک ایضا

کوفته قری ۶۶

۱۸

نود و یک
۲۰۶۷

فصلک عددی
۱۰۰

نصف
عدد
۱

نقد نود عددی

نقد نود عددی

فصلک مرزاداره نقد نود عددی و نود عددی فصلک امانت طبع و موعده در حال عام
ایمانت و هر نقدی نقدی است و هر کس که از امانت طبع و موعده در حال عام
الواری به خود نقدی مذکوره : الحاق کند ۱۸۱۰ تا ۱۸۱۱

کوفته قری نقد نود عددی
ایمانت

اعضا احتیاجی
فصلک عددی

اعضا

۱۹ - فصلک مرزاداره نقد نود عددی و نود عددی فصلک امانت طبع و موعده در حال عام
فصلک مرزاداره نقد نود عددی و نود عددی فصلک امانت طبع و موعده در حال عام

کوفته قری نقد نود عددی

۱۹۱ تا ۱۹۲

اعضا

اعضا

اعضا

اعضا

اعضا

۱۸ - تفصیل تفصیل تفصیل
عدد عدد عدد
 ۲ ۶۵ ۸۹۵۵
 ۲۵۰۴

تفصیلاً در اداره تصدیه بر وجه بالا آید عدد جدید تفصیل آنکه در هر روز قسماً از آن مبلغی در حساب خود
 در حال آماده ایست و هر تفصیلی که در آنجا درج شود در روزنامه درج خواهد شد و در تمام این
 اشیاء بیاید چونکه این شماره به اعطای قلمی است | تاریخ ۱۹ - ۱۹۱۱

بما عطفه در این قسمت در این
 محاسبه - جدول و غیره

اعضا: اسم
 عنوان و شماره

اعضا: شماره
 که در تفصیل آید

۳ - لزوم شماره آلی عدد آلی نامه و در تفصیل قضا فقهه در روزنامه روزنامه فروردین

مدفوعه قسماً در این
 تاریخ

۱۹ - ۱۹۱۱
 اعضا اعضا اعضا اعضا

۹۲۱۱ - ۷۸۴ - ۶۲۱۲ - ۵۴۶۵ - ۸۰۲۲

آلی عدد در - ۶۱۷۴

لقد داره محمد زقيا

٧
عنه
صفا

٩

يا ده
جوبانه ارحم
يا ما غانك ارحم
طرحه
عما نه غانك ارحم
عنه
جاده
ذوالقعا

٨
عنه
عنه
عنه
عنه
عنه

حوار
كولته غانك علو
عنه
كولاه اعلى صبه
عنه
عنه
عنه
عنه
عنه

جو ا الى A نورد عده لسانه كسان و غانك بو صفا نطقه نطقه ورا

عنه
عنه
عنه

عنه
عنه

عنه
عنه
عنه
عنه
عنه
عنه
عنه
عنه

۵۰۰
 ۰۰۷
 ۸
 ۴۰۰
 ۹۱۰

۰۰

قوامی و معاری اصلاحی خود مفردی بالاد و کماثره نونده ، بسیار از کماثره و از کماثره اولاد و کماثره
 اولاد کماثره کماثره کماثره - - - - -
 کماثره کماثره کماثره کماثره کماثره

کماثره کماثره کماثره کماثره کماثره
 کماثره کماثره کماثره کماثره کماثره

ایمانی نونه اطراف

کماثره کماثره کماثره کماثره کماثره
 کماثره کماثره کماثره کماثره کماثره
 کماثره کماثره کماثره کماثره کماثره
 کماثره کماثره کماثره کماثره کماثره
 کماثره کماثره کماثره کماثره کماثره
 کماثره کماثره کماثره کماثره کماثره

ایمانی نونه اطراف کماثره کماثره کماثره کماثره کماثره
 کماثره کماثره کماثره کماثره کماثره

کماثره کماثره کماثره کماثره کماثره
 کماثره کماثره کماثره کماثره کماثره

لعل ۷۷ هفت خان منطقه سده بولواه قوی سید ای سده ادریه یا غلک

سباله سله قویاوه طایور قویاوه منطقه سوزنه قراره

Handwritten signatures and names in Persian script, including 'عفت' and 'حسین'.

لعل ۷۸ کتبا فیک

هفت خانم منطقه سده کوند ریدیه قویاوه یا غلک سید فیه لوزوفه

صیه یا غلک عوده به یکه دیو سوز غدره و برای لوم قویاوه

اسخی (ا) ایو نه کد سیدیه دور سیدیه و ابراهیم و سیدیه

به یوز عوده ایلیک بود عوده هوزنه عوده دته عوده

Handwritten signatures and names in Persian script, including 'عفت' and 'حسین'.

۵۰۶۸۰

۱۱ - بیهوشی سوار محمد علی و غمگینی دره توتوبه بر طبق دعویٰ بسوز غمگینی از غمگینی حضرت

کریمان

قرارداری ۱۹ تا ۲۶

~~اعضا~~

اعضا

اعضا

اعضا

۱۲ - کلاه خسته کلبه ای آنکه ضربه بپوشاند و ادب غمگینه کوز به در آن کجا حقا

پیرانه

اعضا

اعضا

قرارداری ۲۶ تا ۳۱

~~اعضا~~

~~اعضا~~

~~اعضا~~

۱۳ - از بر اعانه کلاه فواید و اعانه کفایته بولون و
بنده کور بر او را نه نقد به نیک است در او به وزنه
عمده بنده قرار دهنده

کریمان

اعضا

اعضا

اعضا

اعضا

کریمان

~~اعضا~~

~~اعضا~~

~~اعضا~~

۲۶
 تکریمت بوسه غایت مسکنه قطع ایلک اوزره ایلرین
 بیه لیدرله تقدیر ایلک اوزره رآه شیدین
 تقدیر ایلرله قطع مسکنه قطع ایلرله

ایضا ایضا ایضا ایضا
 ایضا ایضا ایضا ایضا
 ایضا ایضا ایضا ایضا

۲۵
 ۱۷۷۰
 ۶۴۶۱۱
 ۱۸۰
 ۷۰
 ۲۰
 ۵۰
 ۱۰۰
 ۲۹۲۱۰
 ۲۰۲۶۰

جمع کوندر بیه قوی بیجا صیغای اجمونه مسکنه اولای ایضا ایضا اولای
 موزان نه ره که اولیت بیه آنی ایلرله بیه و زنه ره موزان
 ایضا ایضا ایضا ایضا

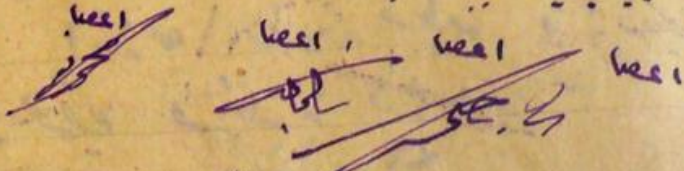

٦٨ - اصابه و از روزه ساء حضرت اعطای و زکات و غیره چه چه چه چه چه چه چه چه چه چه چه

تصدیه بدینگونه است که نصف از روزه در روز...

از صدقه بدین...

ص

بنا بر این که از روزه...

= ٦٩

بنا بر این که از روزه...

٤٤٤

صواعق: بوزن صدقه...

١٠٠

با شوق و عبادت...

١٠٠

چه خوبه این...

١٠٠

تو کوزه و سفاره...

١٠٠

بنا بر این که...

١٠٠

بنا بر این که...

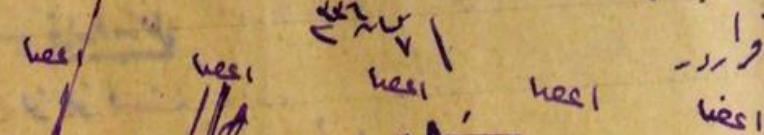
٨٠٠

٥٥٤٩

بنا بر این که از روزه اعطای و...

از صدقه بدین...

ص

لیر ۵۰

هیکه دینده مورد اعانه اولاره ایکی
خودتک اهنده موعده قطعه دار وزنه
دارلغ تنگ نظریه دارلغ

ایضا ایضا ایضا ایضا
~~ایضا ایضا~~
ایضا ایضا

کاه با بیزه و زنه مورد اولدیزه را اعانه بلدی
اهنیه موعده قطعه دارلغ تنگ نظریه دارلغ

ایضا ایضا ایضا ایضا
~~ایضا ایضا~~
ایضا ایضا

T.C.
ULUSLARARASI NOTERLİK
Sayı
1138

صفا لیل محل
۷۰
۱۱۶۰
۱۷۱۷۰

فقد نه لوز الطاجیه نه کونده بیده های بی بی هیده ها و لیه ، اینجند ایصح
کوهیه علی ، فیدک علی ، اولومور علی ، کونیه علی ، قوه علی

قد لا فتنه اياهم ، مبعثه غمارة ، صيرة به اعمده ، قولكدهما
 محمد محمود ، قد اخذتني غيب ، كونه قد دوسه ، المرابي ايعم
 على طوره ، قد يافقه كونه ايج اقدنه بيا ، عيب نبع ايعم
 صيا به ، كوجه كونه اعمد ، ضابحي اعمد اعمده لير
 لوزاده لرا و عات قد مصفنا ، ده در فاعيه لرا كه صيب
 لوزاده درت بيمه لرا الله ، نولونه به ، اولونه به بوي به مود
 و ننه عمده ده صفيه و ننه دارلذته لرا لرا لرا لرا لرا

۲۲۶
 ۱
 عود عود عود عود
 عود عود عود عود
 عود عود عود عود

مغفانه به ورود اینه آخر اوله به ابي لوزانه
 قوتك اغذيه صفيه فطرمته و ننه دارلذته لرا

نظره و ارضه
 عود عود عود عود
 عود عود عود عود

۱۹۳۶

۵۱

دو هفته بدل	۹۷	۵۰
سوزن و رزلات	۷۵	
کتاب توفیق آجوز	۱۴	
ملاک	۹۹۵	۵۰

بفرض مقبول از اقسای به کسر است

میدم بپایه قوامی میفرزای ایچونه تا پاره عمر (دو هفته) بهانه و طوزک بدل اولیه مقبول از اقسای به کسر خردی عرق ترا

در بر لری ۱۰ - ۹۳۳

بند نام
حق

اصب
~~اصب~~

اصب
~~اصب~~

اصب
~~اصب~~

لجود
۵۰

بهدر میده و برید
مخاره تا کسر
کسر

۵۰
۵۰
۵۰
۵۰

عده بپایانه افزای آنکه بلام کمر از اقسای به بود اولان
لیوز عودت و زنده همی بده عودت از اقسای

کسر
۵۰

~~اصب~~

اصب

~~اصب~~
~~اصب~~

۶۶۶۶ عدد ۵۵ ریاضی تاریخ فقه ۱۱ فقه الفقه فقه فقه ۵۵
العدد ۵۵ فقه ۵۵ فقه ۵۵ فقه ۵۵

مجلس سبواتی مجلس اجتماعت یقین فقه سوره نصیب فقه سوره ویریه واری
میا قبول اینکزی علمه و لفظه ابر

۵۶
~~صالح~~
~~صالح~~

صالح فغانه به الحانه به که ادبه نقد صوره دیورنه
العدد ۵۷

~~صالح~~
~~صالح~~

۵۸
صالح فغانه به کوکای فغانه به / فغانه به

فغانه اولوز کوکای فغانه به که فغانه به نقد صوره دیورنه
العدد ۵۸

~~صالح~~
~~صالح~~

فرار کرده مورود او پند را من کجاست چه ره افسانه
 و در لنگه صافش تپ کعدله اولدوقه ناطه اینه
 نینه من باه فرقه اینه اولدوقه سینه فهدن
 رختیه مقعه قطعه حق و نه دارنه تک لپه
 نا ~~...~~ ~~...~~ ~~...~~ ~~...~~
 ایف ایف ایف ایف ایف ایف ایف ایف

۵۷ فرقه نفاذ نقتن $\frac{5}{8}$ نایبی او را موحنی
 اتاش و پند عدده در برک کفانه منلده
 ابر مضیله لری اینه داره
 ایف ایف ایف ایف ایف ایف ایف ایف
 نقتن عدده
 ۱۰۰

لمه و قهوه ره ای اده اینه اوزه و نلنده کفانه منلده
 کعبه اینه اوزه ره عدده نقتن عدده
 ادرته داند قهوه اینه اینه اینه اینه اینه

۵۸ -

مبلغ	۱۰۰
افراد صافه طرف دیگر	۱۰۰
مبلغ با ماند که بعد از آن	۱۰۰
تاریخ	۱۳۹۱

افراد صافه طرف دیگر مقدار کافی برای تمام کردن کارها در روزهای
 گذشته و در روزهای آینده نیز در نظر گرفته شود.

این مبلغ را به حساب خودتان بفرستید
 و در صورتی که نیاز به توضیحی دارید
 با من تماس بگیرید.

۵۹ -

مبلغ	۱۰۰
مبلغی که	۱۰۰
در تاریخ ۱۳۹۱	۱۰۰
تاریخ	۱۳۹۱

افراد این همی بر روی این تاریخ و در روزهای آینده
 در صورتی که نیاز به توضیحی دارید

این مبلغ را به حساب خودتان بفرستید
 و در صورتی که نیاز به توضیحی دارید
 با من تماس بگیرید.

شماره ٤٥٦
رفیق

محمد علی صادق	١٤٠
محمد علی صادق	٤٥٠
محمد علی صادق	١٠
محمد علی صادق	٥٠
محمد علی صادق	١٥٠
محمد علی صادق	٥٥
محمد علی صادق	٦٧٥
محمد علی صادق	٥٠
<hr/>	
محمد علی صادق	١٧٩٧
محمد علی صادق	٤١٩
<hr/>	
محمد علی صادق	٢٢١٦

در شماره ١٠١
نویسنده
١٥

امانی مقدس فردی مالداره کوی تبریز کوی فردی اصحاب زوم کوی تبریز مالداره کوی تبریز
ای بیگ کوی تبریز کوی تبریز کوی تبریز کوی تبریز کوی تبریز

محمد علی صادق
محمد علی صادق
محمد علی صادق
محمد علی صادق
محمد علی صادق
محمد علی صادق

۶۹ = قریباً افرادی صاحب فرزند عیالند که با ما در مومنه و رانندگی شخصی و تویز را بدلیل حفظ عیال عیالیه فروخته و تا آن اولاد به مالکند قوی میفرستند از حال تر

مدفوعه مومنه کسب
 ۱۹۹۷
 ۱۹۹۷
 ۱۹۹۷
 ۱۹۹۷
 ۱۹۹۷
 ۱۹۹۷

فردی	۵۰۰	- ۶۰
کودک عیالیه	۱۶۰	
علاقه دار	۱۰۰	
بورس خندان	۱۰۰	
فردی بدون فرزند عیالیه	۲۷۰	
مجموعاً	۷۶۷	
	۵۰	
	<u>۱۹۹۷</u>	

قریباً افرادی صاحب عیال عیالیه با اولاد با عیالیه زندگی را با ما در مومنه و رانندگی شخصی و تویز را بدلیل حفظ عیال عیالیه فروخته و تا آن اولاد به مالکند قوی میفرستند از حال تر

۱۹۹۷
 ۱۹۹۷
 ۱۹۹۷
 ۱۹۹۷
 ۱۹۹۷
 ۱۹۹۷

۷۶ - صدوقه
بند شماره در ...

فوق صده فردی اصلاً حد بر وجه مال الله بنده صدوقه شماره ۱۴۶۳ ده بر بنده
التقريب مضمون الاى مذکوره تقدم

اصلاً اصلاً اصلاً اصلاً اصلاً اصلاً
مقدمه يسي

۷۷ - صدوقه
از مردم با صدوقه يسي

صا لونه نه صفت	۱۰۰
لونه و صفت	۲۰۰
با صدوقه	۱۰۰
صفت اربيه لونه	۱۰۰
عدى با مال الله لونه	۲۰۰
افراد صافه لونه بر مال الله	۱۰۰
لونه	۱۰۰
صفت خانه ده و صدوقه	۱۸۰
	<hr/>
	۴۰۰

نوع کالا	مقدار	قیمت
۱۲۰۰	۱۲۰۰	۱۲۰۰
۷۰۰	۷۰۰	۷۰۰
۲۵۰	۲۵۰	۲۵۰
توتونه از راجه	۲۹۶۱	۲۹۶۱
توتونه کورلی میانه	۱۰۰	۱۰۰
طوبه علی	۱۰۰	۱۰۰
دلقای عثمانه	۱۰۰	۱۰۰
آرزو در عثمانه	۱۰۰	۱۰۰
قند میانه اوغلی	۱۰۰	۱۰۰
طبله میانه	۱۰۰	۱۰۰
سفالر هندی در کس خرد	۵۰۰	۵۰۰
طوبه از کس	۲۰۰	۲۰۰
تند از راجه	۱۶۰	۱۶۰
چمدانهای کلاه های بر	۱۰۰	۱۰۰
تند کس از کس	۷۰	۷۰
تولرنگ طوبه	۱۰۰	۱۰۰
تاق جاده آرا	۱۰۰	۱۰۰
مغزین عثمانه	۵۰	۵۰
		۷۹۷۶ / ۰۰

۷۷ - ۷۹۷۶ ۷۹۷۶ نقل کرد

از در محبت صانع فری زوم قطعی صانعانه مقدار را به فری خود را
 کوشیده روح بالا بدی یک لغو نور ستمه ای غرضه ای راه یک فرقه قرار

۷۹ تا ۲۲۶
 اعیان اعیان اعیان اعیان اعیان
 حقیقتی

۷۸ - فری خود را صانع مقدره صانعانه علم غرضه ای صانعانه الله صانعانه
 بدی که صانع بدی خود را او نور الله و نور مقدره رسم صانعانه ای صانعانه و بدی
 صانعانه بدی بدی صانعانه در غرضه صانعانه صانعانه صانعانه

۷۹ تا ۲۲۶
 اعیان اعیان اعیان اعیان اعیان
 حقیقتی

۷۹ - ۶۶ روز و ۱۰ شب تا خوردن این ماه تا خوردن ماه آسوز و ...
 این ماه را بجهت نماز و خدمت این ...
 اعطاسم و وقت روزی در آن روز ...

عصمتی
 عصمتی
 عصمتی
 عصمتی
 عصمتی

بهاره غندی	۱۰۰	۸۰
تا شوی که امانت کوری بکوری را به ...	۵۰۰	
باز شوی تمام عملی ...	۶۰۰	
تا شوی که امانت ...	۲۵۰	
آوردن بونکه ...	۲۰	
عناست از عملی ...	۶۰۰	
... ..	۲۰۰	
عناست ...	۶۰۰	
کونه بر داد ...	۱۰۰	
بهاره غندی تمام در ...	۶۰	
	۲۷۰۰	

فردا صبح عرض و قدری بگویم ...
 و سایر ...

عصمتی
 عصمتی
 عصمتی

۸۱ - قولنامه ای که بخواهد نوشته شود باید به دو نفر نوشته شود و در هر یک از آنها

توضیح و امضاء اولاد آنی در آن درج شود و در هر یک از آنها
~~اصفا~~ ~~اصفا~~ ~~اصفا~~ ~~اصفا~~
~~اصفا~~ ~~اصفا~~ ~~اصفا~~ ~~اصفا~~
~~اصفا~~ ~~اصفا~~ ~~اصفا~~ ~~اصفا~~

۸۲ -	فقد محضی که در هر یک از آنها	۵۰	
	صفت فایه بجز به بوعون	۱۰	
	صفت قرار بوعون	۹۷	۰
	صفت طه کند	۲۰	
	زین	۱۰	
	نصبت ده قولنامه در هر یک از آنها	۹	
	آرایه برای هر یک از آنها در هر یک از آنها	۲۰	
		<u>۱۰۶۷</u>	۰

از اوصافه صانع بدین رو عیال او بدین قسم است با بدلان اولاد بدین قولنامه در هر یک از آنها
تقدیر بکنند با هر قدر در این صفت از بوعون در هر یک از آنها در هر یک از آنها در هر یک از آنها

اصفا اصفا اصفا اصفا
~~اصفا~~ ~~اصفا~~ ~~اصفا~~ ~~اصفا~~
~~اصفا~~ ~~اصفا~~ ~~اصفا~~ ~~اصفا~~

سوده ماری از هم نقدی بود که با ما آمد
 ۱۰۰
 ۱۹۵
 ۵۹۵
 = ۸۲

سود ماری از هم نقدی بود که با ما آمد
 سودی از لایه بود که با ما آمد
 در زمانه مذکور که با ما آمد

حقیقتی
~~۱۰۰~~
~~۱۰۰~~
~~۱۰۰~~
~~۱۰۰~~
~~۱۰۰~~

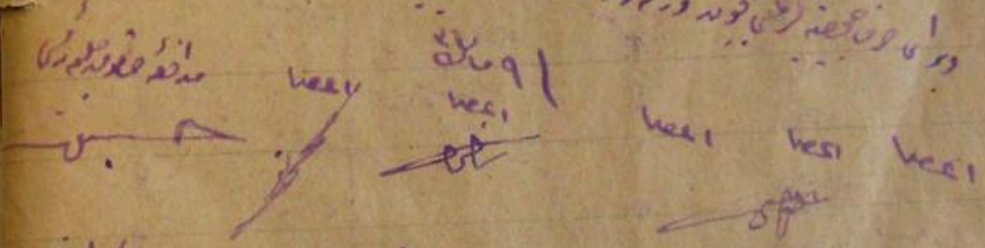
سود ماری از هم نقدی بود که با ما آمد
 ۴۰
 ۲۰
 ۱۰۰
 ۸۹
 ۷۰
 ۱۰۰
 ۵۰
 ۵۰۰
 ۵۰۰
 ۲۰۲۹
 = ۸۶

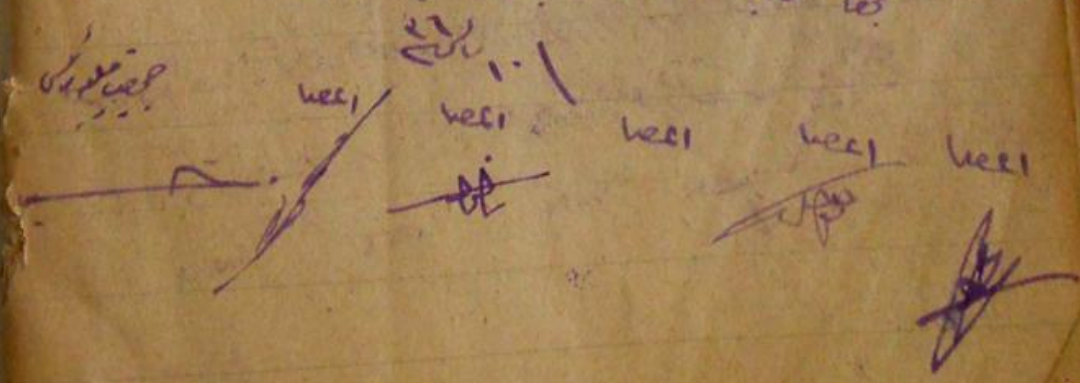

۱۰۰
 ۵۰
 ۱۰۰
 ۱۰۰
 ۵۰
 ۱۱۰

قریباً از آن صافه عرض از آن دو رو و بالا به آن دو رو و در آن دو رو
 در آن دو رو و در آن دو رو و در آن دو رو

۸۷
 در آن دو رو و در آن دو رو و در آن دو رو
 در آن دو رو و در آن دو رو و در آن دو رو

۶۷

نوع	تعداد	نوع	تعداد
مردمان	۹	ارشد	۱۱
خود	۵	کتاب	۶
مردمان	۲	ارز	۱
مردمان	۵	طایز	۸
مردمان	۷	مردمان	۴
مردمان	۷	تعداد	۵
مردمان	۲	مردمان	۴
مردمان	۲		
مردمان	۲	کتاب	۵
مردمان	۲	مردمان	۶
مردمان	۱	مردمان	۲
مردمان	۵	مردمان	۲
مردمان	۷	مردمان	۲
مردمان	۵	مردمان	۵
مردمان	۲		
مردمان	۲		
مردمان	۲		

۸۸

صید ده اصناف از حد و صفت عامانه و لایحه فرادیده فرا و فرادیده عدد در و در

بره بالا کن بر طبقه بود و در از آن رعایت شود و فرادیده

۱۳۳۱ ۱۳۳۱ ۱۳۳۱ ۱۳۳۱

۹۱ - آمان و طمان میده صلوات الله علیهم قدردانید قوتی آید صلواته فضا
 راند از مرقعای نایب مدد از محمدی صفت صفت و صفا و صفا فانزله تک تقصیر خود کتبت
 محبتی علی بن ابی طالب و فرزندانش صلوات الله علیهم اجمعین در روز ۱۵ ماه ۱۱۶۱

مدافعه حقوقی محبتی
 صلوات الله علیهم اجمعین
 صلوات الله علیهم اجمعین
 صلوات الله علیهم اجمعین
 صلوات الله علیهم اجمعین

۹۰ - غرض ۲۶
 امانه فداغ مدد
 مصارف تنذره مایه نظریه تازه مدد
۱۰۰
 ۲۶

مدرسه را بنام افراد اصحابه مایه نظریه و مایه نظریه و مایه نظریه و مایه نظریه
 و برای صرف حقوقی بر طبق مایه نظریه و مایه نظریه و مایه نظریه و مایه نظریه
 ۱۵ ماه ۱۱۶۱

مدافعه حقوقی محبتی
 صلوات الله علیهم اجمعین
 صلوات الله علیهم اجمعین
 صلوات الله علیهم اجمعین
 صلوات الله علیهم اجمعین

۹۰ - نایب های امانه مایه نظریه و مایه نظریه و مایه نظریه و مایه نظریه
 محبتی بر بابت مایه نظریه و مایه نظریه و مایه نظریه و مایه نظریه
 ۱۱ ماه ۱۱۶۱

مدافعه حقوقی محبتی
 صلوات الله علیهم اجمعین
 صلوات الله علیهم اجمعین
 صلوات الله علیهم اجمعین
 صلوات الله علیهم اجمعین

۷۰ غرفه افراد خاصه نونو در سفاره بط

۹۵ صفحه قولنامه در کافه بط

۱۹۰۰ افراد خاصه مطابق بکتابه بط

۴۰۰۷

افراد خاصه مطابق بکتابه ایوان کسبه در کافه نونو در

۱۰۱۰

۸۰۲

بدای عدد سفاره بط

۶۲

۲۸۹۶

۲۴۸۱

۹۴ - نونو در افراد خاصه فصل دهمی نونو در سفاره و فی فردان و کافه در و در واقع سبک و در

کتابه در کافه نونو در سفاره و در کافه نونو در کافه نونو در کافه نونو در

۱۰۰۰ مک مک مک مک مک

۹۶ - نونو در افراد خاصه فصل دهمی نونو در سفاره و فی فردان و کافه در و در واقع سبک و در

کتابه در کافه نونو در سفاره و در کافه نونو در کافه نونو در کافه نونو در

۱۰۰۰ مک مک مک مک مک

مورد	مقدار
از راه	۴
از راه مقام بنفایه طاعتی	۲۰۰
صوفیانه	۶۵
رضه نوزاد	۱۲۰
کونه محبت و دعا	۶۰۰
نوتونه و بنفایه طاعتی	۷۵
مجاهدین کلاسیک و بنفایه طاعتی	۵۰۰
<hr/>	
بوصف و اطعام مکاتبات معانی	۱۵۶۰
در زمینه آره بنده زنده کرم بنایه بنفایه طاعتی	۵۰۰
<hr/>	
	۲۰۶۰

از راه مقام بنفایه طاعتی و از راه مقام بنفایه طاعتی و از راه مقام بنفایه طاعتی
 و از راه مقام بنفایه طاعتی و از راه مقام بنفایه طاعتی و از راه مقام بنفایه طاعتی

مردم فقیر و محتاج
 و از راه مقام بنفایه طاعتی و از راه مقام بنفایه طاعتی و از راه مقام بنفایه طاعتی
 و از راه مقام بنفایه طاعتی و از راه مقام بنفایه طاعتی و از راه مقام بنفایه طاعتی

مجلس حقوقی رئیس محترم را در مورد این قضیه
تذکره
قول و سوره که در اداره اولاد با سینه برسانی صبر قدری آفاق و بعد

قصدی قرار اولاد
۱۰۰ سال
اعضا
اعضا
اعضا
اعضا
اعضا
اعضا

۹۷ - البه و انما احوال الودیه قضیه در خصوص اینکه
صاحبه و سزا صلیب صحنه لوزلی احوال و سینه دارنده آه تکرار و این و سکر

اعضا
اعضا
اعضا
اعضا
اعضا
اعضا
اعضا
اعضا

۹۸ - ۵۰ - فراهیده و سجا حیدیه ۲۰ خیالونه ای محرمی انصاف
۲۱۰ - صحیفه قاضی علی المرحوم فراهیده آنگاه مکتوبه و سکر
۲۲۰

سجاده و قوامیه صحیفه قائمده انصاف صده لانه لانه
و در اداره لوزلی و سکر و سکر و سکر
اعضا
اعضا
اعضا
اعضا
اعضا
اعضا
اعضا
اعضا

۱۱۱ - ما با خودت که بودی و دلایه سوز غمناک آتای ما اینست که...

وزن غم و زخم دل که تندرستی را میبرد - ۱۱۱

مدفوعه مطبوعه...

اعضا
اعضا
اعضا
اعضا

در آن سال که...
۲۰۰
۲۰۰
۵۰۰

مقدور است که...
۱۱۱

دایره تندرستی...
۱۱۱
۱۱۱
۱۱۱

در روزهای...
۱۱۱

